

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDÉEN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **5**

DEN 1 FEBR., 1925

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EVA NYBLÖM

Tora Teje
i sin stora succéroll som
Kameliadamen.
(Foto: Jæger.)

om de 200 svordomarnas bok.

INGENTING GAR ÄNDA UPP MOT njutningen av en god bok, tänkte jag, sa återbud till en guldbryllloppshippa, tre festmiddagar och fem ostronsupéer, svepte nattrocken om mig och skar upp en liten volym på vars omslag lyste namnet Tre dramer och det lät ju lockande. Författaren hette O'Neill — dom stavar Nilsson på det viset i Irland — och honom kom jag ihåg från Dramaten. Han skall visst vara något nyupptäckt ljus, åtminstone såg Svennberg på premiären så lycklig ut som när han i sin ungdom fått ett par böxor nypressade. Av pjäsen minns jag mest att den var full av polettpojkar och skorstenströk och det slags salongsspråk som har sin väldoftande flora i Stadsgården en kväll när pressenningen är för kort om lilla magen på kolen. O'Nilsson har tagit till specialitet att vara Dompans och Feta Filles hovfotograf. Var och en söker ut sitt lilla ben att gnaga på, somliga lägga rabarber på rospiggar och andra upptäcka afrikanska storkar som ännu inte något mänskligt öga skådat på flera veckor. Birger Mörner som är en dolsk natur påstår visserligen att Abu Markub är lika vanlig ikring ekvatorn som en bondtupp på promenadfoajén i en Östgöotalagård men det vet väl inte han som ej varit längre in i de svartas världsdel än i Liljeholmstunneln.

Den här gången äro vi också ombord på en skuta. O'Nilssons sångmö måtte vara ångbåtsrestauratris. Fartyget är en första klass Atlanterjätte med simhall och Stadion och kugelbanor men O'Nils bryr sig inte om sånt utan dyker rätt ner i nivå med aborrarna till eldarerummet där man har det hetare än Luterkort i Svea hovrätt och trångt som motionerna i Lindhagens riksdagsportfölj. Särdeles eftersökt som semesterplats bör lokalen alltså inte vara lika litet som den lämpar sig som uppfostringsanstalt för spirande arvfurstar. Konversationen är nämligen kemiskt fri från cirklade vändningar och även en gammal inbiten kasärndragon skulle känna en lätt fläkt av avund inför den okonstlade must varmed tankeutbytet sker. Men den som påstår att sjömän äro ett hädiskt släkte säger inte sant, man har tvärtom aldrig hört en församling tala så mycket om övernaturliga ting och varelser som dessa män framför ångpannorna. Möjligen skulle man kunna anmärka på en viss enformighet i ämnesvalet eftersom det huvudsakligen är kring de fallna änglarna som tankarna kretsa. Med den pedantiska petighet, vars tillvaro framkallar en illa dold självbelåtenhet i hans redan förut något fadda drag, har undertecknad fört bok över diverse kraftuttryck av så svaveldoftande natur att t. o. m. omslaget blivit gult. För att icke alltför starkt angripa läsarinornas nerver tillåter jag mig att hölja ett dock lätt ge-

nomskinligt flor över glösorna. Alltså: i de tre pjäserna figurera följande uttryck:

Dj-vla	47	gångar
F-n	23	»
Förb.	40	»
H-lv-te	63	»
Dj-v-l och		
dj-v-lskap	22	»

Summa 195 gånger

När därtill kommer alla icke diarieförda smådjäklar som springa ut och in på sidorna lika obehindrat som kommunisterna i regeringstrapporna så inses att den som vill ha en tillförlitlig och innehållsrik handbok där hin håle presenteras i lika många omstuvningar som strömmingen i en omtänksam husmors kokbok bör lägga sig till med detta verkligt rödglödgede verk. Arbetet med översättningen borde varit anförtrött en sakkunnig man som Lill-Kevan eller Westermarck-Rosén. I stället bör det ha kommit chignongen att av fasa stå till väders på den stackars adelsdam vars namn på omslaget utgör en beklaglig illustration till alla de vidrigheter en kvinna har att utstå för den usle slantens skull.

Det verkligt sorgliga i dramat är emellertid att det introducerats med ett företal av Österkling vars skicklighet i att uppbygga ljuvliga krokaner annars förskaffat honom en berättigad plats i Svenska aka-

Tor Hedberg förevisar Thiel-ska galleriet för Iduns läsekrets.

Thielska galleriets stora konstsamling utgör fortfarande föremålet för allmänhetens intresse och trängseln på onsdagarna då galleriet är öppet är mycket stor. För att ge dem bland våra läsarinor och läsare som ej ännu haft tillfälle, möjlighet att njuta av konstskatterna har Idun erhållit benäget medgivande att galleriet ifråga hålles öppet *söndagen den 8 februari kl. 1 e. m.* Besöket får det ökade värdet att författaren *Tor Hedberg varit tillmötesgående nog att lova hålla ett orienterande föredrag om dessa samlingar, som han är den allra bästa kunnaren av.*

Då endast ett begränsat antal biljetter tillhandahållas uppmanas de som önska vara med vid besöket att ofördröjligen å Iduns expedition, Mästersamuelsgatan 45, telefon 1646 eller Norr 6147, hämta de inträdeskort som gälla för besöket.

demien. Desto mer överraskande är den bittermandel han nu vill truga i mund på svenska nationen. Nog vore det smärtsamt om det visserligen frimodigt uppriktiga men dock en smula stötande sätt att tilltala varandra som anses passeligt i denna bok skulle bli samtalsstenen vid De adertons bord. Gustaf III:s byst skulle tappa sin högstsalig näsa av skräck om han finge höra Dalkarlfelt harangera Hiåhejdenstam på det sättet.

O Strindberg, o Geijerstam och ni andra 80-talister vad var eder förkättrade realism emot de böcker man nu vill sätta i hand på en intet ont anande mänsklighet som en kvällsstund drar sig tillbaka i sin ensamhet för att njuta av den samtida litteraturen!

Apropå Akademien är det en plats ledig där och nu måtte man väl kunna vara hyggelig mot Daniel Fallström som minsann inte har det för trevligt där han får sitta och skriva annonser om Jocke och Knutte och Kickan och Joppan. Inte är det göra för en stor grov karl, det arbetet kan man ge åt ett barn eller allrahelst ett barn på nytt. Nej låt Daniel få den fina stolen, det skulle glädja oss att se honom och Albert stega in arm i arm som till ett bättre smörgåsbord. Formaliteterna klarar han själv med både pro- och epilög och skall det vara alldeles nödvändigt kan han här och där sticka in ett svärord han med.

Annars må vi spara de kraftigaste tills riksdagsarbetet riktigt kommit i gång. Ännu så länge håller man på med motionerna. Undéns lagerkransar lämna Lindhagen ingen ro utan nu vill han vi skola sätta en på Egyptens pyramider också som uttryck för deltagande med faraos gossar som inte få skjuta ihjäl så många engelsmän i månaden som de vilja. Och kapten Bernström vill sätta lyktor inte bara på bilerna utan på allt som rör sig på gatorna så man kan se vilka man kör över. Bondskjutsar ska ha lykta, dragkärnor ska ha lykta, snart ska också varenda fotgängare ha en lykta på magen, utom Bernström för han är ett sånt ljus själv. Förresten är det oroligt i tiden. Hugo Alfvén kommer hem från Italien och vill införa fascismen och i Polen börjar man drömma om att skaffa sig en monark. Sånt där är farligt, det kan smitta av sig. En vacker dag stiger kanske någon vildhjärna fram och vill göra Sverige till kungarike.

Celestin

KOBBS äkta Kinesiska théer Peking, Canton och Hongkong (lilafärgade etiketter) giva samtliga en mild dryck med utsökt fin boquet. Rekommenderas av herrar läkare.

E F T E R R I D Å F A L L E T

FRÅN KOMEDITEATERNS SKÅDESPEL VIA FRANSK FARS TILL DRAMATENS PREMIÄR PÅ KAMELIADAMEN.

MAN MÅSTE VARA KOMEDITEATERN tacksam att den vågat sig på Sutton Vanes fantastiska skådespel »Outward bound». Det är ett gott grepp av direktionen att mellan alla snurriga lustspel då och då ge publiken något mera allvarligt att tänka på. Ty en välskött teater skall ej bara vara »til lyst», den har också en uppfostrande och förädlade mission att fylla, mot vilken det tyvärr allt för ofta syndas. En teaterdirektör skall icke blott känna sin publik utan också sitt ansvar. Det har Ernst Eklund genom sin senaste premiär visat att han gör.

Till för några år sedan var Sutton Vane ett okänt namn, som emellertid vid detta laget torde vara stätt på segertåg genom en stor del av både gamla och nya världen. I förordet till den svenska översättningen säger dr. Kjell Strömberg att författaren är en helt ung man på omkring trettio år och skådespelare till yrket. Han återvände från krigsskådeplatserna i främre Orienten som en märkt man behäftad med »bombskräck»; när han talar om döden är det alltså om en gammal bekant. Efter att stycket förgäves erbjudits flera teaterdirektörer i det centrala London fick det sin upremiär på Everymans' Theatre i Hampstead 1923 och blev omedelbart en dundrande framgång, som inom kort sökte sig väg till det förnäma Westend.

»Outward bound» är en sjöterm, som användes om fartyg destinerade till avlägsna farvatten. Det har fullkomligt riktigt översatts med »Till främmande hamn», ty här gäller det en passagerarbåt, som är på väg till den mest avlägsna och mest fantastiska hamn man gärna kan tänka sig: den sista av alla. Det är ett dödsskepp, som klyver vågorna och det vida vattnet är i själva verket Styx. Ingen kapten, ingen besättning finns ombord; de reglementerade sjöfartsljusen brinna inte och kommandobryggan är tom. Bara stewarden Scrubby står bakom disken i sin bar när han inte visar någon av de resande till deras hytter eller i övrigt fullgör andra av sina mystiska åligganden ombord. Scrubby, det är Charon själv i vit rock och med whiskyflaskan i handen.

Så komma passagerarna. Man får göra bekantskap med en handfull människor ur olika samhällslager: den godlynte fyllbulten Prior, societetsdamen med ett tvivelaktigt förflutet, pastor Duke, som tar på sitt ämbete med lätt hand och gott humör, den gamle Midget från fattigkvarteren, affärsmannen som varit sitt eget aktiebolag hela livet igenom samt ett ungt älskande par, Henry och Ann. Man samlas i rök-salongen och blir så småningom bekanta. Men det underliga är att ingen har riktigt klart för sig vad resan gäller, hur de kommit ombord eller vart det bär. Det är något mystiskt med det tomma fartyget som glider ut i natten. Var och en ställer det emellertid så trevligt som möjligt för sig: Prior hänger vid baren, pastorn skri-

Martin Ericson, Emy Raymond-Albin och Gull Natorp i »Till främmande hamn».

ver brev, societetsfjollan pladdrar och affärsmannen rotar i sina papper. De tala, röra sig och handla alldeles som de alltid gjort, fullt realistiskt och med den rest av individualitet, som ännu vidhänger dem från jordelivet. Ty i själva verket äro de alla döda, men detta faktum går först långsamt upp för dem. Betecknande är att just den, som är oredigast i huvudet på grund av allt för många drinkar, först kommer på det klara med förhållandet.

Den dramatiska spänningen ökas när man närmar sig destinationsorten där den fruktade Överkontrollören stiger ombord för att skilja agnarna från vetet. Han befinner emellertid vara en mycket gemytlig präst, som dessutom under livstiden varit god vän med pastor Duke. En yttersta dom i smått börjar nu, som dock går i mildhetens tecken. Och sedan får var och en gå till sitt i den nya tillvaron. Det blir en fortsättning på det verkliga livet, skärpt eller mildrad allt efter vars och ens gärningar. Bara det unga parets namn stå inte på kontrollörens lista. De äro endast »halvvägs» därför att de sökt döden gemensamt såsom varande det äntliga målet att helt och oupplösligt uppgå i varandra; men deras hund stötte håll på fönsterrutan innan gasen hunnit verka tillräckligt och därför få de vända om till livet. Tillsammans med Scrubby företaga de den långa återresan över Styx.

Pjäsen både förbryllar och fånglar. Författaren har med benhård konsekvens genomdrivit det realistiska utan att ett enda ögonblick hemfalla åt den slags överspända symbolik, som hos oss representeras av Pär Lagerkvist. De båda skribenterna ha ändå många beröringspunkter. Men Sutton Vane når sitt mål med enklare medel. Särskilt de två första akterna med sin makabra stämning bakom vardagsreplikerna äro överdådiga. Dialogen löper lätt trots sin halvtön av dröm och verklighet; samtidigt med att den snärtar till höger och vänster spinner den liksom ett osynligt nät av ödesbestämd mystik kring de uppträdande. I tredje aktens första tablå blir emellertid det hela mera billigt och dessutom väl uttänjt, då däremot själva slut-

scenen är av gripande verkan. »Till främmande hamn» är i varje fall ett märkligt skådespel, som kan ge både den ene och den andre en hel del att tänka på. Det står på gränsen till mästarskapet och man kan utan överdrift säga, att det hör till de mest fångslande saker, som framförts under denna i övrigt redan mycket givande teatersäsong.

Det var egentligen bara Scrubby's framställare, som tagit väl högtidligt på sin roll och gick omkring som ett dåligt samvete i den eljest goda ensemblen. Skall någon framhållas på de andras bekostnad är det Gull Natorps spetsigt, slagfärdigt och elakt gjorda Mrs. Cliveden-Banks, en rolig typ som tagits på kornet, Emy Raymond-Albins trohjärta-

de arbetarhustru samt Ernst Eklunds törstiga goddagspilt i första akten. Men det kanske vore orätt att inte också nämna hans fru och Håkan Westergren i den svåra slutscenen, som gavs med både innerlighet och äkta övertygelse.

Den fullsatta salongen var märkbart gripen, vilket inte hindrade att man skrattade här och var på fel ställe. Men så som det djupt allvarliga, komiska och fantastiska blandats ihop i denna pjäs är det inte att undra på om mången känner sig tveksam om vad som skall tas skämtsamt och vad tragiskt. Måne författaren vet det själv?

*

Sutton Vane ena kvällen, Louis Verneuil andra — det verkar som kallduch efter badstu. Men Blancheteatern har visst förälskat sig i den franska lustspelsleverantören och givit honom monopol på sin lilla scen. Man kan likna honom vid en skraddare, som komponerar effektfulla aftontoiletter åt Paris' divor och som, för att få dem ytterligare att lysa, omger dem med en hop mindre elegant utstyrda mannekänger. »Min polska kusin» är en dylik création eller rättare sagt en aftonkappa, som klär Tollie Zellman förträffligt men för övrigt är gjord av ett föga kostsamt material. Hans vanliga triangelspel har fått en utväxt i den på främmande tungomål brytande kusinen, som ställs inför uppgiften att behaga två herrar på samma gång. Tack vare vår populära farsprimadonna lyckas hon dessutom även behaga publiken, om man får döma efter premiärkvällens bifall.

Man har aldrig tråkigt i Tollie Zellmans sällskap men man kan ha det i Verneuil's. Hans senaste anrättning är en förfärligt tunn soppa serverad ur en kastrull som tar en evighet att tömma. Han använder femtio ord där han behövt fem och han är så snabb att spåda på att man till slut mister aptiten. Det hjälper inte att Esther Roeck Hansen är en intagande ung bankirfru, Nils Lundell en cynisk äkta man som slagit sig på att bli författare och Olav Riégo en mer än lovligt inbilsk landskapsmålare, man kan ju inte begära att de av intet skola skapa allt. Figurerna äro som sådana omöj-

(Forts. sid. 147.)

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

I LINKÖPINGS BISKOPSGÅRD

HOS BISKOP J. PERSONNE »VAR PATRIARKALISKA BISKOP».

LINKÖPINGS MEDELTIDA biskopsgård låg nordost om domkyrkan. I slutet av 1400-talet byggde biskop Henricus Tidemanni väster om densamma ett ståtligt slott till biskopssäte. Men detta indrogs blott några årtionden senare till kronan av Gustav Wasa. Och sedan bodde biskoparne norr om domkyrkan i en byggnad, som förut varit ett franciskanerkloster. När detta förfallit, byggdes år 1734 det nuvarande biskopshuset å samma plats. Det är ett gediget stenhus, som ser ganska ålderdomligt och högtidligt ut, ehuru det icke är så stort, att det verkar slottsligt. Från fönstren utåt Ågatan ser man ut över de gröna gräsmattorna och de gamla, höga träd, som omgiva domkyrkans vördnadsbjudande, av ålder vittrade, gråa murar. Träder man in genom den välvda porten bredvid biskopshuset, finner man, att bakom detsamma är en vidsträckt, härlig trädgård med en mängd fruktträd. Troligen ha trädgårdens längst bort belägna delar hört till den gamla medeltida biskopsgården. Många är det, som under samspråk med biskopen en sommar dag fått vandra gångarne framåt till en berså i en stor grop, vilken enligt sägnen varit biskop Brasks karpdam.

I det inre verkar biskopshuset närmast som en gammal präktig herrgård, rätt nyreparerad, men vacker, enär den gamla arkitekturen ej förstörts. Man blir visad in i ett litet rum till höger på nedra botten, där biskopen har sin mottagning för dem, som besöka honom i tjänsteärenden. Den nuvarande biskopen i Linköping teol. doktor J. Personne är en gammal man. Helt nyligen blev han 75 år. Säkerligen ha många inför honom kommit att tänka på hur träffande ärkebiskop Söderblom en gång lär ha karakteriserat honom, när han föreställde honom för någon förnämligare tysk kyrkoman. Ärkebiskopen yttrade med sin vanliga livlighet: »Bischoff Personne, unser patriarchalischer Bischoff». Ja, som en patriark ser han ut, den gamle biskopen med den korta, breda gestalten, det stora huvudet med det gråa håret och det stora gråa skägget, som böljar över bröstet. Patriarkalisk är blicken, som möter ur de stora, livliga, gråblå ögonen. Den talar om intelligens, den säger, att de ögonen ha iakttagit världen omkring sig, och att många erfarenheter, många minnen av olika slag, mycken lärdom finnas bakom dem. Vördnad känner man inför den gamle biskopen, men samtidigt ser man i hans blickar så mycket av faderlig godhet och rent av ungdomligt, ja, barnsligt glada, ljusa glimtar, att varje känsla av stelhet försvinner. Få vanliga präster ha så litet av ämbetets tyngd över sig och över sitt umgängessätt, som den gamle biskopen i Linköping. Men han har ju ej heller utfört största delen av sitt livsarbete som präst, ehuru han var domprost i Linköping, innan han blev bi-

Linköpings biskopsgård.

Med anledning av biskop Personnes nyligen inträffade 75-årsdag, skildras här ett besök i den gamla stiftsstadens stämningfulla och minnesrika biskopsgård.

skop. Som hans både längsta och betydelsefullaste livsgärning måste räknas dels hans lektorstid i Stockholm och dels hans mångaåriga arbete i bibelkommissionen, som slutfördes genom antagandet av 1917 års bibelöversättning till kyrkobibel. Bibelforskningen har varit hans intresse. På det området har han säkerligen sin djupaste lärdom. Och det händer nog ibland, när biskopen är ute på visitationer och installationer i stiftet, att han gör en del skriftutläggningar, som lantfolket inte riktigt förstår sig på. Det är inte så många, som äro hemmastadda inom exegetiken. Rättfram, utan all tillgjordhet och framför allt utan fruktan för vare sig allmänna mening eller för någon eller något talar han alltid. Och ännu är den stockholmska dialekten så påtagligt märkbar trots de många åren i Östergötland.

Det blir nästan alltid ett livligt samtal i biskopens ämbetsrum. Skulle det inte bli det, så måste det vara någon präst där, som får en behövlig tillrättavisning. Då ser biskopen så allvarlig ut, att ingen svarar, och hans stämma får en stark klang, som väcker bävan. Men det är inte ofta, det är mycket sällan, som sådana samtal förekomma. Vanligen får biskopen visa all den blidhet, som präglar hans väsen. Noga gör han sig underrättad om allt. Och snart märker man, vilken förvånande, ingående kännedom han har både om stiftets präster och om förhållandena inom församlingarna. Det gläder honom, när han hör, att prästerna arbeta. Men få stiftschefer torde ha varit så fria från ensidig förkärlek för någon viss, bestämd metod eller riktning i fråga om det kyrkliga arbetet som

biskop Personne, ehuru han har sin egen uppfattning klar, som han icke gärna jämför på. Knapast har väl någon undgått att bli utfrågad om de religiösa rörelserna i sin trakt, när biskopen haft tid till längre samtal. Och får biskopen då höra om andlig livaktighet men att även frikyrkliga riktningar visa uppskattning av det kyrkliga arbetet och att prästerna ha förstått att vinna förtroende även bland dem, som kunde tänkas hysa avoghet mot dem, så att det råder ett fridsamt och gott förhållande, då märkes det, att biskopen blir belåten.

Om det nu är mot slutet av mottagningstiden, så kanske biskopen har tid att låta oss följa med in i våningen. Rummen äro stora, ljusa och trevliga. Ty högtidligheten försvinner genom möblernas enkelhet. Det är ingen slottsstil här utan vanliga, enkla möbler från 1880- och 1890-talet. Dock är biskopens privata studierum en trappa upp imponerande genom bokhyllorna från golv till tak runt väggarna.

Så få vi hälsa på biskopinnan. Många drag i hennes ansikte vittna om att hennes hälsa ej alltid varit stark, utan sjukdom och ansträngning ha efterlämnat sina outplånliga spår av vemod. Samtalet blir gärna en fortsättning av vad som förut behandlats, något om stiftets kyrkliga liv. Och biskopinnan blir livlig och intresserad och säger ifrån, att den högkyrkligheten, som sätter stort värde på ritual och messkläder, den förstår hon icke. Inte ger sådant den uppbyggelse som en hjärtevärmande, enkel predikan eller en bönestund utan alla former. Och biskopen småler rätt bifallande, fast han är noggrann i fråga om de prästerliga förrättningarnas utförande. Så länge biskopen och biskopinnan Personne bo i Linköpings biskopsgård, finnes där intet rum för någon ståt, som kan verka uppstyltad och affekterad. Man får också känna, att i biskopsgården präglas familjelivet av förtrolighet och hjärtlighet. Äro barn och barnbarn på besök, är detta tydligen en högtid. Den ene sonen är löjtnant och han och hans maka och deras små barn trivas synnerligen väl under de gamlas ögon, ja, de ögonen lysa av glädje över barn och barnbarn. Och den andre sonen vandrar stilla omkring i trädgårdens ljuvlighet eller sitter i sitt studierum, upptagen av de estetiska intressen, som han ägnar sin tid åt. Man kommer att tänka på vilken vacker tavla den biskopliga familjen måtte vara därute en mild vårdag under blommande fruktträd.

Det intryck från Linköpings biskopsgård, som särskilt stannar i minnet, är av en familj, som lever sitt fridfulla liv i inbördes kärlek under glad tro på Gud. Därför ha också prövningarna kunnat bäras och de goda dagarna njutas som en gåva av all välsignelses Herre.

M.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

ÄRO VI FÖR ALLMÄNBILDADE?

LEKMANNADISKUSSION KRING ETT AKTUELLT ÄMNE.

DE VORO TVÅ GANSKA UNGA mödrar, studentkamrater, vakna och pigga damer och de gingo naturligtvis till det möte, som Sveriges Husmodersföreningars riksförbund häromdagen anordnat för att debattera den alltid brännande frågan »Barnet, hemmet och skolan.» De sutto där och lyssnade spämt till alla de goda och kloka inlägg, som gjordes och applåderade gärna allihop, fastän många gingo stick i stäv mot varandra. När fru Ingelman med av patos darrande stämma talade om »livets kraft», som borde ges barnen, kände de sig uppbyggda och när fru Thulin väl-svarvat berömde den nya Anna-skolan funno de hennes inlägg lika förträffligt som de sedan tyckte lektor Sahlin var uppfriskande, när han ironiserade över henne.

Men när de båda gamla kamraterna sedan kommo för sig själva utspann sig dem emellan ett livligt samtal kring de frågor, som varit på tapeten.

— Du, vi äro för allmänbildade enligt friherrinnan Stjernstedts och många andra mötesdeltagares åsikt, sade fru X. Det var något nytt. Jag har annars aldrig hört om någon, som varit för allmänbildad. Har du?

— Nej. Alltid får man både höra och känna att man inte kan någonting. Men vad är allmänbildning?

— Det är allt vad vi komma ihåg, när vi glömt — — —

— Jo jo, det där Ellen Key-citatet är nog bra. Men mera preciserat? En tidning ställde häromåret upp ett antal frågor, som man borde kunna besvara om man hade vanlig hygglig allmänbildning. Det var visst inte många som voro allmänbildade enligt den beräkningen.

— Ja, jag kan nog inte definiera allmänbildning, fortsatte fru X., men för mig är den rakt inte liktydig med kunskapen om en massa årtal, mera då med vetskapen om var man skall få reda på dem.

— Du tycker alltså att vi propas i för mycket minneskunskaper i skolan?

— På det skulle jag vilja svara både ja och nej. Inte tror jag det är så farligt som en del talarinnor på mötet utmålade. Man fick ett intryck av att de i skolan se en mekanisk korvstoppningsmaskin, som bara grymt och meningslöst stoppa i barnen en massa årtal, siffror, glosor, regler och formler. Det är väl ändå att överdriva, ty så

”Barnet, hemmet och skolan” är en triangel kring vilken diskussionen alltid står het. Nyligen hade Sveriges Husmodersföreningars riksförbund anordnat ett diskussionsmöte kring frågan och där fingo vi bl. a. höra att vi äro för allmänbildade, vilken upplysning här uppkallat två unga fruar till en liten privat debatt.

själlös är inte ens den mest konservativa skola i våra dagar. Du och jag gingo i en sådan skola, men nog minnas vi annat därifrån än siffer- och glosplugget och även det hade förresten sin tjusning. I allmänhet tror jag inte att barn hata utantillsrabblandet och de rena minneskunskaperna så som deras förfärade mammor föreställa sig och inte kan jag väl heller tro att de göra så stor skada som numera framhålles. För de obegåvade är utantillsrabblandet en räddningsplanka och för de begåvade en ganska nyttig broms och besvärlighet — vi lära ju för livet och inte för skolan som det så vackert heter, men livet är minsann inte alltid så lätt som många moderna mödrar vilja att skolorna skola vara. Lite ansträngning skadar nog inte skolbarnen, mödan, vad gestalt den nu må ta, är en god karaktärsdanare. Om man alltså inte kan fyllas av samma fasa som vissa pjoskiga moderna mammor inför barnens skolarbete och fordra en dundrande reformation på detta område, så kan man å andra sidan gott hålla med om att mycket siffer- och glospedanteri kunde rensas bort ur våra skolor, framför allt på skolans högre stadier, när elevernas sinne är moget och mottagligt för andra lärdomar, just sådana som skola göra allmänbildningen. Du minns väl hur vi kunde sitta och döplugga på gymnasiet och hur vi pinades av det, nu då vi insågo detta pluggs tomhet och längtade efter annat. Och så hade vi ju rabblat samma årtal och glosor och regler under tio år förut, så vetskapen om dem fanns ju, även om vi glömt dem.

Man beklagar sig vidare över att vi propas i en sådan mängd ämnen att det hela blir ett sammelsurium i våra huvuden. Mera specialisering vore önskvärd. Ja, skolproblemet blir nog inte löst förrän barnen sättas ett och ett i var sitt glasskåp som visst också föreslogs på mötet. Eller vi få återgå till den gamla hemundervisningen för guvernanter och informator. För lär det inte bli specialisering, så att var och en blir nöjd och ingen kan klaga. Om inte staten får råd att minska antalet elever i klasserna och göra klasserna flera, måste det ovillkorligen bli mer eller mindre massundervisning i en massa ämnen. Men är nu det så av ondo? Har inte vår tid nog av specialister? Och för inte massläsningen till en ganska beklaglig allmänbildning, som vi sedermera aldrig får råd att odla i livet. Just detta att man får en hum om olika ämnen, en allra minsta lilla inblick på lärodomsfältets olika vägar, är det så förkastligt? Ytligt blir det visserligen, men det är dock en vink om vad som finns och var djupet står att finna, om man vill söka efter det. Denna kunskap skulle jag i någon

mån vilja kalla allmänbildning. Och jag har aldrig ångrat att jag fick den i skolan. För dem som går till universitetet, blir det tillräcklig specialisering då, för dem som ägna sig åt något yrke lika så, men det vi fingo veta om lite av varje i skolan ha vi ganska mycken glädje av även och kanske just då. Så har åtminstone jag känt det och jag är icke ensam om den åsikten. Sedan erkänner jag gärna att jag inte ett dugg begriper om insikterna i dessa ämnen skola bibringas per koncentrationsläsning med eller utan hemläxor eller efter det gamla vanliga schemat, men om jag får säga det med kätterskt bondförnuft, så tror jag att det ena systemet kan var så gott som det andra för en norml. begåvad unge. Til syvende og sidst beror det mesta på läraren.

— Det här artar sig nästan till ett för-svarstal för den gamla skolan, inföll fru Y. Du har med ens blivit förfärligt gammal-modig, unga människan. Annars brukar du vara nog så modern och inte minst klandra skolplugget. Minns du inte hur du svor över matematiken, när du var latinare, och hur du hatade betygssättningen i sång — du hade inte en ton i halsen och fick Bc, kan man tänka sig något så dumt som att ge betyg i sång, som man faktiskt inte kan lära sig, om man inte har någon röst?

— Jo, jag minns allt detta och skulle nog kunna rasa även nu på det benhårt konservativa skolsystemet. Men när man suttit och hört mest klander mot vår gamla skola i fyra timmar, då är det psykologiskt ganska naturligt om man sätter sig på tvären och vill säga även något för. Dessutom är den moderna oppositionen så för-tvivelat patetisk, tillkrånglad och svävande i höjder så höga att en vanligt funtad människa knappast kan skönja dem ens. Du vet, att vi ungdomar äro inte mycket för de högtflygande fraserna, när vi höra dem, vilja vi gärna trampa kraftigare i jorden än vi kanske innerst mena. Och så kan jag aldrig underlåta att iakttaga att de mödrar, som teoretisera mest, som klaga och pjoska mest med sina barn, sällan få se de goda frukter av sitt arbete som man kunde vänta.

EBE.

Den 12 dennes sammanvigdes i Stockholm skulptrisen Gerda Johansson, dotter till musikfanjunkaren G. Johansson, Visby, och hans maka, och löjtnant Fausto Acke, son till framlidne konstnären G. Acke och hans efterlevande maka, f. Topelius.

Förlovning är tillkännagiven mellan löjtnanten vid Östgöta trängkår, greve Bengt Mörner, och fröken Margareta Kuylenstierna, dotter till godsägaren Carl Kuylenstierna på Sperlingsholm och hans maka f. Ryman. Greve Mörner är son till landshövdingen i Hallands län, greve Axel Mörner och hans maka f. friherrinna Djurklou.

E N H J Ä L T E R O L L

SKÅDESPELARE SOM OFFRADE SITT BLOD FÖR EN KAMRATS SJUKA FAR.

Lilla Lisa lätt på tå — Solveig Oderwald-Lander.

I KÖPENHAMNS TEATERKRETSAR talas i dessa dagar mycket om en liten händelse, som visar, att det ofta hos scenens eljest flyktiga barn klappar ett ädelt och hjälpsamt hjärta.

Varje svensk, som gästade »Kongens by», har säkert varit på Scala, vår eleganta revy- och operetteater, och där beundrat den populära Carl Alstrup, Köpenhamns förklarade gunstling, och Solveig Oderwald-Lander, som i fjol 210 kvällar i sträck sjöng och dansade i revyn »Lilla Lisa lätt på tå.» Senare har fru Solveig haft stor succès i Heibergs Vaudeville »De oskiljaktiga», där hon visade sig vara just den ingenue, vi så länge saknat på våra scener. Lilla Lisa är med andra ord begåvad med många

Iduns Köpenhamnskorrespondent berättar här en liten romantisk historia om den firade revyskådespelaren Carl Alstrup, som offrade sitt blod för att hjälpa en sjuk man — fadern till Scalas populära »Lilla Lisa lätt på tå». — För Solveig Oderwald-Lander är romantiken heller inte helt död ännu.

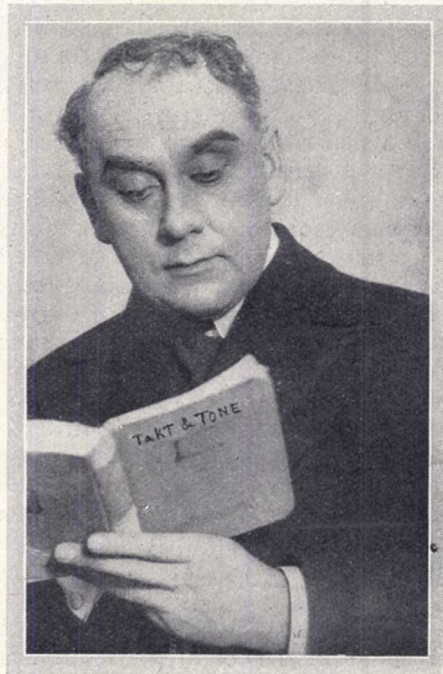
talanger, och både hon och Alstrup höra till köpenhamnarnas favoriter.

Fru Solveig är enda dotter till målarmästare C. C. Bang-Edemann, en i skådespelarkretsar känd och avhållen personlighet. Förra vintern blev han sjuk, i en blodsjukdom och fördd till sjukhuset. Nu finns det en möjlighet till räddning i detta fall, om blod från en frisk person kan överföras till den sjuke.

För en månad sedan kom fru Solveigs make, sångaren Aage Oderwald-Lander från Aarhus, där han är teaterchef, för att besöka den sjuke. Kraftig och ung som han är — ännu på 30-talet — bad han läkarna att överföra den kvantitet blod, som behövdes, från honom till svärfadern. Det såg ut som denne varit hjälpt därmed, men för kort tid sedan fick han ett återfall, och tillståndet var kritiskt.

Lilla fru Solveig var så förtvivlad, att det var med svårighet hon kunde hålla ut att spela den glada rollen i »Madame Pompadour.»

Då var Carl Alstrups beslut fattat. De, som känna honom, veta också, att han har ett hjärta av guld, och de förundrade sig icke. Allt ville han offra för att hans kamrat Solveig skulle återfå sitt vanliga ljusa leende — allt, ända till sitt hjärteblod. Och när beslutet var fattat, satte han det strax i verket, for ut till sjukhuset och lät överföra 300 gram av sitt blod på den sjuke Bang-Edemann. Det var ett storartat bevis

Carl Alstrup behöver nog inte lära sig takt och ton.

på medlidande och kamratskap, Carl Alstrup gav, trots det att han inte längre är så ung — 45 år — och därtill oerhört upptagen med stora roller och repetitioner.

Hela Köpenhamn applåderade i tankarna detta vackra offer på vänskapens altare. Och om Solveigs pappa nu icke blir kry igen, är det i varje fall inte Alstrups fel.

Häromdagen träffade jag Alstrup, som kom från repetitionen av operetten »Maritza.»

»Ja, det är ingenting att tala om», sade han med sitt berömda leende, »fast det kanske finns folk, som skulle kunna svimma bara av att se förberedelserna. Ja, jag offrade alltså en del av mitt blod. Resten offerar jag för Danmark.» V. S.

M A R I E Z E T H E L I U S I N M E M O R I A M

»Etre, pas paraître», det var det valspråk fru Marie Zethelius gjort till sitt. Att märkas, att komma inför offentligheten låg hennes anspråkslösa helgjutna personlighet absolut fjärran. Och ändå har hon inte kunnat undgå att bli en förgrundsgestalt, var hon gick sin väg fram, fri från all pose, glad, mild och god som ett älskligt barn.

Solen och medelpunkten i familjen och hemmet blev hon också för hela den talrika släkten, det centrum, kring vilket gamla och unga helst flockade sig, och som hon så gärna såg omkring sig. Aldrig vände man sig förgäves till henne, om man bad om ett råd eller behövde en hjälpsam hand. Med samma levande intresse följde hon alla släktens medlemmar från de äldre med silver i håret till det yngsta ungfolkets baby.

Intelligent och intagande med sol i blicken och värme i rösten blev hon också i umgänget sällsynt avhållen och uppuren. »En prydnad för sällskapslivet», brukade hennes vänner kalla henne och ändå tyckte i synnerhet hennes barn, att hemmet på Lisjö i Västmanland, där familjen under barnens upp-

Fru Marie Zethelius, som den 21 jan. avled i Stockholm, 88 år gammal.

växtår tillbragte alla somrar, var hennes rätta miljö. Därifrån ha de alla idel ljusa, goda och glada barn-

domsminnen. Här residerade hon också som änka, ända tills hon passerat 70-årsdagen. Gästfritt höll hon öppen för släktens stora och små medlemmar, den gamla svenska herrgården, som av en författare betecknats som ett andra Ekeby.

Den utpräglade taktkänsla och klara människokänedom, som utmärkte fru Zethelius, voro kanske ett arv av hennes fransködda moder, född Poché, brukspatron F. T. Morsings maka. Solstrålen också i barndomshemmet, lämnade hon här vid sitt giftermål med, sedermera protokollsekreteraren Henrik Zethelius ett sådant tomrum, att fästmannen av Amalia Lindgren lät beställa hennes porträtt som ett minne och en tröst för föräldrarna, när hon lämnade dem. Vackert har konstnärinnan här fått fram hennes blida, friska och ändå förfinade skönhet. Godhet och intelligens stråla ur dessa ögon, som nu för alltid slutits. När man betraktar det, förstär man att hon var en av de få kvinnor, på vilken man kunde tillämpa Frau Ajas ord om sig själv: »Aldrig har någon gått missnöjd bort ifrån mig».

E. M.

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA · GÖTEBORG

KRAFTNEDSÄTTNING
efter sjukdom
häves snabbast med **IDOZAN**
Rådfråga Ederläkare. Fås å alla apotek

GOSSEN FÖRHÖR SIN MAMMAS LÄXOR

NÅGRA KULTURBILDER FRÅN VÅRA DAGARS RYSSLAND AV SOVJETMINISTERNS I STOCKHOLM FRU.

EN VÄNLIGT LEENDE Litens tyska öppnar dörren och ber mig stiga in. Under den korta väntetiden på värdinnan hinner jag få ett första intryck av salongen. Sidenglänsande ljusgrå väggar, en elegant och bekväm salongsmöbel klädd med gråblå brokad, på golvet en matta som förenar dessa bägge färger med ett inslag av blomsterornament i rose. Ännu saknas tavlor och prydnadsföremål, men det är ju också blott några dagar sedan husets härskarinnas anlande till Stockholm. En dörr öppnas och jag befinner mig snart ansikte mot ansikte med en dam som omedelbart gör intryck av en förnäm ryska, och skall jag vara uppriktig, så inte tror jag att hon motsvarar den bild man i allmänhet gör sig av en representant för Ryssland av i dag. Med den verkliga världsdamens förfinade älskvardhet hälsar hon mig på elegantaste franska välkommen. Hon berättar att hon under världspostkongressens dagar i somras för första gången besökt vårt land i sällskap med sin make, vilken utsetts till ledare för den delegation som Sovjetrepubliken då skickade till Stockholm. Att just M. Dovgolevsky fått detta uppdrag var en naturlig följd av hans ställning som folkkommissarie för det ryska post- och telegrafväsendet. Under en månads tid hade fru Dovgolevsky då rikligt tillfälle att se sig om i vårt land och hon försäkrar att hon funnit sig synnerligen väl här.

M. Dovgolevskys utnämning till sin regerings representant i Sverige — f. ö. hans första diplomatiska mission — blev därför en angenäm överraskning för makarna. Glädjen hade dock en liten mörk punkt: för skolgångens skull såg man sig nödsakad att lämna en 15-årig dotter kvar i Moskva.

»Det första som slog mig vid min ankomst till Stockholm var att det här är mycket mindre liv på gatorna än exempelvis i Moskva. Där sjuder det nu av liv och rörelse överallt i gator och gränder.

Man behöver inte ha växlat många ord med M:me Dovgolevsky förrän man är på det klara med att hon fått en förstklassig uppfostran och tillbragt åtskilliga år i utlandet, i synnerhet i Frankrike. Hon berättar förresten öppet att hon härstammar från en adlig familj och att hon först besökt ett gymnasium i Ryssland för att sedermera bli student vid universitetet i Toulouse, där hon några år senare — redan som gift — också erövrade sitt diplom vid Faculté des lettres. Samtidigt utbildade sig M. Dovgolevsky till elektrisk ingenjör och tillträdde som sådan redan vid unga år en ledande ställning i Paris.

Då jag ber M:me berätta litet om livet i Ryssland just nu, framförallt om den ryska kvinnan och hennes insats för landets allmänna tillfrisknande, stråla hennes kloka blå ögon och hon talar med hänförelse om kvin-

M:me Dovgolevsky i sitt hem.

Den nya ryska ministerns i Stockholm make berättar här om förhållandena i sitt hemland just nu. Att det är skönmålningar hon ästadkommer kan man ej annat än vänta av en dam i hennes ställning, men icke förty äro uppgifterna som lämnas av ett mycket stort intresse.

nornas arbete i synnerhet på folkupplysningens område. Från fru Lenins insats till fromma för föräldralösa småttningar och den kvinna som är ecklesiastikministern Jakovleffs framstående suppleant ända ned till de unga studentskorna, vilka resa omkring på landsbygden, för att bringa lite andligt ljus även till den minsta stuga, alla besjålas de av brinnande entusiasm för den stora tanken — hela det ryska folkets upplysning. Ännu befinner man sig mitt uppe i kampen mot analfabeterna, men från dag till dag göras även härvidlag nya landvinningar.

»Ni anar ej vad det betyder för många hos oss att äntligen få lära sig något.» »Det har blivit så ljust omkring mig», sade nyligen en 47-årig trotjänarinna till fru Dovgolevsky. Det var förresten då hon hade lärt sig att skriva sitt namn! Tre gånger i veckan besöker hon nu regelbundet sin aftonskola. Kl. 7 ger hon sig iväg med sin a b c-bok under armen och utom läsning och skrivning bjuda dessa kurser ej sällan även på förevisningar av ett slags skolfilmer, allt på statens bekostnad. Nästa kväll läser hon sina läxor hemma och om söndagarna, då hennes 12-årige son brukar komma på besök — tjänarinnan är nämligen krigsänka — får han nöjet att förhört sin mamma hennes läxor.

Då vi liksom ha på känn att just i Ryssland tjänarinnefrågan har mycket av intresse att bjuda, be vi M:me att berätta mera från denna sfär. »Det finnes numera speciella kommissioner vilka med vissa mellanrum kontrollera hemmen, för att se om allt är som lagen föreskriver. Varje tjänare som även skall bo i det hus där hon är

anställd har rätt att göra anspråk på ett rum, en uppsättning arbetskläder, inklusive förkläden, skor och strumpor, samt en lön av omkring 25 rubel per månad (c:a 50 kronor). Efter kl. 7 eller 8 på kvällen skola de i allmänhet vara lediga för att kunna gå på kurser eller deltaga i föreningsliv.

Liknande kurser ordnas även för arbetare och arbeterskor i fabrikena. Ett påtagligt bevis för folkupplysningens värde i praktiken tror man sig ha funnit i den omständigheten att folkets ovilja mot läkarna vilket exempelvis vid koleraepidemier ofta tog sig uttryck t. o. m. i handgripligheter, nu inte bara så gott som alldeles försvunnit utan att folket självmant uppsöker de lä-

kare vilka i olika kvarter på statens bekostnad ha sina regelbundna mottagningstider. I synnerhet gäller detta den s. k. dispenserverksamheten där främst kvinnliga läkare kommit till användning. »Man har i Moskva aldrig förr sett så många präktiga småbarn som nu, då folkets kvinnor lärt sig att sköta och mata sina småttningar på bestämda klockslag», påpekar fru Dovgolevsky.

En annan från statens synpunkt kanske mindre önskvärd följd av den stigande folkupplysningen är att allt vidare kretsar önska ägna sin tid åt studier medan de olika hantverken ej längre locka som fordom. Man hoppas dock även härvidlag snart åter ha kommit i ett naturligt jämviktsläge. Övergångstider äro ju alltid svåra och gränserna flyta då lättare i varandra. Fru D. berättar vidare om de förmåner man i hennes hemland nu försöker att bereda konstens och vetenskapens tjänare. Framstående lärde få ofta understöd från statens sida.

Så gott som alla teatrar ha numera förstatligats och då staten ej vill göra någon som helst ekonomisk vinst på verksamheten har man råd att då och då bjuda olika organisationer och skolor på gratisföreställningar.

Den nya regimen har bl. a. även infört regelbundna teaterföreställningar för skolbarn, på eftermiddagen mellan kl. 3 och 5. Då spelas ofta klassiska stycken, helt nyligen var det t. ex. Dickens verk som av verkligt goda krafter spelades på Moskvas barnteater.

Madame Dovgolevsky beklagar att hon ännu — åtminstone på en tid — ej kan njuta svensk teater på grund av språksvårigheterna. Men med den slaviska rasens enkannerligen ryssarnes, otroliga lätthet för främmande tungomål, torde det säkerligen ej dröja länge förrän den charmanta nya ryska ministerfrun både förstår och talar vårt språk och i ministerhemmet gör les honneurs på svenska.

Ett är redan nu säkert: det stockholmska sällskapslivet har tillförts en ovanligt sympatisk och vinnande person i madame Nadine Dovgolevsky.

A. Q.

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

"FRÖKEN" FÖRR OCH NU

TYPER UR DE SJÄLVFÖRSÖRJANDES LED.

Ideallärarinna från 1870-talet.

»NÄR JAG PÅ LÅNGT HÅLL SER EN kvinnlig varelse i vindtygsdräkt och svart tyllhatt, paraply under ena armen och en packe Heinedikter under den andra, då håller jag alltid 100 mark mot 10 att det är en svensk lärarinna och det vadet har jag tjänat åtskilligt på,» yttrade år 1921 en ovanligt välklädd svenska, bosatt i Tyskland.

Den gången var definitionen träffande nog, ty både vindtygsdräkter och valuta-spekulation upplevde den sommaren en blomstringsperiod. Och de som på det mest oskyldiga sätt begagnade sig av bådaderna, var den ström av unga och f. d. unga svenska lärarinnor, som i akt och mening att vidga vyer och kunskaper, begåvo sig till någon av de otaliga tyska feriekurserna, där man till billigt pris övade sig i språket, besökte mer och mindre litterära vallfartsorter och under sakkunnig ledning fördjupade sig i det outtömliga ämnet Goethe och kvinnorna — eller vemodsmättat suckande lyssnade till välapplicerade Heinecitater som »Du bist wie eine Blume» etc. Uttalat på det rätta sättet kunde ett sådant citat höja begeistringen för das grosse Vaterland till kokpunkten, och hur många var det inte, som reste hem med föresats att återvända nästa sommar?

Men när våravslutningen kommer de första junidagarna, och tre månaders gyllne frihet ligger framför henne, kan det också hända, att hon ivrigt att se en annan del av Europa, vänder kosan till det land, där Voltaires och Anatole Frances klassiskt sköna språk talas, det ljuva Frankrike, som under medeltiden kallades »alla människors andra fosterland». Man möter henne i Notre-Dame och på Louveren, på Père Lachaise och Montmartrecabareter, där hon pliktrogen och målmedveten alltjämt söker inhämta just så mycket som kan vara bra för henne att veta om la vie parisienne... Det andra går henne nämligen ganska spårlöst förbi.

Men den som häpnar, när hon får höra, att den svenska pensionären, som oförfärat besöker varietéer och ser farser, som en korrekt fransyska inte ens bör veta namnet på, till på köpet är lärarinna — det är hennes franska värdinna. Samma oförställda förvåning visar en engelsk boardinghouse-miss, vars svenska inackorderingar komma hem hänfödda över »The beggar's

Idealitet, arbetsglädje och kamratanda präglade i hög grad Sveriges lärarinnekår. Den atmosfär av tråkighet och puritansk ensidighet, som i den stora allmänhetens ögon omger den s. k. lärarintypen, har lyckligtvis sällan någon motsvarighet i verkligheten.

Modärn typ.

Och sådan hon tog sig ut något decennium tidigare.

opera» eller ett besök i Eastends kineskvarter, då hon får höra, att de företagsamma unga damerna gjort pedagogiken till livsgärning. Denna förvåning roar och smickrar henne. »Guskelov, att jag inte ser ut som en lärarinna», tänker hon och betraktar belåtet spegeln i handväskan, där varken pudervippa eller andra världsliga utensilier saknas.

Ty lustigt nog delar hon nästan själv den fasa för allt vad lärarintyper är och heter, som behärskat de flesta människor sedan tidernas morgon eller närmare bestämt förra seklets gryning, då lärarinnor i hem och skolor, blevo så pass talrika, att man kunde räkna med dem som en klass för sig.

Iduns kvinnoklubb

sektion II hade den 29 jan. sin andra sammankomst för säsongen. Fru Elin Wägner var tyvärr av sjukdom hindrad komma, men i hennes ställe hade professorskan Annie Quensel med älskvärt tillmötesgående ryckt in Fru Quensel är vida känd från sitt storartade arbete i Rädda barnen och för Iduns läsare är hon dessutom bekant som signaturen Qu'el och A. Q. under ofta förekommande intervjuer från besök i Stockholms förnäma hem, hos ministerfruar och andra märkliga »deras fruar». Fru Quensels föredrag om en resa i Afrika, »Från Fågel Fenix' land», var synnerligen medryckande och väckte livligt bifall bland klubbens damer. Nästa klubbafton, då sektion I sammankommer, den 5 februari kl. 7.30 em., upprepar fru Quensel sitt föredrag. Fru Wägner har lovat återkomma så fort hennes hälsa tillåter.

Till lösnummerköpare!

Med detta nummer följer en postavisning för februari—mars, inberäknat IDUNS VÅRNUMMER i flerfärgstryck. Pris kr. 2: 85 att insändas direkt till IDUNS Expedition, Stockholm.

Asketisk enkelhet, en sentimental trånad — i bästa fall förorsakad av olycklig kärlek eller rätt och slätt förlorade äktenskapschanser — ett benhårt allvar, som gjorde henne till humanistens antipod, för vilken allt mänskligt blev främmande — det var allmänhetens föreställning om en lärarinna och den låter som bekant inte så hastigt jämkas på sig, verkligheten må sedan ändra sig hur mycket som helst.

Med hån eller medlidande, någon enstaka gång med platonisk beundran — allsammans vittnande om absolut oförståelse för hennes verkliga väsen — har hon då och då tecknats i litteraturen, och folk, vars livssyn sammanfallit med August Blanches och Onkel Adams ha märkvärdigt nog aldrig tyckt sig sakna bevis för sina hypoteser.

Därv den nutida lärarinnans förtjusning att ej »se ut som en lärarinna».

Lyckligtvis är hennes entusiasm för sitt yrke inte mindre för det. Vanligen älskar hon sitt arbete, eleverna bli hennes vänner och kamrater, hennes ambition är att göra timmarna så roliga och livfulla för dem som möjligt, deras glädje är hennes liksom deras sorger. Den skenbart så nöjeslystna och frigjorda damen, som vi möta på världsutställningen, Romresan, fjällvandringen eller västkustens badorter förvandlas, när läsåret börjar, till en nitisk och energisk arbetsmänniska, som i otroligt hög grad kan offra bekvämlighet och egna fördelar, om hon därigenom kan hjälpa kamrater eller elever.

FLEUR.

Kom ihåg,

att för söndersprucken och kylhy är **LEDOLINSALVAN** bäst.

Finnes i alla affärer.

Tekn. Fabr. Ledolin, Sthm.

Rt. 26 62

Spikrakt hår

tycker ingen om. **THEA-PAPILJOTTEN** ger på några minuter de naturligaste

lockar. Locka därför Edert hår med **THEA-PAPILJOTTER**.

Partiförsäljare: **A. Bol. TEKN. NEDERLAGET, ÖREBRO.**

DET ENA FÖRST, DET ANDRA SEDAN!

FÖRST BORT MED TRASGRANNLÄTEN PÅ MASKERADERNA, LÅT OSS SEDAN TÄNKA PÅ ORIGINALITETEN.

Fr. v.: En modern domino, som välgörande avbryter mot de vanliga regnkapporna. Här är guldlamé och guldspetsar materialet och huvudbonaden är av smaragdröd sammet. — Om man vill "föreställa" något, så går det an att vara karusell. — En fantasidräkt i svart och vitt. — A la Picasso — nog originellt, men — — —!

DET HAR SAGTS SÅ MÅNGA TUSEN gånger. Svenskarna kunna icke roa sig på maskerad och de svenska damerna kunna icke klä sig till maskerad. Men varför i hela världens da'r envisas vi då med att ställa till maskerader? Det har jag aldrig kunnat begripa. När vi nu så enstämigt tycks ha kommit underfund med att vi icke förstå oss på maskerader, då vore det väl tid att avblåsa dem.

Men långt därifrån. I år går Stockholms-säsongen mer än någonsin i maskerader-nas tecken, med den stora operamaskeraden som höjdpunkt. Och snart har det kvinnliga Stockholm en mängd insändare i tidningarna att vänta, där det klagas över de fantasilösa maskeraddräkterna och ropas på originalitet. Man behöver icke för-

Ingen originalitet, ingen fantasi, klagar man över de svenska damernas maskeraddräkter. Men innan vi kunna begära originalitet, finns det anspråkslösare fordringar, som maskeraddräkten bör fylla och som vi först och främst böra ta i tu med. Några påpekanden härav göras i dessa rader.

lora, om man ingår ett vad om den saken. Nå, det är lätt att säga tulipan, men svårt att göra den. Och därför ju mer man grubblar över det där ropet på fantasi och originalitet, desto mer känner man lust att reagera. Att ställa sig upp och säga: varför ska vi vara originella, när vi tydligen

av naturen inte äro det, vad ska det tjäna till att bry våra hjärnor mjuka för att konstruera fram originalitet? Låt oss vara lite blygsammare i våra anspråk, det finns mer än originalitet, som de svenska maskeraddräkterna sakna och som det finns större utsikter, och även är viktigare, att få bukt med.

»Man tager vad man haver» tycks vara den norm den svenska kvinnan följer, när det gäller maskeraddräkten. Man skall vara utklädd och så klutar man ut sig till oigenkännlighet i lite tyll och band och glitter. Det får inte kosta så mycket, det skall ju bara vara för en gång. Men den filosofien är nog felaktig, så lovvärd den än må vara ur andra synpunkter. Har man gett sig i leken, får man leken tåla, antingen

(Forts. sid. 148.)

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

"Barnet, skolan och hemmet."

ÖVERANSTRÄNGNINGEN I SKOLorna tycks vara ett ämne, som ej på länge behöver mista sin aktualitet. Tillströmningen till det möte, som häromdagen anordnats i frågan av Sveriges Husmodersföreningar visade åtminstone, att den ännu är brännande.

Förslag i alla riktningar förekommo från omplantering av Montessoriskolan på svensk grund med koncentrationsläsning, radikal strykning i läroböckerna, samarbete mellan lärare och föräldrar — någon vågade t. o. m. föreslå att barn borde lära sig lyda hemma — till nya kurser i psykologi och psykoanalys för lärare och lärarinnor. Det var detta sista, som kom mig att reagera.

Få vi då aldrig nog av teorier och teoretisk kunskap? Är det verkligen inlärandet

av psykologiska experiment, som kommer oss att förstå barn? Kanske — om man redan förut är van att umgås och trivas med dem — en sådan där kunskap kan vara av intresse. Men för de ungdomar, som sträva och plugga för sitt laudatur vid seminariet eller på högskolan, vore en ytterligare utökning av kurserna givet en börda utan någon motsvarande valuta för besväret.

Jag har sett experter på psykologi och psykologisk skönlitteratur stå handfallna, när det gällde att hålla disciplin i en klass på låg- eller mellanstadiet, hört professorer i psykologi trevande famla efter ett samtalsämne med eleverna utanför klassrummet, medan lärare med naturlig sympati för barn utan att märka några svårigheter och utan tanke på psykologiska teorier klass efter

klass fyllt en fostrargärning av verklig betydelse, ägnat sig åt eleverna även utanför skolan.

Komma vi inte längst med lite sunt förnuft och naturliga sympatier just i vårt umgänge med barnen? Kunna vi inte lämna de djupare psykologiska studierna åt dem, som själva älska att syssla med dem på lediga stunder — utan att göra dem till något villkor i lärarutbildningen?

Upprepade gånger ha vi som nation förklarats sakna psykologisk blick. Vår saknad av fullödig dramatisk litteratur — och en del modärna romaner och noveller — tyckas bekräfta påståendet. Någon har kallat denna frånvaro av psykologiskt sinne förtroendeingivande. Men även om det skulle vara en brist, fylls den knappast med teoretisk kunskap. AMATÖRPEDAGOG.

MILLIDIN-SALVAN

ÄR
OUMBÄRLIG

Paris lancerar låga lilleputtmöbler, bisarra linjer och lysande färger.

man kan knappt fatta att de äro ämnade för vuxet folk. Men om man sätter sig i någon av dessa låga leksaksstolar, då skall man finna att här sitter man äntligen riktigt bekvämt, alldeles för bekvämt förresten för att det egentligen skall vara salongsmäsigt — man vill gärna vräka sig lite i en sådan stol. Till de små låga stolarna höra naturligtvis låga bord; särskilt ser man många låga bord avsedda till té-, frukt- eller vinbord — de låga rökorden ha vi ju länge haft.

Som sagt den låga möbelstilen är icke endast den stiliserade, konstfulla, som Paris begåvar oss med, utan den går igen i

En typiskt modern fransk interiör med låga, förgyllda stolar klädda med himmelsblå sammet, ett lågt helt förgyllt bord och brokiga kuddar strödda kring golvet. Från N. K.

POCKANDET PÅ NYTT, PÅ NYA IDÉER och nya former, är oerhört i vår tid. Hur har man icke klagat på vår möbelarkitektur! Se, det är ju intet nytt, det är bara gamla former i litet förändrad skepnad, där finns ingen originalitet eller självständighet, bara det gamla och återigen det gamla, säger man. Eller också är det nya så nytt att det helt enkelt och simpelt betecknas som vansinne och även mycket riktigt tynar bort utan att lämna mer uppseendeväckande spår efter sig.

Vi ha alltså ingen ny möbelstil för 1900-talet, som motsvarar barockens, rokokons och empirens epoker.

Men det finns en del nya detaljriktningar, som långsamt och säkert nöta sig in och som, om de även äro för blygsamma att tänkas betyda en ny stilepok, dock ge vår tids möbler ett visst särmarke. Stiliseringen är ett av dessa särmärken, möblernas höjd ett annat och det som just skulle påvisas här.

Vår tids människor äro väl mer jäktande än våra förfäder under något århundrade och därför är det ganska naturligt att deras längtan efter bekvämlighet är större. Vi ha varken tid, råd eller lust att gå omkring och vara ceremoniella, stela och högtidliga. Vi vilja ha det bekvämt och otvunget. Se bara på damernas mode! Vi som ha vant oss vid raka, släta fodralklänningar, små stadiga hjälmhattar och kortklippta lockar skulle väl aldrig kunna komma på idén att spöka ut oss i krinoliner, snöra in oss till getingmidjor i korsetter eller balansera små blomsterrabatter på skyhöga valkfrisyrer. Dylika schåser vore omöjliga i vår tid. Och lika litet passa vi att sitta uppstaplade i en stel miljö. Kuddar, mattor, fåtöljer, varma belysningar — det är rumsdetaljer, som alltmer omhuldas och som innerligt väl behövas för att mjuka upp den arkitekturens nakna-

Moderna lilleputtmöbler: en gungsol, en bekväm rottingstol och ett litet rökbord. Från David Blombergs arkitektkontor.

het, som präglar mycket av den moderna svenska möbelarkitekturen. Den ombonade, bekväma rumsinredningen stammar framförallt från England och finns även, fastän ofta i mera bisarr form, i Frankrike. Ordet »cosy» är engelskt och har knappast någon verkligt adekvat svensk översättning. Att göra ett rum »cosy» är också engelsmännens speciella konst. Med mjuka, stora fåtöljer, och mjuka soffor framför den öppna spisen och kuddar på golvet förstå de att göra ett rum varmt och inbjudande.

Men den nya låga typen av möbler, som nu gör sitt segertåg över Europa, kommer från Frankrike. Den har nu sedan en tid tillbaka även nått Sverige. Om dess särmarke, den minskade höjden, inte är förbunden med så outrerade linjer och utstyrel som på N. K:s nyimporterade Parissensation, som det flanerande Stockholm nu en vecka förfasat sig över, märker man kanske icke i första ögonblicket att vi här stå inför något nytt. Möblerna kunna vara av vilken stil som helst, men de äro betydligt lägre än äldre möbler. Ja, en del se verkligen löjligt leksaksaktiga ut och

alla möbler numera, både eleganta och enkla, och sammanhänger naturligtvis med rumshöjden i våra moderna våningar, som också är lägre nu än förr. Vad de nyaste parisiska möblerna beträffar äro de väl ännu för exklusiva för att få någon större marknad i vårt land. Pretentiösa, raffinerade linjer, guld, grella färger äro icke ingredienser, som passa för möbler i vårt kyliga klimat, men vi kunna gott tänka oss dem i ett exklusivt hotell vid Champs Elysée, där värdinnan ber gästerna slå sig ner i de bekväma fåtöljerna eller på sidenkuddarna på golvet — det senare numera mycket vanligt i Paris, sägs det! — för att intaga det rosendoftande téet eller den iskylda cocktailen.

Men i vanliga, »dödliga» möbler ta vi gärna emot den låga typen, ty den är ovillkorligen bekvämare att handskas med och ger åt rummen en mindre stel prägel. Om vi inte precis sätta in lilleputtmöblerna i matsalen så äro de desto mer hemtrevliga och värda att rekommenderas för ett vardagsrum eller en salong, som man vill göra mjuk och »cosy».

PAHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pahlssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

FRÅN SIGISMUND TILL GUSTAF V

SKÅNSK GÅRD SOM GÅTT FRÅN FAR TILL SON I FLERA ÅRHUNDRADEN.

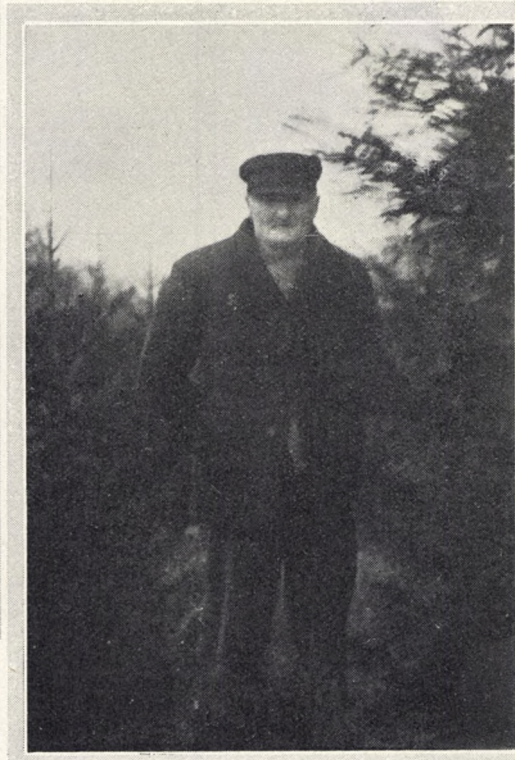
I NÄFLINGE FÖRSAMLING, Kiistianstads län i Skåne ligger gården Östra Ejaröd som är märkvärdig däriegenom att dess äldsta kända köpebrev är daterat 1592 och från den tiden har den gått i arv från far till son, ända tills i slutet av sistlidna december den sista manliga ägaren Per Pålsson avled ogift. Det finns dock släktingar på spinsidan så att gården går inte ur släkten.

Köpebrevet från 1592 är utfärdat för en Åstrad Påvelsson vilken således levde samtidigt med konung Johan III av Sverige — att Åstrad Påvelsson ansåg sig så god dansk som någon är självfallet eftersom Skåne ännu i över ett halvt sekel därefter var dansk provins. Hur länge gården var i släkten före 1592 är okänt. Efter Åstrad Påvelsson som sannolikt är Påvel Åstradssons far har släkttavlan över både »mannarna» och deras hustrur följande utseende:

1. Påvel Åstradsson	} födelse och Bengta	} dödsår okända
2. Åstrad Påvelsson		
3. Pål Åstradsson	1647—1725	1678—1747
4. Hanna Nilsson	1690—1749	1721—1763
5. Nils Pålsson	1725—1797	1754—1815
6. Karna Svensdotter	1751—1824	

T. v.: Den gamla gården. T. h.: Per Pålsson, den sista manliga ägaren.

Att en gård går i arv från far till son i flera århundraden torde vara ganska sällsynt. Detta är dock fallet med en skånsk gård, Östra Ejaröd, vars öden skildras i denna artikel.

6. Anders Pålsson	1784—1822
7. Kjersti Svensdotter	1794—okänt
8. Pål Andersson	1818—1904
Anna Persson	1820—1890
9. Per Pålsson	1854—1924

Angående gårdens ägares öden under tidernas lopp, är ingenting särskilt känt. Antagligen har det varit bondens vanliga id under såväl freds- som krigstider. Att går-

dens innehavare troligen ej lämnats oberörda, framgår bl. a. av, att den kände snapphanen Sven Göing varit ägare av närmaste granngård.

Nu avlidne Per Pålsson var en tid kyrkivård. Han besatt en alldeles enastående fysik, och ett minne, som var fenomenalt. Hans vurm, om han hade någon, var hästar, hans stolthet att vårda sin skog, vadan denna också fortfarande, i dessa skövlings-tider, kvarstår i ett bestånd av bok, ek, björk, al m. m. som förhållandevis torde söka sin like.

EN KUNGLIG TID HOS EN PRINSESSA

FRU ELLEN HAGEN TILLBRAGTE LYCKLIGA BARNAÅR PÅ PRINSESSAN EUGENIES FRIDHEM.

Fru Ellen Hagen, — gift med den numera avlidne landshövding Hagen och dotter till den berömda komminister Wadström. — som outtröttligt kämpat för kvin-

MINA HÄRLIGASTE SOMRAR tillbragte jag på Gottland på prinsessan Eugenie's Fridhem. Min far och vi syskon voro hennes gäster där under en följd av somrar, som nu, när man tänker tillbaka förefalla soligare, ljuvligare och längre än andra somrar. Det kom sig väl av att från prinsessans väsen strålade ut en sådan oändlig godhet och hjärtevärm över hela hennes omgivning ej minst över de barn, som fingo vistas i hennes närhet.

Hon tänkte mycket på att glädja och roa oss, hon höll små gottlandshästar och åsnor för att vi skulle få företa ridturer och anordnade ofta utfärder till gamla kyrkor, ruiner eller andra sevärdheter på Gottland. Härliga matsäckskorgar fingo vi med oss och stor omsorg lades ner på att göra dagen glad och lycklig.

T. v.: Ellen Hagen som barn, teckning av prinsessan Eugenia. — T. h.: Ellen Hagen, efter oljemålning av Frida Siéenhoff.

Prinsessan hade rosenodlingar, som vi barn hjälpte till att vattna och då låg det ofta en blank tvåkrona, en stor slant på den tiden, under servetten, när vi kommo till bordet.

En dag ville jag sy nya kläder till mina dockor men inga lappar funnos

nans ställning i samhället, berättar här i några flickminnen hur hon från början riktat in sitt liv på något helt annat än politik.

till hands att sy av. En lakej fick i uppdrag att i Visby köpa tyger till små klänningar och kappor. Detta uppdrag utförde han med så mycken smak och generositet att en av hovfröknarna, som fick se de stora tygstyckena räddade största delen från min sax, och tyget räckte sedan till både klänning och kappa åt mig också.

Men prinsessan tänkte inte bara på våra nöjen. Framför allt ville hon utbildla anlag, där sådana funnos. Hon både målade och modellerade, var långt hunnen som amatör och såg väl att jag hade intresse, eftersom hon själv gav mig de allra första lektionerna i teckning och målning.

Jag fick sitta på en låg pall vid hennes fötter, och hon tecknade efter naturen blom-

(Forts. sid. 150.)

ELEGANTA MASKERADPERUKER

Senaste nyheter
Moderata priser

SUNDINS DAMFRISERING

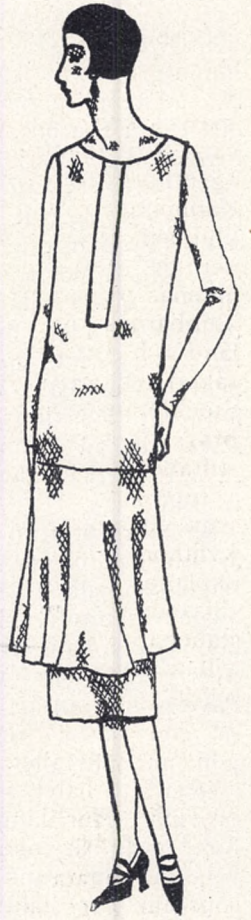
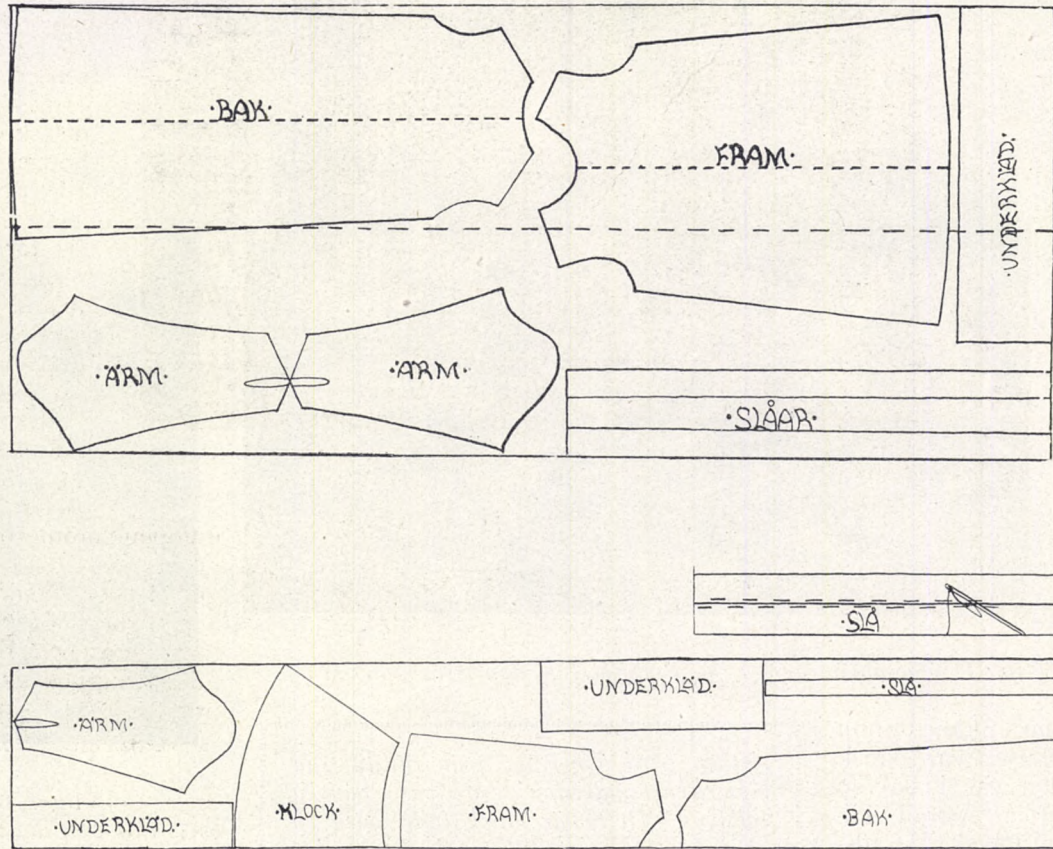
DROTTNINGGATAN 65 - STOCKHOLM
Tel. 34 73 Norr 58 18

A V I G A O C H R Ä T A

NÅGRA MODERNA KLÄNNINGAR FÖR HEMSÖMMERSKAN.

Modell I.

Modell II.

ETT FÖR NÄRVARANDE OMTYCKT sätt att garnera en klänning är att placera slår eller infällningar av blankt material på matta tyger och tvärtom. Ofta kan man till ändamålet med fördel använda avigan och rätan av samma slags siden.

Dagens modeller erbjuda möjligheter att tillämpa detta moderna garneringssätt. Båda modellklänningarna äro gjorda i svart satin fleure, men kunna naturligtvis lika väl utföras i vilket mörkt siden som helst.

Vid modell I är kjolen hel bak men avdelad fram. Under det lilla förklädet skarvar man med japon, som går in i sidensömmarna och upptill fästes under den nedersta slån. Det viktigaste, och detta gäller båda modellerna, är att infällningen av slårna blir omsorgsfullt utförd. Den minsta lilla bukt skämmer klänningens utseende. Slån klipptes trådrakt och viktes in i kanterna. Man markerar med träckelstyng, hur den skall sitta på klänningen, når sedan på den efter markeringsstråden och träcklar provisoriskt fast den i mitten. Därefter kantträcklar man d: v. s. syr med små fina träckelstyng alldeles i kanten, varvid man varannan gång tar i slån och varannan gång i tyget (se teckningen). Man klipper därpå upp mitt under slån, viker tillbaka kanterna åt båda sidorna och sticker på maskin.

Reläerna äro icke längre obligatoriska, det är lika modernt att helt enkelt sko kring hals och armar.

Modell II är en kasack, ett av

För hemsömmerskan har grevinnan Marg. von Schwerin i dag komponerat två av de nu så moderna aviga- och rätaklänningarna i siden, lämpliga för finare förmiddagsbruk. Mönster till modellerna kunna rekvideras genom Iduns mönsteravdelning. Pris kr. 1: 50 st.

vinterns mest omhuldade plagg, som är så populärt att det skulle löpa fara att bli banalt, om det icke kunde varieras i det oändliga. Kasacken förekommer på hela skalan av klänningar, från de enklaste till de elegantaste. Man ser den med och utan ärm, uppslit-

sad i ena sidan, i båda sidorna eller mitt fram, man ser den med underklänning av annat material; mycket omtyckt är t. ex. den blommiga chiffonsammeten under en kasack av enfärgat siden. Till en sådan toilette, som ju givetvis inte tål att exponeras allt för ofta, sys lämpligen ännu en underklänning av samma material som kasacken och så har man två toiletter.

Dagens modell kan möjligen sys utan ärm och ärmarna sättas på ett löst foderliv, den kan då tjänstgöra både som förmiddags- och aftonklänning. Det mest utmärkande för modellen är den klockskurna framvåden. Frånsett att den är synnerligen dekorativ har den även den praktiska fördelen att komma underklänningen att förefalla snävare än den verkligen är, så att man alltså kan ta till den senares vidd litet rundligare än annars. Och detta bör vara en välsignad lättnad för alla de stackars Evas döttrar, som så mycket eftersträva den alldeles raka silhuetten men som samtidigt äro barn av vår praktiska tid och vilja vara i stånd att röra sig obehindrat. Vid så många modeller gäller det ett mycket prövande val mellan fåfången och förnuftet, man kan inte offra åt dem bägge, men här ha de två som sagt slutit förbund.

Naturligtvis göres icke hela underklänningen av sidenet, av detta tages endast en rak bit, som fästes vid en foderstomme av japon. Denna behöver icke gå ända upp utan kan om man så vill, sluta vid midjan.

Glada skolkökelever samlade till skolkökskurs i Bollnäs.

Katarr i luftrören

Betänk, att hundratals svårt sjuka, som förut försökt allt möjligt, men utan resultat, blivit fullt friska genom "Wenin". Pris Kr. 5:— + porto. VARUDEPOTEN, KARLSHAMN, Avd. 14.

utrotas fullständigt med vårt berömda "Wenin", som avlägsnar slemmet och läker slemhinnorna! Vid andnöd kan hjälp genast fås!

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

DÄR ALLA NATIONER MÖTAS

INTERNATIONELLA KLUBBEN I STOCKHOLM STARTAR.

NÄR UTLÄNNINGAR KOMMA till Stockholm och bosätta sig här, måste de ovillkorligen snart sakna något, som de äro vana vid hemifrån och som de egentligen ha mera behov av i främmande land än hemma: klubben. Vårt klubbliiv är synnerligen fattigt och kan inte nämnas på samma dag ens som i klubbarnas förlovade land England och Amerika. Därför är det säkert en god idé, som några Stockholmsdamer tagit upp och bragt till förverkligande, när de stiftade Internationella klubben.

Internationella klubben vill vara en mötesplats för män och kvinnor av olika nationer. Här skola de otvunget kunna mötas och trivas tillsammans, amerikanare, fransmän, tyskor, italienare, ryssar, svenskar — i så måtto vill klubben alltså befrämja ett idealistiskt syfte och gå i fredsiddens tjänst. Men i övrigt är den en klubb av samma oprogrammatiska slag som det finns fullt upp av i England och därför kommer den säkert att gå en lyckosam framtid till mötes.

I Hamngatan 8 har klubben fått lokal, ännu så länge bara ett par men synnerligen hemtrevliga rum — vi gjorde en titt dit upp häromdagen och kunde konstatera att allt var mycket gott! Ett bättre läge kan

Interiör från Internationella klubbens lokal.

Några damer i Stockholm ha haft den goda idén att bilda en internationell klubb, som dels vill verka i freds- och försöningsarbetets tjänst, dels vill vara en trivsamt och lättillgänglig umgängesplats för utlänningar och svenskar i Stockholm.

heller icke tänkas för en internationell klubb — utsikt över Kungsträdgården och ingång från det oundvikliga promenadstråket Strandvägen—Normalmstorg —N. K. Vilken utlänning i Stockholm känner icke den vägen! Klubben är öppen hela dagen och här kan man alltså gå upp för att läsa tidningar, av vilka en rad utländska naturligtvis finnas, vila, prata, dric-

ka te, som fås från restaurangen i samma våning, och skriva på eget klubbpapper — för det senare tycks utlänningar ha en barnslig förtjusning. Varje söndag kommer klubben att ha »at home» d. v. s. mottagning, till vilken det är meningen att medlemmarna talrikt skola infinna sig för att mötas i intimare samling. Dessutom skall klubben ibland anordna föredrag och samkväm, varvid man framförallt kommer att lägga an på att få utländska föredragshållare.

Internationella klubben har redan nära ett hundratal medlemmar, svenskar och utlänningar.

Bland de senare är intresset för klubben utomordentligt stort — äntligen ett litet klubbbrum för oss sådant vi äro vana vid det och med möjlighet att stifta bekantskaper, säga de. Bland de svenska damer, som stå för rusthållet i Internationella klubben märkas: fru Ellen Hagen, ordf. och fru Ester Åkeson-Beskow, sekr.

Söndagen den 1 februari inviges klubben, varvid det internationella inslaget i underhållningen består av m: me Andrejewa Skilondz och det svenska av en så internationell och vidsynt ande som borgmästare Lindhagen, vilken håller invigningstalet.

EN MÄRKLIG KVINNAS EFTERMÄLE

NÅGRA MINNESORD TILL ESTER HAMMARSTEDT. AV GURLI LINDER.

En sång för Esters sjutton år
och deras ljusa minnen;
som glädjestråle här du går
och fröjdar våra sinnen.
Du varit kär från forna dar
för systrar, vänner, mor och far.

Med soligt leende på kind
med glädjen i ditt hjärta,
du kom som vårens lätta vind
att blåsa bort var smärta
och dela den, när den ej vek
för barnets löje och dess smek.

Så sjöng kyrkoherde Gustaf Hammarstedt för sin dotter Ester på hennes sjuttonde födelsedag. Hon var den tredje i ordningen av de fem »Hammarstedtarna», och hennes barndom och ungdom förflöt synnerligen lyckligt i hennes mors, fru Fredrique Hammarstedts berömda skola och pension i Brunkebergs hotell i Stockholm.

Alla flickorna Hammarstedt hade ärvt föräldrarnas begåvning, hjärtegodhet och förträffliga karaktär. Men Ester hade dessutom i hög grad vad vi kamrater kallade »ett poetiskt sinne». Hon kunde även massor av poesi utantill, och det var egentligen henne vi hade att tacka för vår förtrogenhet med den klassiska svenska poesien. Så fort en lärare fick förfall, tiggde vi fru Hammarstedt att få ta fram våra handarbeten och så få låna Ester, som var lärarinna i skolan, att läsa dikter för oss. Det var Tegnér, Runeberg, Nicander, Stagne-

Ester Hammarstedt.

lius och många andra som hon under dessa timmar och vid många andra tillfällen reciterade för oss, så att vi ömsom logo och ömsom gräto. En av familjens vänner, den kända författarinnan av religiösa dikter Charlotte af Tibell skrev en gång i ett rim-brev.

Har Ester än lärt deklamera,
Kung Fjalar av kung Runeberg?

Ja, det hade hon och den var en av hennes bravurnummer.

Det ljusa poetiska sinnet följde Ester Hammarstedt genom livet. Även i allvars-

tunga tider var hennes blick lika klar och mild, hennes hand lika stark och mjuk, hennes leende lika strålande av ömhet och välvilja.

Gustaf Hammarstedt var kyrkoherde i Danviks och Siklaö församlingar, och familjen gästade ofta Danviks lilla prästgård. Särskilt Ester var ofta där, och kyrkoherden kallade henne sin »lilla adjunkt», och hon var liksom han mycket avhållen av hospitalets patienter. När fru Hammarstedt lämnade skolan, flyttade hon och hennes ogifta döttrar ut till prästgården, och de båda makarna fingo äntligen efter tjugosex år ett gemensamt hem under samma tak.

Både många av kamraterna och Ester själv menade nog, att hon skulle bli författarinna. Men hon var i stället utkorad till en stor och rik gärning inom ett hems väggar. När hennes älsta syster, fru Nini Bergström, änka efter bibliotekarien fil. doktor Rickard Bergström, avled redan vid fyrtiofem år, lämnade han fyra barn efter sig. Men dessa behövde aldrig sakna moderlig kärlek och omvårdnad. Hos »moster Ester» fingo de rik ersättning för vad de förlorat. Aldrig hade de, vittnade en av hennes systersöner på hennes sextioårsdag saknat det starkaste stödet i livet: ett hem. Den kultur och förfining som utmärkt Ester Hammarstedts föräldrahem gav hon även

(Forts. sid. 149.)

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

KAMELIAN. NOVELL AV EVA ÅRADS

KAMELIAN STOD MITT PÅ DET lilla fönsterbordet som aldrig fick flyttas, och den var fru Gunillas stolthet.

Fru Gunilla tyckte annars inte mycket om växter och hade inte heller många. Hon hörde nu inte till den sortens folk, som har alla bord, hyllor och skrivbords-hörn fulladdade med blomkrukor och vaser, så att ingen törs rubba en möbel eller röra sig fritt i rummen. Hon hade inte ens fönsterbräderna så där uppradade med bladgrönt, att vädringsproblemet blir så svårlost, att man oftast ignorerar det.

Nej, fru Gunilla hade några få men utvalda växter, som hon ansåg dekorativt placerade utan att på minsta sätt vara i vägen eller hindra luft och ljus.

Först och främst var det de lösa friska blommorna allt efter årstiden, som köptes hem på lördagen och oftast måste bäras ut igen på tisdagen. Det var vidare en väldig palm förstås, som gav samma trevnad som en gammal bokhylla, en bortre-indisk lilja, som påstods skulle vara mycket vacker om den kunde fås att blomma, en trasslig asparagus och naturligtvis de obligatoriska tulpanerna och narcisserna om julen och azalean om påsken. Och så var det kamelian.

Fru Gunilla hade kommit att på ett underligt sätt höra ihop med denna kamelia. Hon, som aldrig förr hade värderat växter annat än rent estetiskt som sköna prydnads-ting, som skänkte ljuva lustförmögelser åt öga, lukt och känsel, hon hade i kamelian upptäckt det levande väsendet och hemlig valfrändskap. Ja, ty fru Gunilla var själv en kamelia, ehuru ingen visste något därom.

Nu var det emellertid så, att denna underbara kamelia skickats upp till henne av en gammal tant, då hon fyllde tjugofem. Herr Erland, maken, som ägde mera växt-känsla än fru Gunilla, hade varsamt av-täckt presenten och placerat den på bordet. Den lyste upp i rummet.

»Kamelial!» ropade Erland misslynt. »Kamelial!»

»Kamelial?» frågade Gunilla. »Kamelia-damen?»

»Kommer att gå bort», förklarade man-nen kategoriskt. »Kamelial går alltid bort.»

»Den är vacker.»

»Vacker — nåja. Men ingen kan ha en kamelia.»

»Jag kan det.»

»Om ett par dar har blommorna fallit av, och sen följer bladen efter. Idiotiskt att odsla pengar på sånt. Den får du inte mycken glädje av.»

»Vi får väl se,» sade fru Gunilla.

Och så stod kamelian där och kunde inte gärna skickas tillbaka. Man fick vänta, tills den alltså gick frivilligt. Den hade dunkelgröna skinnblad och två stora, mörk-röda, doftlösa blommor. Fin var den och förnäm.

»Kamelial!» sade alla som sågo den. »Vacker men ömtålig. Kommer att gå bort.»

»Kommer inte att gå bort,» svarade fru Gunilla.

Hon eggades av de dystra spådomarna och beslöt, att kamelian skulle leva och frodas. Varför skulle den dö hos mig, när den kan gå i blomsterbutiken, tänkte

Fin och ömtålig som en kamelia skil-dras novellens hjältinna. Därför blir en kameliaväxt hennes huvudintresse i hem-met. Den utvecklas så till tvistefrö men slutar med att indirekt leda till försoning och förståelse mellan henne och hennes make.

hon. Det gäller bara att behandla den rätt.

Skickligt döljande sin egen okunnighet och skenbart likgiltig för dithörande frågor lyckades hon dirigera samtalen så, att hon alltid fick någon liten upplysning om kameliors skötsel, behov och vanor. Hon insvepte sig i en slöja av överlägset allvetande. Man trodde därför, att fru Gunilla själv var den mest initierade i allt vad kamelia heter, varför man för att imponera med sin egen kunskap strödde råd och rön för henne. Fru Gunilla plockade upp, sovrade och använde. Det hade blivit en hederssak för henne att få växten att trivas.

Till att börja med såg det inte mycket lovande ut. Redan samma dag den kommit föll den ena blomman, av och låg med en duns på golvet. Det var som en klunga röda rosenblad, hoplimmade i krans. Två dagar senare följde den andra exemplet. Och så var det bara en tung blad-växt kvar.

»Där ser du,» sade herr Erland. »Vad var det jag sade?»

»Det finns knoppar,» sade fru Gunilla.

Hon skötte den exemplariskt, ej så mycket för kamelians egen skull som för man-nens och vännernas. Hon vattnade med ljumt vatten, hon höll jämn temperatur i rummet, hon aktade den för drag och bar in den i nästa rum, så fort det vädrades,

Kring dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Nåden och sanningen hava kommit genom Jesus Kristus.

Joh. Ev. 1:17.

Jesus sade: Om I förbliven i Mitt ord så ären I i sanning mina lärjungar. I skolen förstå sanningen och sanningen skall göra Eder fria.

Joh. Ev. 8:31, 32.

Gud har behag till sanning i hjärtegrunden.

Psal. 51:8.

Läggen därför bort lögnen och talen sanning med varandra.

Efeserbrevet 4:25.

Sannfärdiga läppar bestå evinnerligen, men en lögnaktig tunga endast ett ögonblick.

Ordspråksboken 12:19.

Jag har utvalt sanningens väg.

Psal. 119:30.

Jesus sade: Jag är vägen, sanningen och livet, ingen kommer till Fadren utan genom Mig.

Joh. Ev. 14:6.

och hon såg noga till, att den alltid vände samma sida mot ljuset.

Likväl tycktes växten inte vara riktigt belåten. Blad började gulna, torka, falla. De påtalade knopparna skrumpnade i stället för att svälla.

Fru Gunilla satt en dag och tvättade dess blad med fuktig bomull. Då upptäckte hon ett litet fint och dunigt väsen, som stack ut rakt från den hårda stammen. Det var ett millimeterlitet skott, oskyldigt. Ljvt och värnlöst som en nyfödd kattunge. Det var livets eget under, denna lilla ljusa knoppning, som troskyldigt spirade fram direkt ur barken mitt bland de stora, tunga, mörka bladen.

Gunilla erfor en sällsam glädje. Ej av estetisk lust, ej av triumf att få rätt. Det var en helt oskyldig och öm glädje för det lilla livets egen skull. Hon hade väl ofta sett växter spira, skott komma, blom-mor slå ut. Men aldrig förr hade hon sett undret och storheten i vad som sålunda skedde.

Hon fortsatte mera varsamt med att friska upp bladen, och hon plockade bort allt torrt och livsodugligt. Blomknopparna föllo som små spröda kulor i hennes händer.

Från den dagen var kamelian fru Gunillas vän. Det var ej längre ett kallt beslut, att växten skulle stå sig, så att hon fick rätt mot Erland. Det var en stilla önskan att göra rätt mot växten.

Från den dagen började också kamelian att trivas. Den tycktes ha fattat sitt beslut och gjorde liksom Gunilla allt för att full-följa det. Eller måhända var det för att den befriats från de skrumpna knopparna?

Bladen gulnade inte mer, små nya skott kröpo fram, växte och blevo vackert ljus-gröna. Herr Erland började bli lika intres-serad av kamelian, han som Gunilla.

»Ser du,» sade han hänförd, »den tar sig. Det är för att jag inte röker.»

»Det är för att det är jag som sköter den,» sade fru Gunilla lugnt.

»Det är för att den står i rätt väder-streck,» sade vännerna.

Den tog sig, vad det nu än berodde på. Men den växte synnerligen långsamt. Nya blomknoppar kommo. De svällde och »jobbade», som herr Erland så vanvördigt uttryckte sig, allt vad de kunde. Men lik-väl dröjde det hela fem månader, innan de första nya, ljuva blomstren sågo dagen. De öppnade sig helt en morgon och logo rosenrött och spredo fest.

De sutto där, två stycken blommor på samma gren, som ett par härliga under-verk, och fru Gunilla tyckte, att de jublade ut sin glädje mot henne i hemligt samför-stånd. Det var, som om en personlig lycka slagit ut. Det var för henne de lyste, det var för hennes skull de voro så sköna. Aldrig förr hade hon känt sådan oskrymtad glädje vid något som vid kamelians blomning.

Herr Erland och fru Gunilla hyste kärlek till varandra, fastän det knappast var gott att förstå. Deras korta äktenskap hade hittills ej synnerligen burit syn för sagan. Deras temperament gnedo hårt mot varandra. Av friktionen uppstod missljud, gni-stor, explosion. Explosioner alstra ont.

Fru Gunilla var stolt och sluten till sitt

(Forts. sid. 147.)

Vetenskapliga fabriktionsmetoder och
Kooperativ distribution göra K. F:s
margarin till en delikat och billig vara.

HOVNIGNINGAR OCH HJÄRTKLAPPNING

HUR DET KÄNNS ATT BLI PRESENTERAD VID HOVET.

NÄR KUNG BORE BÖR VARA SOM strängast och snöstormen brukar piska mot rutan, då öppnas salarna i Stockholms slott för de damer, som skola presenteras och som sedan ceremonien är genomgången anses vederbörligen upptagna i den kungliga societeten.

Vilka som äga rätten att bliva föreställda bestämde redan Ludvig XV, och hans lagar hava sedan dess hållits i helgd i alla civiliserade länder, ända tills revolutioner sopat bort majestäterna och den allmänna utvecklingen kommit bördens företräden att betyda mindre än dugligheten.

Ryktbarast bland dem, vars brinnande önskan att bliva presenterad låtit mest tala om sig, är måhända markisinnan Dubarry, Ludvig XV:s älskarinna. Det förgärliga var, att just samma kungs föreskrifter för hovceremonielet rest nästan oöverstigliga hinder i hennes väg mot höjden. Han hade som man säger bundit ris åt sin egen rygg. Ty knappast hade den värda markisinnan kommit till makten förrän hon naturligtvis önskade bli presenterad.

Många svårigheter innan markisinnan Dubarry blev presenterad vid hovet.

Till detta fordrades dock först och främst att hon kunde bevisa sig äga vissa anor, och ett stamträd som t. o. m. gick ända upp till de engelska Stuartarna, lyckades man också snickra ihop åt henne, eller rättare sagt åt den man hon av denna orsak gift sig med. Men detta var inte allt som behövdes. Hon måste också ha någon, som ville presentera henne, men det var icke lätt att hitta någon. En gammal fattig änkenåd, grevinnan de Bearn, som slutligen åtog sig uppdraget, fick utstå så mycket klander och obehag för sin medgörlighet, att hon i sista minuten gav återbud, skyllande på en vrickad fot och därmed uppsköts saken.

Grevinnan de Genlis, en av 1700-talets berömda författarinnor, var närvarande när den uppseendeväckande händelsen slutligen ägde rum och berättar bland annat om den i sin dagbok. — Det erkändes allmänt att Dubarrys toalett var charmant och smakfull. Hon hade ett förtjusande blont hår och vackra tänder, men vid dagsljus föreföll hennes ansikte passé och dessutom vanställdes hennes hy av fräcknar. Hennes hållning var fräck.

Samma madame Genlis berättar även om sin egen presentation, vilken försiggick några år tidigare, medan ännu drottning Maria Leszinska levde. Hon var vid den tiden helt ung och tämligen nygift, och att det var en släkting till hennes man, för vilken hon hyste stor respekt, som åtagit sig henne, bidrog inte att stärka hennes mod.

Ensam med sin fruktade tant åkte den stackars lilla grevinnan mellan Paris och Versailles. Vägen tycktes henne oändligt lång. Men tantens förmaningar räckte till för hela tiden. Isynnerhet var den lilla grevinnans kamning föremål för den skarpaste kritik, och den erfarna släktingen påstod bestämt, att den komme att ogillas både av drottningen och mesdames (prinsessorna). — Det är alldeles nog för mig, madame, att den misshagar eder — var grevinnans fyndiga svar på den långa utgjutelsen, och det gjorde så gott intryck, att hon sedan fick vara jämförelsevis i fred.

Toilettbestyren till couren blev en ny

En dag motsedd med spänning och förväntan bland societetens unga damer är den, då de skola presenteras vid hovet. Flera av historiens memoarskrivande damer ha skildrat sina intryck från den högtidliga ceremonien och då denna just nu är aktuell för våra societets-kretsar skall det säkert roa att höra om berömda föregångerskors hovnigningar.

prövning. Tre gånger måste hårfrisörerna kamma om henne, och så tvingades hon att stryka på sig ett tjockt lager rött smink, något som hon annars aldrig använde, men den tiden var det röda sminket ett privilegium för de högsta kretsarna och ansågs nästan som ett tecken på ädel börd.

Malla Silfverstolpe tyckte inte om hovtoaletten

Malla Silfverstolpe omtalar i sina memoarer sin presentation för hertig Karl och Hedvig Elisabet Charlotta. Det var 1798 som den myndiga friherrinnan Rudbeck på Edsberg ansåg tiden inne att föra ut sin sextonåriga dotterdotter i stora världen och var nog lycklig att finna ingen ringare person än grevinnan Löwenhjelm, född Fersen, villig att åtaga sig unga Malla, och detta kunde ju nästan kallas att få kungen till morbror.

Det passade sig så bra, att Charlotte de Geer, en systerdotter till nämnda grevinna, även skulle göra sin entré i societeten, och då var det angenämt å omse håll att göra de obligatoriska visiterna tillsammans.

Så kom dagen för presentationen och även den stackars Malla måste underkasta sig att bli utpyntad ända till oigenkännlighet.

Hennes vanliga enkla sätt att kamma sig dugde naturligtvis inte. Nu friserades hon med hög tupée och vid vänster sida fästes en vit fjäder garnerad med stålpärlor, vilket Malla själv fann både fullt och missklädsamt.

Emellertid hade grevinnan Löwenhjelm ändrat sig i sista ögonblicket och brydde sig inte om att följa med utan lät flickorna åka vidare till en annan syster grevinnan Adelsvärd, vilken också hade en dotter, som skulle presenteras. Detta flackande omkring på Stockholms gator bidrog inte att höja modet på de arma offren, och fröken de Geer, vars nerver inte hade samma motståndskraft som Mallas mera lantligt sunda, var alldeles slut. Till råga på allt blev deras vagn uppehållen och kom långt efter den andra, och när de äntligen voro framme i Södra valvet hade grevinnan Adelsvärd och hennes dotter redan gått in utan att vänta på dem. Ingen fanns, som kunde visa dem till rätta, de kommo fel och irrade fram och tillbaka i korridorerna. Fröken de Geer grät av ängslan över att kanske komma försent och Malla kunde inte låta bli att retas med henne: då skulle hon ju slippa ifrån den förfärliga presentationen, som hon var så rädd för. Äntligen råkade de en snäll gammal herre, som välvilligt hjälpte dem så att de lyckades hinna in just lagom innan de kungliga visade sig.

Hertigen kom först. Han hade ett obehagligt sätt att gå nära inpå de unga flickorna och granskade dem fräckt med skarpa, forskande ögon. Hertiginnan sade några vänliga ord till var och en, men fortsatte sedan utan att vänta på svar. Ett

tankeutbyte mellan Sveriges två hittills mest namnkunniga memoarförfattarinnor hade kanske annars utfallit till ömsesidig belåtenhet.

En rysk och en tysk hovpresentation.

Furstinnan Radziwill skildrar från Ryssland 1873 hur förbluffande enkelt och utan ceremonier det gick till vid hennes presentation, men rädd var hon förstas ändå.

Hon var 16 år och skulle giftas bort med en Radziwill av den tyska grenen. Men innan hon lämnade Ryssland ville fadern att hon skulle föreställas för kejsarparet, och det passade man på att göra under ett kort uppehåll som Alexander II och hans gemål gjorde på en resa till Krim i Kiev.

Hon var klädd i vit musslinsklänning, gräsligt illa gjord, efter vad hon själv förmodade, och kände sig som ett lamm, som släpades till slaktbänken, men kejsarens ståtliga hållning och värdiga uppträdande förfelade inte att göra verkan på det lilla lammet, och så gjorde det väl även sitt till att han behagade märka, att hon liknade sin mor, som varit en stor skönhet.

Redan samma år presenterades furstinnan Radziwill för kejsarinnan Augusta i Berlin.

Det var en kall morgon med snö på marken, som hon i sin svärmors sällskap åkte till det anspråklösa palatset vid Unter den Linden, där gamle kejsar Wilhelm bodde och hon tyckte det var förskräckligt att den tiden på dagen skruda sig i toilette de cérémonie.

Kejsarinnan var då omkring 60 år gammal men verkade äldre genom sitt allt för ungdomliga sätt att klä sig. I denna tidiga morgonstund bar hon en ljusgul, uringad robe och ett charmant pärlhalsband. Hon använde en peruk sammansatt av otaliga lockar, vilkas färg varit nog att sätta äktheten i tvivelsmål, och ovanpå den en ställning av spetsar och röda band, som skulle föreställa mössa. Hennes mycket affekterade sätt, egendomliga, rent av obehagliga röst och nervösa vana att röra händerna verkade i högsta grad irriterande på furstinnan Radziwill.

Raka motsatsen till dessa små flickor, som med klappande hjärtan nalkades majestäten, är den 23-åriga furstinnan Metternichs säkra uppträdande, när hon 1859 mottogs i högtidlig audiens av Napoleon III och kejsarinnan Eugenie. Men så hade hon också medvetandet att det var å ämbetets vägnar hon värdigades uppvakta parvenyerna bland Europas suveräner.

I mullvadsfärgad moirédräkt och prydd med massor av diamanter, tog hon emot den deputation från hovet med introduktören för utländska sändebud i spetsen, som skulle ledsaga henne till Tuilerierna. Galakarossen, klädd med vitt siden och guld och hermelinsmatta på golvet var förspänd med sex hästar. Utefter gatorna stodo många nyfikna och dem hälsade hon med handen som hon sett riktiga majestäter göra.

Då kavalkaden hunnit innanför Triumfbågen sänkte hederskompaniet fanorna och lät trummorna gå. Det var ett stolt ögonblick när hon beträdde Tuileriernas trappa, där överceremonimästaren väntade för att föra henne upp till audienssalen. Napoleon välkomnade henne stående vid foten av tronen och kejsarinnan Eugenie var som vanligt strålande skön.

(Forts. sid. 149.)

ÅTTA LÄNDERS KERAMIK I TÄVLAN

EN PRISKONKURRENS FÖR VÅRA SKARPSYNTA LÄSARINNOR.

Varukännedom hör damerna till i särdeles hög grad och det kan således förutsättas att nedanstående uppgift som på samma gång ger dem en liten kurs i keramik ej skall välla dem mycket huvudbry.

T. v.: Österlandets färger och formgivning lärdes fort nog av de europeiska sjöstater som med sina handelskompanier beforo de fjärran länderna. Därifrån hemförde de keramiska skatter, som efterbildades och bemålades med sköna blomsterlökar och andra trädgårdens alster i det blomsterrika landet.

Endast ett mycket gammalt kulturfolk kan åstadkomma en sak så i form som färg fulländad som denna kruka.

Skålen med dess figurer av stolta krigare och sköna geishor pekar tydligt hän på sitt ursprung.

Där man gärna dricker té har man naturligtvis även vinnlagt sig om att utforma tékannen på läckraste sätt.

Havet som alla stormakter drömt om att behärska har lämnat motiv till denna bonbonniär vars innehåll väl inte blir så vattenhaltigt som den "famosa" dekorerings tyder på.

Som en historia av Andersens verkar denna lilla grupp med sin trädgårdsmästare som ansar sina buskar.

Att ge ett elegant utseende åt de enklaste vardagsföremål är endast förunnat länder med högt uppdriven gammal konst. Här är en blomsterkruka av välkänt fabrikat.

Det är något regelt och kraftigt över denna soppterrin som verkar sympatiskt om också formerna inte äro fullt så smidiga.

PÅ NORDISKA KOMPANIET HAR nyligen hållits en uppmärksam utställning av porslinsföremål från olika länder och publiken har varit mycket road att se och jämföra. För den som har öga för varje lands särart erbjuder det håller inga oöverstigliga svårigheter att i utformning, stil och formfulländning som de olika föremålen ha sluta sig till vilket land som är representerat. Idun tilltror även sina läsare en dylik erfarenhet och förmåga att iaktta och antar därför att den uppgift vi förelägga skall vara ganska lätt att lösa. De åtta föremål från N. K. som här ses avbildade förskriva sig från Sverige, Danmark, Tyskland, Frankrike, England, Holland, Kina och Japan och det gäller för våra damer att utfundera vem som är vem. För att egga deras håg att pröva på uppgiften tilldelas den först öppnade rätta lösningen ett pris bestående av ett halvt dussin kaffekoppar med kaffekanna, sockerskål och gräddkanna, alltsammans av äkta japanskt porslin. Såväl servis som de i tävlingen deltagande porslinspjäserna finnas exponerade i Nordiska Kompaniets porslinsavdelning.

Tävlingssvaren insändas under adress: »Porslinstävlan», Iduns redaktion.

Den lyckliga pristagaren i Iduns porslinstävlan har att vänta sig ovan avbildade japanska kaffeservis som belöning.

TILL FLYDDA TIDER ÅTERGÅR...

UR HASSE Z:S AMATÖRALBUM.

Att bläddra i gamla amatöralbum brukar vara god underhållning, inte minst om det tillhör en så känd man som redaktören Hasse Zetterström, ur vars album vi här rövat några godbitar. Men det finns nog flera intressanta amatöralbum — Idun ser gärna att våra läsare sända in bidrag till ett galleri av roliga amatörbilder av känt folk.

Flygbaronen, Calle Cederström, har en liten pratsund i solgasset.

Ivar Arosenius.

Tänk att jag har haft en sådan hatt! tänker nog Märta Halldén, när hon ser på sig själv i Hasse Z:s album.

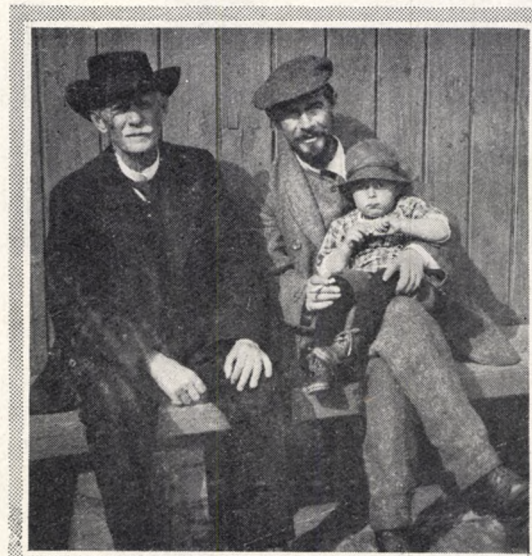
Jörgen på Stockholmspromenad.

Hasse Z. på maskerad!
nog sagt!

Cleo de Merode gästas Stockholm och har till ciceroner den elegante Hasse Z. och fru Anna Hoffman.

Tre generationer: Albert Engström med far och son.

Karl Starbäck och författaren Sigurd äro mycket illusoriska som de två nordiska jättekvinnorna Menja och Fenja i ett spex, som en gång spelades vid en basar på Börsen i Stockholm.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

LOTTEN SEGERDAHL.
F. frih. Sparre, Kalmar. Änka efter jägmästaren Frithiof Segerdahl.
85 år den 29 januari.

EBBA ROSENBLAD.
F. Aschan, Gränna. Maka till översten Curt Rosenblad.
75 år den 29 januari.

JENNY von MENTZER.
F. Ekstrand, Uppsala. Änka efter godsägaren L. von Mentzer.
70 år den 29 januari.

BERTHA SANDÉN.
F. Anderson, Odensviholm. Maka till kyrkoherden i Odensvi, Axel Sandén.
60 år den 1 februari.

AUGUSTA AJANDER.
F. frih. Lilliecreutz, Nyagärde. Änka efter provinsialläkaren Johan Ajander.
60 år den 2 februari.

GERDA LEFFLER.
F. Mattson, Norrköping. Maka till ingenjören Leonhard Leffler.
60 år den 4 februari.

LOUISE MALMSTRÖM.
F. Pegelow, Härnösand. Maka till järnvägskontrollören E. Malmström.
55 år den 30 januari.

ELSA STRÖM ZETTERBERG.
Fröken, Sthlm. Målarinna. Dotter till intendent L. Ström o. hans maka f. Zetterberg.
55 år den 30 januari.

JULIA SVEDELIUS.
F. von Heijne, Sthlm. Författarinna. Maka till rektorn, fil. d:r Carl Svedelius.
55 år den 2 februari.

HELFRID MALM.
F. Skarstedt, Lund. Maka till f. d. förste bibliotekarien vid Lunds universitetsbibliotek, Anders Malm.
50 år den 30 januari.

SELMA JANSSON.
Fröken, Sthlm. Innehar bageri- och konditorirörelse.
50 år den 25 januari.

ESTER SUNDIN.
F. Carlson, Falernum. Maka till kyrkoherden i Gärdserum och hans maka f. Gellerstedt.
50 år den 1 februari.

TYRA LUNDBLADH.
Fröken, Eslöv. Fil. kand. Bitr. föreståndarinna vid Eslövs kommunala mellanskola.
50 år den 2 februari.

ANNA KROON.
Fröken, Härnösand. Länsmedjerist i Västernorrlands län sedan 1902.
50 år den 3 februari.

EDITH NORDSTRÖM †.
F. Fischer, Sthlm. Änka efter grosshandlaren R. C. Nordström.
* 1847, † den 8 januari.

NINNI ANDERBERG †.
F. Thomée, Enskede. Änka efter landskamreren Anders Anderberg.
* 1849, † den 8 januari.

ADELE ÖHRMAN †.
Fröken, Sthlm. Dotter till kronolänsm. H. O. Öhrman och hans maka f. Gellerstedt.
* 1867, † den 5 januari.

GURLU VIRGIN †.
F. Norman, Sthlm. Maka till majoren Curt Virgin.
* 1870, † den 10 januari.

ELIN RATHSMAN †.
Fröken, Linköping. Dotter till hovpredikanten, kyrkoh. i Svärdsjö, G. Rathsmann.
* 1874, † den 28 december.

FRIDA RUHLIN †.
F. Fosselius, Örebro. Maka till ingenjören Helmfrid Ruhlén.
* 1875, † den 30 december.

Ömtålig

är alltid den fina, silverblanka ytan på Edra aluminiumkärl. Vill Ni bevara dess glans putsa då endast med det överdådiga putsmedlet

Bon Ami

Pris 40 öre

Efter ridåfallet.

(Forts. fr. sid. 131.)

liga och deras enda uppgift är att vara ram åt den polska kusinen. Om inte hon funnits i Tollie Zellmans alltid lika temperamentsfulla gestalt hade det varit klint beställt med kvällens nöje. Och skall man i överensstämmelse härmed ställa pjäsens horoskop skedde detta bäst genom att citera Wybickis kända uttryck: »Noch ist Polen nicht verloren».

*

Veckans tredje premiär gick av stapeln på Dramaten. Det var Alexandre Dumas' odödliga »Kameliadam» som då framfördes i helt ny instudering och uppsättning. Hur många tårar ha inte fällts, hur många näsdukar väts inför Marguerite Gautiers tragiska öde! Hur många skådespelerskor ha inte försökt sig på den krävande rollen, hur många divor ha inte använt den som språngbräde till publikens ynnest! Den parisiska hetärens kärlekssaga inbjuder härtill, skriven som den är med tydlig avsikt att krama åhörarnas tårkörtlar. Bara namnet är ett fynd. En ung, lättfärdig, strålande skön kvinna som inte tål någon annan blommas doft än kamelians därför att hon redan är dödsmärkt av lungsotens smygande gift — är det inte nog att sätta fantasien i vibrerande dallring och låta den tända en helgonglorias ljusskimmer kring syndens gestalt? Man kan gott förstå att stycket skulle väcka ett enormt uppseende när det första gången framfördes anno 1852 i Paris. Det var just under teaterns stora dekadensperiod och därför hälsade man Dumas som en konstens förnyare. Men vilket intryck gör det på oss sena tiders barn, som äro vana att lösa en stor del av livsproblemen per telefon eller radio? Får man döma av premiärpubliken utövar Kameliadamen fortfarande samma makt över sinnena som någonsin i förra århundradet: det gräts och snyftades som i kyrkan under en mer än vanligt salvelsefull predikan. Personligen lämnar mig emellertid den sköna kurtisanen hemskt oberörd. Jag kan anamma skådespelet som en vacker tidsbild, som en prunkande blomma utan doft från romantikens glansperiod, men som dramatisk människo-skildring har den bra litet att säga. Det är så mycket som skorrar falskt. Man har svårt att tro på all denna tårdränkta sentimentalitet och dessa släpiga repliker där verbet älska och substantivet kärlek idisslas utan uppehåll. Hela pjäsen är ju bara en enda kärlekssuck från början till slut. De inre konflikterna ur vilka ett dramas yttre handling logiskt skall framspringa saknas nästan alldeles. I stället för fem akter får man fem tablåer. Ehuru Marguerite haft sin verkliga förebild i den lilla flickan Marie Duplessis från Normandie blir hon ändå bara en tom teaterfigur i ett strålande hölje. Kurtisanens återupprättelse genom kärlekens allmakt gör intryck av att endast försiggå på scenen, inte i livet.

Dramaten har satt upp pjäsen synnerligen stiltroget med dräkter och rumsinteriorer som fägna ögat. Det är det enda riktiga för att Kameliadamen inte skall hinna dö före publikens intresse. Det lägger också en viss försonande patina över månet, som eljest skulle verka över hövan jolmigt. Särskilt första aktens röda salong med de pärlstickade kuddarna och stela möblerna gav den rätta stämningen och slog an tonen i fortsättningen. Olof Molander har här ånyo dokumenterat sig som vår förnämsta regissör. Men skall det verkligen vara nödvändigt att hålla denna släpiga takt hela tiden? Stycket är nog långt

ändå utan att behöva ytterligare tänjas ut över de tre timmarna.

Utrymmet tillåter endast ett helt kort omnämnande av huvudrollerna. Tora Tejes Marguerite hade sin största förtjänst i den ypperliga tidsbild hon gav av den lung-siktiga kärleksprästinna. Hon betonade starkt det passiva i rollen och fällde oklanderliga tårar i kapp med salongen. Särskilt entrén var lysande; när hon seglade in i sin vita krinolin med kanonlockar och blonder och spetsar och allt annat raffinerat tillbehör från 40-talet bröt en dånande bifallsapplåd lös för öppen ridå. Dödsscenen spelades enkelt och utan de obligatoriska hostattackerna. Ivar Kåge gjorde sin Armand med klok begränsning av uttrycksmedlen och Hilda Borgström skapade en dråplig Prudence.

Fullt hus och många inropningar.

PEWE.

Kamelian.

(Forts. fr. sid. 142.)

väsen. Hon både talade och rörde sig avmått och föraktade att visa sina känslor. Hennes kalla självbehärskning lämnade henne aldrig. Man visste därför aldrig, vad hon tänkte eller kände.

Herr Erland var däremot av naturen rättfram och häftig. Han var livlig, ville gärna gestikulera och även briljera en smula, och han tyckte om att prata. Han lade alltid sina känslor och tankar i dagen. Gick det honom emot, svor han, gick det bra för honom, visslade han.

Detta verkade på något sätt sårande på fru Gunilla. Det pinade henne, att han aldrig kunde lära sig den minsta behärskning. Hon deltog nog i mannens sorger och fröjder, men endast djupt inne i sitt skal. Ju mera han i ord och åthävor visade sina sinnesrörelser, desto tystlåtnare och förnärmare blev Gunilla.

Detta i sin tur framkallade raseri hos Erland. Han kom där öppen och domderande men möttes av stel korrekthet. Han tyckte sig känna hennes överlägsna ogillande som ett isbad runt omkring. Det kunde göra honom utom sig.

Han blev häftig för en småsaks skull, överilade sig, vräkte ur sig sin gallas bitterhet och uppträdde som den agerande i en huslig scen efter alla konstens regler. Naturligtvis rusade han slutligen alldeles uppriven sin väg, och naturligtvis slängde han igen dörren, så att luften skallrade.

Fru Gunilla led. Herr Erland led. Båda ledo oskyldigt.

Och naturligtvis slutade det liksom i romanerna med att mannen hembar blomster som försoningsoffer, och fred till sist in-gicks i kärlekens namn. Nu skulle harmonien evigt vara. Evigt? Om en liten tid kom ett litet ingenting och satte åter explosionen i gång, och scenerna upprepa-de sig med ytterst små variationer.

Förunderligt nog märkte dock ingendera av dem det i längden ganska enformiga i de så likartade uppträderna. Varje gång blev det till något alldeles nytt och för-färande. Varje gång blevo dissonanserna allt olidigare, och det blev allt svårare att återvinna samklang.

Den dagen var det jämförelsevis länge sedan de spelat sina scener. De hade alltså hunnit glömma dem.

Det började som vanligt av så gott som ingen orsak. Erland hade fått löneförhöjning. Detta var avgjort redan för en månad sedan. Men i dag hade han lyft pengarna. I dag var han vid alldeles särskilt muntert lynne.

Han gick och skrålade så smått i rummet, han radade upp sina sedlar och pratade strunt. Gunilla satt vid fönstret och sydde tyst små diminutiva plagg. Hon gladdde sig kanske än mer än mannen över den välkomna kassaförstärkningen. Men hon tyckte Erlands glädje över denna sak, som man ju redan länge vetat om och räknat med, tog sig alltför barnsligt överdrivna uttryck. Hon dolde därför desto bättre sin.

»Är det inte roligt!» sade Erland.

»Mycket,» sade Gunilla.

»Prata då!»

»Det är nog att en för väsen.»

»Oväsen menar du väl?»

»Jag syr.»

»Sy du, Gunilla lilla!»

Mannen hade varit nära att brusa upp, men han kom ihåg sig. I dag skulle ingenting få förstöra hans goda lynne. För att övertyga både sig och hustrun om denna sak sjöng och visslade han desto högljud-dare.

Men detta torterade fru Gunillas känsliga nerver. Dels var texten hämtad ur en ekivok revy, dels var melodien fel återgiven på ett par ställen och visslingen falsk, och dels slutligen satt slipsen snett och kragknappen blänkte. Inte underligt, att fru Gunilla led. Men i stället för att omtala detta kröp hon som vanligt in i sig själv.

Erland hörde henne sucka och såg henne sitta med martyriskt utpinade anletsdrag.

»Vad är det?» sade han.

»Ingenting,» svarade hon.

»Hur vill du egentligen ha mig?»

»Behärskad.»

»Jag måste sjunga, när jag är glad.»

»Jag hör det. — Självbehärskning är annars mannens största prydnad.»

Då steg den onda anden upp inom Erland. Men denna gång manifesterade den sig på ett betydligt mera raffinerat sätt än genom häftiga överord, möbelsparkning och dörrsmällning.

Han stod ett ögonblick orörlig, blek i ansiktet.

»Behärskad och trumpen är inte detsamma, men du skall få mig som du vill,» svarade han lugnt.

Han såg sig omkring i rummet. Därpå gick han fram till kamelian och mönstrade den. Han bröt av kvisten med de båda härliga blommorna och satte den omsorgsfullt i knapphålet.

»En blomma pryder upp kostymen», sade han i lätt ton. »Den här dagen måste firas. Nu går jag ut och festar.»

Han ordnade sin slips och gick.

»När du tar min glädje, kan jag gott ta din,» sade han i dörren och stängde den stillsamt efter sig.

Fru Gunilla satt länge orörlig och betraktade kamelian. Ett vitt sår lyste i barken, där den sköna kvisten suttit. Ett djupt sår brände hennes innersta. Det oerhörda nidingsdådet hade spolierat hennes lilla osjälviska blomlycka. Och därmed också för all framtid hennes hemlycka. Fru Gunilla led och grävde ned sig i oförrätten.

Men hur det nu var trängde småningom annat fram. Mitt i sin förkrosselse märkte fru Gunilla med förtrytelse, att hon satt och tänkte på att blomstren onekligen prytt upp mannen och att kamelian hade flera knoppar. Det var stil på handlingen och det var humor samtidigt, och sådant uppskattade hon. Hon förstod, att man kan göra så. Samtidigt förstod hon de känslor, som driva till en dylik handling.

Sakta spirade upp något nytt inom fru Gunilla. I och med det att hon i den

Kallt och ruskigt väder
blir huden torr, narig och spricker.
Undvik detta genom att dagligen
använda **Maniol**.

Tillverkas av GAHNS, Upsala.

Slankhet är tidens lösen

Gracil-pulvret är ett å apotek tillverkat, oskadligt och säkert verkande avmagringsmedel, som förhindrar och borttager fetma. Ingen diet eller motion. Gracil-pulvret levereras i förpackningar för en månads förbrukning å 10 kr. och åstadkommer en viktminskning per månad av cirka 5 kg. Försändes endast mot efterkrav. Hänvändelse till

GRACIL-DEPOTEN, Aarhus, DANMARK

Sällskaps-säsongen.

För att ogenerat kunna njuta av sällskapslivet under vintern måste man vara fri från till och med den minsta antydning till transpiration under armarna och den därmed följande lukten.

ODO-RO-NO

är det enda medel, med vilket man med säkerhet på ett fullkomligt oskadligt sätt kan skydda sig mot transpirationens obehagliga verkningar.

Begär i Eder parfymaffär en broschyr, som lämnar ingående upplysningar beträffande Odo-Ro-No, en amerikansk läkares uppfinning. Bruksanvisning, som måste noga följas, lämnas med varje flaska.

behärskade scenen nyss kände igen sitt eget temperament, upptäckte hon också mannens. Hennes ögon öppnades för något, som hon ej förut ägt förståelse för. Det var som när hon hos kamelian varnat det lilla ljusa skottet.

Erlands häftighet och impulsiva sorg- och glädjeytringar, vad var det annat än hans natur, själva blomningen av hans väsen? Och var det inte egentligen detta, som hon älskade mest hos honom? Liksom han nyss brutit av hennes skönaste blommor, så hade hon ofta våldfört sig på hans öppna, rättframma, otvungna väsen och sökt omskapa det efter sitt eget olikartade. Det var som att söka göra nejlika av ros. Alla växter blomma ju ej på samma sätt. Alla kunna ej vara kamelior.

Det gick med fru Gunilla som en gång med kamelian. Hon beslöt sig för att trivas och vänja sig vid livsatmosfären omkring henne och utveckla all sin väna blomning. —

Mannen kom naturligtvis snart hem igen. Han fruktade den uppslitande försoningsproceduren, som han av erfarenhet visste måste följa. Och han insåg, att fru Gunilla nu mer än någonsin var i sin fulla rätt att tillintetgöra honom med sitt stela förakt. Herr Erland isades vid tanken på de ohyggliga timmar, dagar, år, som stundade.

Gunilla kom emot honom, leende och vänlig, smög sig mjukt intill honom och lade huvudet vid hans bröst. Drömde han? Så ljuv hade hon aldrig varit förr. Och så kommo förebräelserna.

»Älskade,» sade hon, »tack för att du bröt av blommorna.»

Det ena först, det andra sedan.

(Forts. fr. sid. 137.)

går man på maskerad och får inte vara sparsam, eller också går man inte och sparar sina pengar. Men en billig maskeraddräkt är en stygelse och det är dessa billiga dräkter, som skämt intrycket av våra maskerader. Dräkterna på en maskerad i Paris är minsann icke alltid så originella, men de äro bestickande eleganta, fräscha och nätta. Och detta är ungefär vad man i främsta rummet fordrar av en maskeraddräkt. Då glömmar man gärna, om den originella idén fattas. Huvudsaken är att ni ser söt och förförisk ut i er dräkt, att den klär er. Tar man den synpunkten som den viktigaste vid maskeraddräktens komposition, då är det icke svårt att sätta piff på en maskerad. Tänk, vilka möjligheter en maskeraddräkt erbjuder att framhäva det sköna och trola bort det eventuellt fula i er apparition!

Skall jag föreställa något särskilt? frågar ni inför maskeraden. Ja, gärna det, om ni har lust. Till och med så gamla banala maskeradtyper som Carmen, pierette och rokokodamen kan man våga sig på,

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonsskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Platssökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17:50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4:25 | Kvartal 4:75

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBBERGSGATAN 59.

Den omtänksamma Husmodern

vänder sig alltid till

LUNDA TVÄTTINRÄTTNING

Tel. Drottningholm 20 och 190

Enklaste och bästa färgningsmetod

är

HÄRVANS

Lägg pulvret i ett kärl.
Häll hett vatten över —
o. färgningen kan börja.

OBS.!

Färgning i hemmet lö-
nar sig endast om
färgen är prisbillig.
"HÄRVAN" är billig.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Vid

Nervositet

Kraftnedsättning

Allmän svaghet

aptitlöshet etc. har **Phospho-Energon** givit goda resultat. Höjer snabbt energin och arbetsförmågan och bidrager även till en god sömn. Renar blodet, ökar aptiten, stärker muskler och nerver. För en överansträngd och försvagad organism är en Phospho-Energon-kur synnerligen välgörande. Fördrages även av den svagaste mage.

PHOSPHO - ENERGEN förordas av många framstående in- och utländska läkare.

Förekommer i form av Phospho-Energonpiller i burkar om 100 o. 300 st. på varje apotek.

bara man har en vacker och klädsam dräkt. Särskilt pierettträkten kan varieras i det oändliga. Annars har den rena fantasidräkten kommit alltmera i svängen. Och modet just nu är i hög grad ägnat att inspirera till lysande och läckra fantasidräkter; redan varuhusens diskar med sina högar av lysande brokader, laméer och i de starkaste färger skimrande konstsidan är en maskaradyra. Av dessa material är det ganska lätt att, om man har en hygglig normalsmak med avsky för klumpiga linjer och överlastad garnering, komponera en chic maskeradträkt. Billigt blir det inte, men det är som sagt inte meningen.

Och så till sist ett ord om masken. Kan man tänka sig något förfärligare än denna svarta, stela, hålögdade tingest, som det dessutom är ett rent fysiskt obehag och besvär att bära. Man ser den nu för tiden ofta utbytt mot en spets över ögonen och detta byte kan inte annat än rekommenderas. Spetsen är både klädsammare och behagligare. AVE.

En märklig kvinnas eftermäle.

(Forts. fr. sid. 141.)

åt deras. Det var ett hem för bildning och för pliktroget allvar och det stod alltid öppet för familjens vänner, unga och gamla. och inte minst för tant Hammarstedts flickor» från Brunkebergs hotell.

De tre äldsta systerbarnen ha bildat egna hem, och endast den yngste delade nu hem med »moster Ester». »Barnbarnen» växte upp omkring henne; alla gladdes över henne och värmdes av hennes oförtrutna kärlek och alla ville hålla henne kvar, men efter en kort sjukdom gick hon fri från plågor, stilla och nöjd bort ur den stora kretsen av syskon, systerbarn och vänner.

Ester Hammarstedt var ett föredöme som söker sin like i orubblig pliktänsla och självförsakande kärlek. Nu har hon, en av livets godaste och trognaste tjänare, glidit in i den vila som Gustaf Hammarstedt en gång förebådade henne i en liten dikt:

*Livets glädje och sorg
trötta själen till slut.
Bullret från världens torg
nöter krafterna ut,
ack, hur gott att då få vila
Vila med frid i Gud Faderns sköte.*

*Dagar komma och gå,
Strålar av ljus ibland,
mörka åskmoln också
skymma vid himlens rand.
Men till slut vi slumra stilla,
väntande eviga livets morgon.*

GURLI LINDER.

Hovning och hjärtklappning.

(Forts. fr. sid. 143.)

De besvärliga svenska hovärmarna.

Hösten 1890 kom danska ministern Hegermann-Lindencrone till Stockholm och fastän både han och hans fru ganska snart förstodo skaffa sig en synnerligen stor popularitet i de vidaste kretsar, framgår det av den senares memoarer vilket svårt tillbud till missförstånd hennes presentation orsakade. Förloppet var följande. Med underrättelsen om vilken dag drottning Sofia önskade taga emot skickades också en noggrann instruktion för klädseln. Dräkt av svart siden, ett fyra meter långt släp, fodrat med vitt siden, vita glacéhandskar, läste hon, men så kom det något hon alls inte visste vad det var — manches de cour? I sin villrådighet frågade hon la doyenne inom diplomatiska kåren vad som menades med detta och fick förklarad, att därmed förstods en sorts ärmar, som drottning Kristina komponerat för hovdräk-

ten, men att de nuvarande ministerfruarna bestämt sig för att göra obstruktion mot detta påbud och vägrat bära dem vidare. Därför, ville hon hålla sig väl med dem måste hon följa deras exempel. För att komma ifrån den ömtåliga frågan med bibehållande av ett något så när hövligt uppförande brukade presentationerna så vitt möjligt äga rum på sommaren ute på Drottningholm, då man kunde komma i toilette de ville.

När fru Hegermann-Lindencrone på skämt framkastade, att det kanske vore

bäst om hon övergäve man och barn och reste bort tills det bleve tid att åka till Drottningholm, tog la doyenne detta på fullaste allvar, men inte så förslagsställarinnan, som dessutom fann de omstridda ärmarna riktigt vackra.

I sitt bryderi vände hon sig till drottningen av Danmark för att få råd i den högviktiga frågan. Svaret lydte att hon naturligtvis skulle bära hovärmarna.

Då la doyenne fick höra beslutet rapporterade hon sig sjuk för att slippa vara med och presentera, alldeles som en gång i värl-

Ej längre lyx

utan en nödvändighetsvara
är numera D:r Dralle's Birken-Wasser.

På grund av den moderna hygienens alltmer utvecklade krav på renlighet och elegans måste numera var och en, som är mån om sitt yttre och sitt välbefinnande även hålla håret rent, livskraftigt och vackert. Det är emellertid ej alls likgiltigt vilket härmedel, som användes, ty det finns hårvatten, som äro fullkomligt värdelösa, ja rent av skadliga.

Doktor Dralle's

Birken-Wasser

är ett verkligt enastående härmedel som under sin 40-åriga tillvaro alltid har framställts efter fullt vetenskapliga linjer. Alltid har vetenskapens senaste rön tillgodogjorts och därigenom förklaras dess enorma framgång i nästan hela världens kulturstater.

Gör ett försök, ty D:r Dralle's Birken-Wasser garanterar att:

PARFUMERIE GEORG DRALLE, STOCKHOLM.

1. Håret och hårbotten hållas rena från damm och andra orenligheter;
2. Mjäll avlägsnas och ny mjällbildning förhindras;
3. Den beläggning, som uppstår genom fett- och svettavsöndring upplöses;
4. Det är starkt bakteriedödande och undanröjer därigenom orsaken till alla parasitära sjukdomar;
5. Det tillför håret näring och gör det livskraftigt;
6. Hårafvall och klåda i huvudet upphöra;
7. Det uppfriskar nerverna och ger en angenäm känsla av välbefinnande;
8. Håret blir glänsande vackert och smidigt. Det rätta medlet för åstadkommande av en elegant frisyr;
9. För att kunna passa alla, framställs det i olika fetthalter: torrt, fett extra fett;
10. Lämnar högsta valuta för pengarna. — Det högsta priset garanterar ej bästa varan, ty skulle D:r Dralle's Birken-Wasser säljas efter sitt värde, vore det dyrast av alla hårvatten.

Vår strävan:

Högre kvalitet, rymligare flaskor och lägre pris, har åstadkommit den enorma omsättning som möjliggjort våra absolut konkurrensfria priser.

Pris pr 1/1 flaska Kr. 3: 50

Pris pr 1/2 flaska Kr. 2: 25

den grevinnan de Béarn. Det gick bra ändå utan hennes hjälp och drottning Sofia var själva godheten.

På hemvägen gjorde fru Hegermann-Lindencrone en avstickare för att efterhöra la doyennes tillstånd och fann henne vid den bästa hälsa.

Så många bekymmer och besvärligheter kunna hovningnar åstadkomma.

EBBA SALWÉN.

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvalitet billigast
MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

En kunglig tid hos en prinsessa.

(Forts. fr. sid. 139.)

mor, som jag fick färglägga för att öva min uppfattning av nyanser. Jag har gömt som dyrbara minnen dessa första alster, som visa prinsessans säkerhet i pennförningen och min mycket osäkra färgläggning. Annars var det mest hundar och barn hon målade och modellerade, men jag tror också hon gjort en statyett av Polhem. Hon samlade omkring sig utövande unga konstnärer, elever från akademien, bland dem arkitekter, som gjorde ritningar till förbättringar av byggnaden och till lusthus i parken. Några av dem voro musikaliska, och på aftnarna ljöd musik och ofta Scholanders sånger.

Hos mig fortlevde konstintresset starkt från denna tid.

Från Fridhem kom jag till Ählnska skolan. Där var en ung söt lärarinna fröken — creutz som en gång frågade mig vilka de fyra stånden voro. »Präster, adel, borgare och bönder», sade jag. Fröken rättade: »A del, präster,» etc. — Så hände sig att på examen fick jag just samma fråga och om det var av ren glömska eller av någon inneboende mening att bibelns representanter borde komma före värjans vet jag inte, men jag svarade åter: präster, adel, borgare och bönder och fröken rättade åter med en hög rodnad på kinderna och en blick i ögat: »A del, präster — —» Då inföll föreståndarinnan med ett humoristiskt och försonande leende: »Låt det vara! Det är ju rätt att var och en håller på sitt stånd.»

Jag gick sedermera igenom Tekniska skolan och tänkte fortsätta vid akademien, men så kom det en mängd stora rörelser i tiden, som fångade mig. Det blev i en helt annan riktning min verksamhet kom att gå, jag minns att jag ofta sade: »När kvinnornas rösträttsfråga är löst skall jag börja måla igen.»

Men man överger nog inte ostraffat en så krävande gudom som konsten. Även om ens kärlek till den finns kvar är det inte alltid säkert att den låter sin dörr stå på glänt för att man när som helst skall kunna vända tillbaka.

Stockholms kvinnliga schackklubb kommer med början av Februari att anordna en schackkurs för damer. Klubben har förut ett tiotal gånger givit liknande kurser med gott resultat. Kursen ledes som förut av fru Frida Carlsson och fröken Katarina Beskow.

Kursen omfattar en serie av 10 lektioner och avhålls i Schackförbundets lokal, Klara Norra Kyrkogata 31. Anmälan kan ske personligen i ovan nämnda lokal eller per telefon norr 25374 — Älsten 106. Kvinnliga klubben sammanträder alla torsdagar och damer, intresserade av schack, (mer eller mindre försigkomna) äro välkomna att delta.

SEDAN MER ÅN 70 ÅR
VÄRLDSMÄRKET
I SYMASKINER.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

ZEBRA Pasta Ugnsvårta

Tidsbesparande: Giver en djup, svart glans.

Om Ni föredrager flytande ugnsvårta, försök då
ZEBO

Ingen klagan

om man uppfriskar blodet, rensar magen och tarmarna från osunda rester och utdriver urinsyran från kroppen, varmed man undanrödjer roten och grundorsaken till illamående och många sjukdomar.
Denna för hela organismen välgörande process erhålles genom att använda

Fruksalt-Samarin

Det bringar vigör och ger hälsa.
Pris pr fl. 2.50. Säljes å alla apotek, hos droghandlare, m. fl.
Cederroths Tekniska Fabrik Stockholm.

Vid Gikt Reumatism Ischias Influensa Huvudvärk Nervsmärtor

användes TOGAL med snabb och säker verkan även i hårdnackade fall och utan skadligt inflytande på mage och tarm.
Smärtorna försvinna omedelbart, och urinsyran utskiljes starkt ur kroppen. Togaltabletter finnas å alla apotek till Kr. 2.40 och Kr. 0.85 pr glas.

EROBOL

SVAVEL-BADSALT

EFFEKTIVT AVMAGRINGSMEDEL
Smärtstillande vid gikt och reumatisk värk, borttager utslag, kvisslor och pormaskar samt framkallar en behaglig känsla av hälsa och välbefinnande.

BRUKSANVISNING Å FÖRPACKNINGEN.
FINNES Å APOTEK, I PARFYM-, SJUKVÅRDS- OCH KEMIKALIEAFFÄRER.

TEKN. FABR. BORE H.A.B. TEL. 15391 ~ STOCKHOLM

VADSTENABODEN

REGERINGSG. 22, STOCKHOLM.

Specialaffär för

UTSTYRSLAR.

Beställningar utföras.
Billiga, bestämda priser.

Effektivaste vämeledningsspisar
WOCO
Begär offert.
WOCO-VERKSTÄDerna, Motala.

3 TING ATT MINNAS

Arboga margarin

Smörblandning "Mejerit" **1** SMAKAR Växtmargarin Växt N:1
Gräddmargarin **2** Alfa-Ko BRYNER Växtmargarin Växt N:1
Grädd Alfa-Ko **3** BAKAR Alfa-Ko

som smör

CULINDINS SMF Tdus

AXEL von FERSEN

och

MARIE ANTOINETTE

En monumentalfilm skildrande franska revolutionen med svenske ädlingen Axel von Fersens och Marie Antoinettes romantiska kärlek som centralt inslag.

**INOM KORT
PÅ SKANDIA**

Hoffmann's Pianinon

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Kungl. Hovlev.

**Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM**

Nedsatta priser. Goda avbät.-villkor.

**Damernas
bästa**

inköpskälla av alla slags garanterade Bandager, Sjukvårds-, Förbands-, Sanitets- och Toilettartiklar, allt för fotvården.

Iduns läsare 15% extra rabatt. Särskilda herr- och dambutiker. Gratis prislista.

Hushållsh. 2 kr. extra tjocka 2,50

CITY ENGROSLAGER Avd. 1 med butiker i

Jakobsbergsg. 27, hörnh. av Regeringsg. Flemmingg. 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott. Postf. 622. Stockholm I.

Lindgrens Glasmästeri

21 Döbelnsgatan, Stockholm. Rikstel. 9213. Norr 167 52.

Insättning av alla sorters glas i alla valörer. Fönsterglas, spegelglas. Omföryllningar, Bly- och Mässingsinfattningar. Spegel o. tavelramar förfärdiga. Glasförsäkringar ombesörjas i större solitt bolag. Allt till moderata priser.

PORSLIN

Vår just avslutade stora porslinsutställning torde bäst ha övertygat vad N. K. har att erbjuda i vackert och billigt porslin.

A/BNORDISKA KOMPANIET

Iduns pristävlan i n:o 5.

I varje brev med lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 5".

Fixeringsbild i n:o 5.

Här lär pappa barnen att dansa. Men var är deras mamma? Lösningarna insändas före den 8 febr. och i pris utdelas tre böcker.

Lösningar.

Rebusen i n:r 2 lyder: *Revollen i Reval var kväst av garnisonen efter rätt så skarp men kort strid. Pristagarna, fru Elin Grunér, Åbo, Finland och herr Arvid Johansson, Göteborg, erhålla kr. 10:60.*

Pristagare i Fixeringsbild n:r 3 blevo Lennart Eliasson, Limhamn, Lars Larson, Lidköping, och Ingrid Pettersson, Gällö. Fåret synes ovanför trädgrenen över herdinnans huvud.

ZETA

ZENITHS NYA SMÖRMARGARIN

ÄR TILL UTSEENDE, SMAK OCH AROM FULLT JÄMSTÄLLT MED PRIMA MEJERISMÖR.

Kan Ni dansa

i Edra nuvarande balskor? Äro de tillräckligt lätta och trivs Ni i modellen? Gör oss eljest ett besök och se våra nyheter av eleganta Paris- och Wienermodeller i

Balskor

Paul U. Bergströms

74 Drottninggatan 74
STOCKHOLM

Varje husmor med intresse för saken får gratis från oss boken

**"142 sätt
att tillaga
bananer."**

Pris i bokhandeln kr. 1:50.

Skriv till
A.-B. BANAN-KOMPANIET
STOCKHOLM

**Tillförlitligt
FRÖ**

m. m. för trädgård och lantbruk. Nyutkommen rikhaltig katalog franko på begäran.

A.-B. Nordiska Fröhandeln
Mästersamuelsg 45, Stockholm C.
Tel. 317 25. Norr 142 20.

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och 367.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

**Lita på fackmännens
omdöme**

i fråga om stickmaskiner liksom i allt annat.

Gör då som fackmannen — köp en **Perssons stickmaskin**

Överlägset svenskt fabrikat med 20 års garanti.

Gamla stickmaskiner av alla slag tagas i utbyte. Bekväma avbetalningsvillkor. Sänkta priser.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN

Postadress: Fack 517 Stockholm I. Kontor o. verkstäder: Alströnergatan 22.

Skriv till mig. Jag är olycklig och tacksam för några rader. Om någon läsare eller läsarinna sänder mig någon uppmaning, möjligen lever jag då upp igen.

Eja.

Kanske jag genom klubben kunde komma i förbindelse med en bildad c:a 35-årig ungdomlig dam boende i Stockholm. Själv hör jag till de självförsörjande och tycker om långa promenader i omgivningarna på söndagarna samt då och då en teater-koncert- eller biokväll, men saknar lämpligt sällskap. Svar under signatur *Gångsport.*

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Skulle så gärna vilja prenumerera på någon god måstertidning för handarbeten, men känner ej till namnet på någon sådan. Tacksam för namn och adress samt pris blir *Lillemor.*

Svar: *Mönsterkomposition*, utgiven av E. L. Westerberg. Tidningen kostar omkr. 5 kr. pr år.

Fråga: Finnes någon litteratur, biografi el. dyl. om författaren David Graham Phillips? Om detta ej finnes, så låt mig veta något om hans liv. *Rut B.*

Svar: F. P. Cooper har 1912 utgivit ett arbete: *Some American Storytellers*, i vilken finnes en essay över nämnde författare. Han är 57 år gammal, har förr verkat som journalist och är en mycket produktiv författare, "ty det är nästan omöjligt att leta rätt på en tidskrift eller t. o. m. en daglig tidning, i vilken det inte finnes någonting av hans penna", skriver *The Critic* (juli 1903).

Fråga: Vilka av Stephen Mc Kennas böcker äro översatta till svenska? Tacksam få reda på några data om nämnde engelske författare.

Svar: Av Stephen Mc Kennas böcker föreliggande på svenska: *En motsträvig älskare* (The reluctant lover), På fyra dagars permission (Ninety-six hours leave), Sheila griper in (Sheila intervenes), Sonia, (Sonia), Sonia som gift, (Sonia as married), Den hemliga segern (The secret victory). Mc Kenna, som är ogift, föddes den 27 febr. 1888, blev 1914 M. A. (Master of Arts, ungdomsvärdare fil. lic.), han har företagit vidsträckt resor i Europa, Asien, Afrika och Amerika och är en mycket produktiv författare och flitig medarbetare i pressen.

Fråga: Vilka ämnen ingår i en teol. kand. examen, och hur lång tid bör beräknas för ovannämnda examen? *Benedictus.*

Svar: Skaffa er en studiehandbok från något av universiteten. Där står det ni önskar veta. Men angående den tid som beräknas för nämnda examen beror det delvis på hur flitig den studerande är.

Fråga: Finns det några utsikter för en 19 års tysk flicka att få plats i svensk familj eller på annat sätt kostnadsfritt vistas i Sverige? *Idunläsare.*

Svar: Vänd er till en platsanskaffningsbyrå, exempelvis Engelbrekts Förmedlingsbyrå, Valhallavägen 18 eller Hemmens Hjälpbyrå, Drottninggatan 53. Ni kan även annonsera samt svara på lämpliga annonser. Det blir nog

Den tryckande atmosfären

i sjukrummet renas och uppfriskas medelst några droppar »4711». Dess i hög grad angenäma och välgörande doft vederkvicker och stimulerar de angripna nerverna och skänker förnyad livsglädje och levnadsmod.

4711. Eau de Cologne

ej omöjligt att få plats i familj, isynnerhet som ni ej tycks begära någon lön, vilket ni dock bör göra.

Fråga: Finnes i handeln någon degknädningsmaskin, som vore praktisk i ett medelstort hushåll där allt bakas hemma? Var skall man i så fall få köpa den och vad är det ungefärliga priset? Är den elektrisk? *Rut B.*

Svar: Degknädningsmaskiner äro ej så ovanliga i medelstora och stora familjer där mycket bakning förekommer. Finnas på Nordiska Komp. Sthlm till pris av 15 kr. De som drivas med elektrisk motor, äro större och avsedda för bagerier m. m.

Fråga: Såvida Idun skulle ha reda på någon firma som skall hava monter i sommar på utställningen i Paris, så vore jag tacksam få namn och adress. *Germaine.*

Svar: Dessa firmor äro många. Här kunna endast några stycken anföras: Gustafsberg, Rörstrand, Uppsala-Ekeby, Gefle Porslinsfabriker, Mobilia Malmö, Nordiska Kompaniet, Svenska Möbelfabriker, David Blomberg, Handarbetets Vänner, Tyra Grafström, Orrefors, Hemslöjdsföreningarna i de olika länen m. fl. Fullständig lista finns å Svenska Slöjdföreningen.

Fråga: 1) Vad är adressen till Slagsta sinnesslö-seminarium? Kan prospekt erhållas från denna skola?

2) Är det lika svårt att bli an-

tagen som elev vid denna skola på grund av stort antal sökande som vid små- och folkskoleseminarierna? *Vera.*

Svar: 1) Adressen är Slagsta Seminarium, Fittja. På begäran sändas prospekt och nödiga upplysningar.

2) Så stort antal sökande som till små- och folkskoleseminarier kan det ej vara.

Fråga: I Idun n:r 18 för år 1924 (Bygge och Bo-nummer) stod omtalad en beläggning till diskbank som hette Paraflor. — Jag skulle mycket gärna vilja veta vart man skall vända sig för att få köpa detta. — Tacksam för ett svar antingen direkt från tidningen eller genom fråge-avdelningen i de närmaste numren. *Paraflor.*

Svar: Paraflor köpes hos Ditzinger, Norrmalmstorg, Sthlm. Det kostar omkr. 15 kr. kv-metern och lägges fördelaktigast på trä. Är diskbanken förut klädd med zink, måste denna undanskaffas innan parafloren påläggas.

Fråga: Vore tacksam få beskrivning på en sorts småbröd som jag vet lägges på plåten i stänger och skäres medan de äro varma, och med vaniljsocker i. *E. N.*

Svar: Möjligen menar ni följande beskrivning: 3 ägg, 1 knapp kaffekopp socker, 1 msk. vaniljsocker, 1 kpk tjock gräde, 2 kpk mjöl, 5 msk. smält smör, 1 tsk. hjorthornsalt. — Äggen vispas med sockret 20 min. Den till hårt skum vispade grädden röres i, därefter mjölet, vari hjorthornsalt förut blivit blandat. Sist iblandas det

smälta smöret. Degen arbetas väl, breddes tunt ut på smord plåt och beströs med hackad mandel. Gräddas i medelvarm ugn. När plåten tages ut skäres kakan först i längder, sedan i sneda rutor. Man låter plåten stå på den nedfällda ugnsluckan, så att kakan håller sig varm under skärningen.

Fråga: 1) Utgör dålig handstil hinder för att kunna bli små- eller folkskolelärlarinna?

2) Vad fordras för att småskolelärlarinna skall kunna avancera till folkskolelärlarinna?

3) Är dylik utbildning kostbar och var billigast?

4) Kan ung flicka genomgå kortare sjukhuskurs (3 månader) med tillåtelse att assistera vid operations- och klinikarbete — samt erhålla intyg efter genomgången kurs? Har hört att dylika kurser lära givas i en del städer, men var och till vad pris? *Framåtsträvande.*

Svar: 1) Stilen bör övas så att den blir bättre.

2) Om en småskollärlarinna tjänstgjort i Stockholm och varit ovanligt duktig kan hon få dispens från att genomgå hela folkskoleseminariet och efter privat undervisning i vissa ämnen, främst pedagogik, undergå examen. — Annars är det att söka sig in som elev vid något seminarium, men vid folkskoleseminariet i Stockholm är det ganska svårt att vinna inträde.

3) Vid statens folkskoleseminarier är undervisningen kostnadsfri. Sådana finnas utom i Sthlm i Skara, Falun, Landskrona, Kalmar, Umeå, Luleå. Kursen är 4-årig.

4) Efter 3 månaders kurs på sjukhus kan en sköterska ej vara kompetent att assistera vid operation och ej vid klinik annat än som elev eller undersköterska. Alla sjuksköterskekurser äro 3- eller 2-åriga, men de sista åren erhålles någon lön. — För dem som önska få en inblick i den enklaste sjukvård givas kurser vid Röda Korset vid Karlavägen, pris 20 kr. Där givas även kortare kurser för s. k. hjälpsystrar (kriksreservsköterskor).

LÄSARINNORNAS SPALT

Missbrukad kvinnokraft.

Tankar och reflexioner av diverse anledningar.

Ellen Key har visst sagt åtskilligt om missbrukad kvinnokraft. Och många med henne, dessutom. En gång läste jag en ung, självförsörjande flickas brev till sin mor. Dessa brev inflöto i en tidskrift. Och det var den unga flickans ord, som delvis föranlett dessa mina reflexioner. Flickan satte liksom opposition i sin mor emot dennas eviga trälände i hemmet, med matlagning, damning, diskning etc. i en evig kretsång. Modern hade i sina brev endast antydda i tidningen uppmanat sin dotter att åtminstone en kväll i veckan stanna hemma, för att laga och se om sitt tyg. Och flickan svarade att det var nog sant att sådant behöfde göras. Men hon sa' dessutom att när man suttit på kontoret, eller var det nu var, från kl. 9 f. m. till 5 e. m. så var det inte roligt eller ens riktigt hälsosamt att gå och sätta sig i ett annat inestängt rum, utan man ville gå ut litet och se annat än väggarna. Den unga flickan var mycket hängiven sitt arbete och stolt och glad över att vara självförsörjande. Modern ville att hon skulle gifta sig. Men se det ville hon alldeles inte. Hon ville inte bli en sådan hemslav som modern. Dennes lott i livet avskräckte henne absolut. Hon strävade mot kärleken och ville såvade mot binda sig.

Vem hade nu rätt, modern eller flickan?

Båda hade rätt. Modern från sin synpunkt och flickan från sin.

Men skulle nu ingenting kunna göras för att medla mellan dessa två uppfattningar? Att kvinnan är lyckligast som gift, med man och barn och hus och hem är en odisputabel sak. Därom är ingenting att säga och absolut ingenting att tvista om. Men det är så mycket som kommer i släptåg för en gift kvinna, framför allt när hon har krävande social ställning.

Vi skulle kunna säga att det är för den socialt ställda kvinnan, ja egentligen vilken kvinna som helst, precis detsamma som det skulle varit för den där flickan, om hon följt moderns råd, nämligen att gå från det ena instängda rummet eller rummens fyra väggar till ett annat hems instängda rum mellan fyra väggar, i s. f. att t. ex. gå ut i friska luften en eller annan timma samt vila i hemmet efter arbetet.

Vad är egentligen sällskapslivet annat än ett sittande i rum emellan fyra väggar? Absolut ingenting annat. Nämn en fru som har tid att promenera en timme varje dag och vila en timme? Knappt de, som ha mycken hjälp i hemmen och ännu mindre de som ha liten eller ingen hjälp alls. I ett fall, men också endast i detta, måste hon både promenera och vila sig — nämligen av hälsoskäl, när läkaren absolut har ordinerat det och hon lider av ett ont, som följer henne genom livet.

Kunde sällskapslivet förenklas och hemmen förenklas och alla i ett hem enas om att var i sin stad dra ett strå till stacken för arbetet i hemmet, så minskades bördan i hög grad för den enskilde, för husmodern, som för hembiträdet.

Just så som flickan i tidningen var rädd för att få dela sin i hemmet arbetande moders lott så äro många andra det.

Och det är skada, stor skada.

Ebon.

Ett ypperligt invärtes medel mot gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, ämnesomsättnings- och njursjukdomar, blodbrist, ålderdomssvagheter m. m. är

Miradium,

emedan det innehåller äkta radium i vetenskapligt avpassade doser. Miradium rekommenderas av läkare och användes på sjukhus och kliniker. Erhålles på apoteken å kr. 6.50. Utvärtes användes Miradiumsalvan med äkta radium, pr tub kr. 3.50.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

FALU- ÄTTIKA

TILLVERKARE
STORA KOPPARBERGS BERGSLAGS AKTIEBOLAG

LITET OM NORRLANDSFÅGEL OCH RENSTEK.

(Eftertryck förbjudes.)

I almanackan som har många viktiga upplysningar att ge står angivet under rubriken 1925 års marknader, att den 3 febr. blir det häst- och kreatursmarknad i Uppsala. Vi husmödrar ha ju intet vidare att beställa med "hästskojare" och kreaturshandlare, men vi taga ändock gärna reda på vilka dagar denna vintermarknad äger rum, och vårt intresse beror på utsikterna att under dessa dagar få köpa Norrlandsfågel och renkött direkt av gubbarna, som rest hit däruppfifrån. Kommer sen pågår inne på de gamla stora gårdarna vid Svartbäcksgatan, där det ofta står hela fraktslädar fullpackade med t. ex. ripor. Slåderna ha fraktats till Norrlandsstationerna, satts på tåget, och så återfinna vi dem härnere med fågeln hårt frusen. Här komma sedan stadens fågelhandlare och stadens husmödrar att sida vid sida göra sina större eller mindre inköp av lapparna i sina pittoreska dräkter eller andra mer och mindre smarta Norrlandsförsäljare. Jag har icke reda på, huru det går till i andra städer, om det finnes andra städer än vår, där denna karaktäristiska gamla kulturbild lever kvar. Men landet runt få husmödrarna på ett eller annat sätt med av jaktbytet från Norrlandsskogarna och det frusna renköttet från lapparnas renslakter. Så få vi då tänka på att använda dessa läckerheter, innan köttet tinar upp och blir dåligt.

Ripa är tillåtet att skjuta i Norrland ända t. o. m. den 22 februari, men jakttiden på tjäder, orre och järpe slutar där redan den 31 dec. Det fordras alltså, att kylan i Norrland varit tillräcklig under januari månad för

Vår av kännare högt uppskattade

Klass II
Pilsner

ALLM. TEL. SÖDER 33164. RIKSTEL. 7247.
A. B. HEMBRYGGERIET
Heleneborgsgat. 15. STOCKHOLM.

Hembäres direkt till privathushåll.

att köttet skall kunna bibehållas "benfruset", tills det når våra trakter. I motsatt fall kunna vi ej räkna med någon rikligare tillgång på varan.

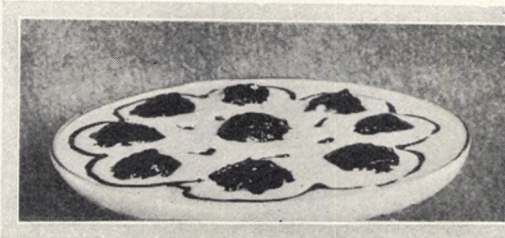
En gång fruset kött håller sig i fruset tillstånd snart sagt huru länge som helst, men har det en gång börjat att tina upp, då är det bäst att använda det genast, ty får det frysa en gång till, förlorar det i smak och man kan ej vara säker för förskämning.

Har man fruset kött, som skall anrättas, så bör det få tina upp *långsamt*. Köttet får ej placeras invid spisen eller på annat varmt ställe, ty köttet förlorar härigenom både i smak och saftighet. Vid upptiningen går nämligen gärna en del av kötsaften förlorad,

Frusen fruktpudding.

vilket man tydligt märker, om man hänger det starkt frusna köttet på varmt ställe, då man kan se hur saften droppar bort. Om upptiningen sker tillräckligt långsamt märkes ej denna olägenhet på samma sätt. När fågeln sedan plockas, bör fjädern noga tillvaratas. Härvid kasseras alla blodiga eller klibbiga fjädrar. Resten stoppas i en påse, tills man samlat så mycket, att det lönar sig bereda den. När fågeln är plockad sveder man den d. v. s. håller den över en gaslåga eller brinnande sprit, som ej sotar, tills alla småhår äro bortbrända. Man putsar efter med en liten kniv. Fågeln tages härefter ur, d. v. s. befrias från alla inälvor, sköljes väl och

Äpplen i vaniljkräm.

lägges härefter i mjölk eller dricka över en natt. Önskar man förvara köttet några dagar, så vinner det endast på att få ligga i mjölk. Om denna blir mycket blodig måste den emellertid bytas efter första dygnet.

Kött av vilt är jämförelsevis mycket mager och vinner därför mycket på att späckas, vilket kan ske på två olika sätt. Man skär späckstrimlor och sticker in dessa medels en fin späcknål i täta rader i bröstfiléerna. Härvid måste man se till, att späcket placeras så, att strimlorna komma att vid fågelns tranering skäras tvärs över. Detta förfarings-sätt användes alltid för större fåglar. Vid späckning av mindre fåglar skäras ett par lagom stora och mycket tunna skivor av späck-

Tvälen

för
ALLT
och
ALLA

Rekommenderas av Fackskolan i Uppsala.
Ersätter alla skur- och putsmedel
samt är utmärkt som handtvål.
Pris 30 och 20 öre styck.

BERNER & ZETTERSTRÖM, Göteborg.

ket, vilka placeras så de täcka bröstfiléerna, varefter de bindas fast medels ett snöre. Fågeln bindas härefter upp, ett kapitel som utförligt behandlats å Iduns hushållssida nr. 44, förra året.

Fågeln är nu färdig att stekas, vilket är det vanligaste tillagningssättet.

När det gäller späckning av renstek, bör man utgå från samma regel som ovan nämnts; späckstrimlorna skall stickas in längs med köttfibrerna, då en stek alltid bör skäras upp tvärs över dem.

Vid servering av stekt fågel händer det numera, att den är garnerad med en krans av stekt fläsk i skivor, en kombination, som av många anses som en stor läckerhet.

VECKANS BJUDNING.

MIDDAG MED DANS.

Menu.

Smörgåsassiette (rensade räkor, kalvstek och saltgurka).

Fisksufflé med rört smör.

Tryfferad kalkon med brynt potatis och salader.

Frusen fruktpudding.

Kaffe.

IDUNS KÖKSALMANACKA 1-7 FEBR).

SÖNDAG. *Frukost*: Små kalvbiffar med saltgurka, smör eller margarin, bröst, ost, ansjovis, kaffe eller te, vetebröd, mjuk pepparkaka med mandelstrimlor. — *Middag*: Consommé med murkelstrimlor och darioler. Stekta ripor med norsk potatis. Frusen fruktpudding.

MÅNDAG. *Frukost*: Stuvade ägg med skinka, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe

"TEKA"
ZINK PUTS

är det ypperligaste putsmedlet för zink såsom diskbankar, baljor, hinkar m. m.

BEPRÖVAT
och
ERKÄNT.

EN VÄLKOMMEN
PRESENT
är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
NEDSATT PRIS 6 KR.
Fullst. omarbetad och utvidgad.

Pellerins

stär
kvalitativt
högst

tack vare
smörliknande
arom och
konsistens

Bättre
fabrikat
stärker att
uppdra.

YSTA-BRÖD

Inregistrerat Varumärke.

med detta märke
bör finnas på varje smörgåsbord
säljes i alla förstklassiga matvaru-
affärer.

Tillverkare:
A.-B. FÖRENADE BAGERIÄRNA
— Ystad. —

Vänner av
gott kaffe.

Anmoda Eder leverantör att beordra
och expediera

Triangelns Utställningskaffe

i ½ kg. kartonger à kr. 2:50, så erhål-
les ett verkligt gott kaffe.

FÖRENADE KAFFEIMPORTÖRERS
ROSTERI A.-B. TRIANGELN.
GÖTEBORG.

Carl Cibergs Eft.

Lax-, Fågel-, Hummer-, Kaviar-
och Ostronhandel
Siöjdgatan 7 - STOCKHOLM
(Firman grundad 1864)

Tel. 31 66. Norr 58 86

Åderbräckstrumpor

1:ma Engelska Gum-
mistrumpor, bästa me-
del mot svullna ben.
a-d Fot, Vad & Knä
a-f Fot & Vad, b-f Vad-
stycke, a-b Fotstycke,
f-d Knästycke. Upp-
giv benets mått enligt
vidstående mått-tabell
och vid köp av endast en
strumpa om till höger
eller vänster ben. Hus-
hållshandskar av gummi
högsta kvalitet. Kr. 3:—
pr par. Storl. 6, 6½,
7, 7½, 8½.

GUSTAF HJELM & C:o,
Sjukvårdsaffärer: Mästersamuelsg. 46.
Norrullsg. 8. A, Stockholm.
(Till landsorten mot efterkrav.)

Kockums
STEKPANNOR

Äro lätta men dock starkast. Fint gjutgods med slät yta.
Försäljas av hrr Järnhandl. o. Bosättningsaffärer, Kockums
Jernverk, Kallinge. Försäljningskontor: Stockholm,
Drottninggatan 57 3 tr., Göteborg, Magasinsgatan 22.

eller te, vetebröd. — *Middag:* Fiskkroetter (rester från lördag) med svamp-
sås. Enkel sockerkaka (varm) med vaniljsås.

TISDAG. Frukost: Kryddsill med potatis, smör eller margarin, bröd, ost,
kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Fågelkotletter (rester från söndag) med
ärter. Apelsinsoppa.

ONSDAG. Frukost: Små pannbiffar med lök och potatis, smör eller mar-
garin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Stekt gädda med äppel-
mos och potatis. Brulépudding.

TORSDAG. Frukost: Fiskstuvning i snäckor, smör eller margarin, bröd,
ost, kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Avredd fågelsoppa med frikadeller.
Rispastejer.

FREDAG. Frukost: Ostlåda. Sillsallad, smör eller margarin, bröd, ost,
kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Kokt salt oxrullad (falsk tunga) med
brynta rötter och spritsad potatis. Äpplen i vaniljkräm.

LÖRDAG. Frukost: Jordärtskockor med äggstanning och smält smör; smör
eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Stuvad aborre
med potatis. Äppelmunkar med grädde.

Darioler (6 pers.). Smördeg (på 100 gr. smör). *Fyllning:* 25 gr. sötmandel,
25 gr. socker, 15 gr. mjöl, 2 ägg, 2 msk. tjock grädde.

Sex små formar beklädas invändigt med smördeg. Till fyllningen skällas
mandeln och males samt blandas med socker och mjöl. Ägg och grädde vispas
tillsammans och blandas med de torra ingredienserna till en smidig massa, som
lägges i formarna. Dariolerna gräddas i god ugnsvärme.

Norsk potatis (för 6 pers.). 1 stor portugisisk lök, 40 gr. smör, 2 lit. fina
tärningar råskalad potatis, salt, (vitp.).

Beredning: Löken hackas fint samt brynes i smöret. Den finhackade po-
tatisen tillsättes jämte lite salt, varefter anrättningen stekes färdig i ugnen
ungefär en halv timme, eller till potatisen fått färg och blivit mör.

Frusen fruktpudding (för 6 pers.). 6 dcl. tjock grädde, 1½ msk. vanilj-
socker, ¾ kkp. hallonsylt, 1 liten burk ananas, 75 gr. biskvier. *Till garnering:*
1½—2 dcl. tjock grädde, frukt, karamellfärg, 1 msk. röd vinbärsgele. (Is
och salt.)

Grädden vispas till hårt skum, och vaniljsockret tillsättes. En slät rund
form med lock ("matdosa" el. d.) spolats ur med kallt vatten. Ett lager grädd-
skum lägges på botten. Ananasen skäres i små bitar och lägges på jämte stötta
biskvier; härefter lägges åter ett lager grädde med hallonsylten utbredd ovanpå.
Resten placeras i lager, tills man fått med alltsammans; översta lagret bör
vara grädde. Ett s. k. smörpapper lägges över formen. Locket tryckes på,
och formen sättes i köldblandning 5—6 timmar. Är det kallt och snö, behöver
formen endast grävas ned i en snödriva; eventuellt kan då litet grovt salt strös
bland snön kring formen. Omedelbart innan rätten skall serveras, doppas
formen ett ögonblick i hett vatten, och puddingen stjälpes upp på skål. Den
garneras sedan med renklor (eller några bitar ananas) och utspritsad grädde
delvis; färgad ljusst grön samt vinbärsgele (se bilden).

Fågelkotletter (för 6 pers.). Rester av stekt fågel (ripa sedan söndag) c:a
4 kkp. rent kött, 30 gr. smör, 2 äggulor, 2 msk. hackad pers., 1—2 dcl. grädde,
salt, vitp.

Till stekning: 50 gr. smör.

Fågelköttet skrapas noga från benen och males 3 gånger genom köttkvarn,
massan arbetas med stöt tillsammans med smör och äggulor. Härefter inarbetas
grädden litet i sänder jämte persilja, och smeten smaksättes. Massan formas
till små avlånga kotletter; dessa stekas vackert bruna i smör och serveras med
ärter eller andra grönsaker.

Äpplen i vaniljkräm (för 6 pers.). 1½ lit. äpplen, 1 kkp. socker, 4 dcl. vatten.

Vaniljkräm: 5 dcl. gräddmjöl, 75 gr. socker, ½ vaniljstång, 3 tsk. potatis-
mjöl, 2 äggulor, 1 dcl. tjock grädde.

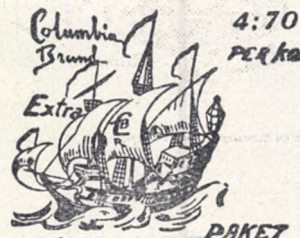
Aprikossås: 75 gr. torkade aprikoser, 2 dcl. vatten, 75 gr. socker.

Till garnering: 1 msk. röd vinbärsgele.

Äpplena skalas, skäras i halvor, befrias från kärnhus och kokas mjuka i
sockerlag. Till vaniljkrämen blandas gräddmjölen, socker, vaniljstång, po-
tatismjöl och äggulor kallt i en kastrull. Blandningen får under kraftig visp-
ning sjuda över elden, tills krämen tjocknar. När den är kall, tillsättes gräd-
den slagen till hårt skum. Aprikoserna sköljas, blötläggas och kokas mjuka i
vatten. De passeras, och sockret tillsättes.

Krämen bredes ut tunt på en skål. Äppelhalvorna vändas i aprikossåsen, så
de bli helt beklädda därmed och läggas med den runda sidan upp bredvid var-
andra på krämen. Vinbärsgele spritsas i tunna ränder emellan, (se bilden).

LUCKES UTSÖKTA
KAFFEBLANDNING

4:70
PER KG
PAKET
FRAKTFRITT 2½ KG-11:75
PERCY F. LUCK & Co
STOCKHOLM.

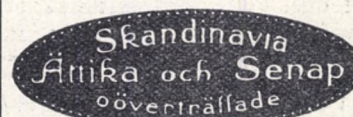

KAFFEGRÄDDE
är vad som fordras till ett gott kaffe

För återför-
säljare:

Telefoner:
70 41,
Norr 70 41

Specialiteter:
Orleans-Bordättika
Torsdags-Senap

ÄTTIKFABRIKEN SKANDINAVIA,
Rudolf Böttiger, Malmö.
Tel. 381. Bergsg. 33.

Billigt kaffe

kan man ännu få genom att vanligt
kaffe blandas med god kaffetillsätt-
ning, då det blir gott, hälsosamt
och drygt.

VICTORIA-Kaffetillsats

tillverkas av oss sedan mer än 30
år och är den enda kaffetillsätt-
ningen i Sverige, som bibehållit sitt
goda renommé både före, under och
efter kristiden. Gör ett försök. Pris
endast 20 öre paketet.

A.-B. Förenade Cikoriefabr., Malmö

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

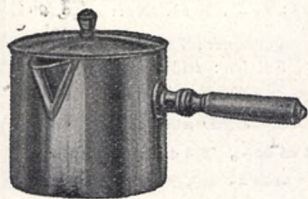
En ensam ung kvinna torde uppge namn och adress till Idun för ett privat svar från en Idun-läsarinna.

Till en ensam ung kvinna. Det är en tillsynes tröstlös beskrivning ni ger av ert liv. Men den är dock ej så tröstlös därigenom, att ni har vilja att komma ur den belägenheten. Viljan drar ju halva lasset. Som jag förstår är ni icke tvingad till förvärvsarbete, utan det är verksamhetsbegäret inom Er, som ropar efter något att tillfredsställas med, och ni tillhör sålunda den av många föraktade klass av kvinnor, som vill arbeta, fast den ej behöves. Ni vore lyckligare, om ni vore överhopad av arbete, än ni nu är i er sysslöshet. Ni längtar också efter sällskap, andra människor att röra er tillsammans med.

Eftersom er mans vilja hindrar er att taga emot inackorderingar vilket nog vore passande för Eder, så skall jag försöka ge er ett råd. Ni säger, att det är en tråkig trakt. Säkert finns där fattiga människor, som ni skulle kunna bli till glädje och nytta för. Tag reda på, om där finnes någon ensam gammal, sjuk eller lidande, som ni kan hjälpa på något sätt. Ring eller skriv till några av Edra bekanta och tigg ihop kläder och mat till några behövande, som skriva i tidningarna och bedja om hjälp. Sy kläder åt dåligt klädda skolbarn eller småbarn och skänk dem egenhändigt. Det finns så mycket att göra för andra, om man inte har arbete åt sig själv. Allting tar tid. Det fördriver tiden mycket mer att tänka på andra än att tänka på sig själv. Och så en sak. Gör någon s. k. grov-syssla ibland! Det är så uppfriskande att arbeta *strängt* någon gång, när man har ett eget hem, och man känner sig så våldligt nyttig då. Låt jungfrun arbeta åt sig själv under tiden. Men framförallt, tänk ut något sätt att hjälpa andra människor. Tänk icke på att ni är onyttig utan lägg an på att bli nyttig — för andra, då Ni inte måste tänka bara på Er själv. Var glad att er man inte grälar på er och vill att ni skall arbeta mer än ni orkar. Ni är ej så olycklig som ni tycks tro, tvärtom.

Signal Berm.

Till en ensam ung kvinna. Oändligt mycket finnes för en så lycklig natur som avslöjar sig i eder vädjan. En stor tröst kan också vävstolen bli. Den är ett

DEGEA

Kokapparater

Hållbara - Eleganta - Billiga

12050a ½ lit. Kr. 11: 50
12051a 1 " " " " 12: 50
12056a 1½ " " " " 15: —

Återförsäljare erhålla rabatt.

Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige.

Elektriska Aktiebolaget Skandia

Butik: Tunnelgat. 14, Stockholm. Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall, Östersund, Gevle och Karlstad.

KLENA BARN

i alla åldrar återvinna snabbt genom en Emulgon-kur hälsa och krafter.

A-Vitaminernas stora betydelse för kroppens tillväxt är ett vetenskapligt bevisat faktum.

I Emulgon ingår icke blott fysiologiskt kontrollerad A-vitaminrik fiskolja i konstant och tillräcklig mängd, utan Emulgon innehåller dessutom

Phospho-Energon och Kalk,

tvenne ämnen, vilka i förening med A-vitaminerna äro av utomordentligt stort värde för en svag organism och speciellt för barn.

Lida Edra barn av

Aptitlöshet

Blodbrist

Skrofler och

Allmän svaghet

bör Ni utan uppskov låta dem genomgå en Emulgon-kur.

Emulgon fås på alla apotek i orig. fl. å 200 och 1000 gr.

FÖRESTÄNDARE FÖR LABORATORIET. PROFESSOR THOR EKECRANTZ, STOCKHOLM.

underbart instrument, den dunkar och sjunger och gör en glad.

Kan ni sedan finna någon möjlighet att få så eget lin och sköta om det från början till slut, då har ni omväxlande arbete året runt, och tänk på spinnrocken — den passar väl en fru som vill ha det "som när mormor var ung". När ni sedan går och räknar in edert linneförråd, som ni arbetat spunnet och vävt, hur tror ni det känns? En värdig länk i mormors kedja och många glada sommarminnen, goda och blå som tillsammans passerar revy och man blir tacksam för livets både "ränning" och "inslag".

Mångprövad väverska.

Till en ensam ung kvinna. Jag skulle egentligen inte alls svara och försöka ge den "Ensamma unka kvinnan" några råd, då jag inte alls är i stånd att ge sådana som hon förvisso väntar sig, och som nog många av mina välförståndiga medsystrar komma med i legio, nämligen: väv handdukar och konstvävnad! Virka jumpers och scarfes! och från den energiska husmodern: "Avskeda jungfrun och gör arbetet själv så går nog tiden, min Anna!" Nej, jag frågar bara: Har ni tänkt på något så trevligt och aldrig surmu-

let sällskap som en hund eller allra helst två sådana fyrbenta lekfulla varelser. De kanske inte äro så roade av omsorgsfull dukning och blommor på bordet, men de draga matte ut på långa härliga promenader (gärna i terräng) och kunna, det försäkrar jag vara ett nog så stämmingsfullt sällskap vid eftermiddagsbrasan, när de lägga sina lurviga huvuden i hennes knä och gärna äro litet sentimentala med henne. Rider min nådiga? Det kanske inte går i stil med "när mormor var ung". Men bodde mormor på lan-

det, som det ju framgår, att hon gjorde, så hade hon säkert en örtagård att pyssla om, åtminstone en del därav, och jag kan garantera, att har man slagit sig på litet trädgårdsskötsel behöver man inte ha tråkigt mer "den da'n".

Till sist ännu ett råd! Prenumerera på alla världens tidskrifter eller åtminstone så många som kassan och maken medgiver. Tidningar, d. v. s. vecko- och månads dito ha oerhörd förmåga att förkorta tiden. Det finns ett par utmärkta svenska, och engelska och amerikanska, franska och danska. Det gives knappt något ljuvligare än att när man är trött få sjunka ner i en bekväm stol — gärna med té- eller kaffebrökan inom räckhåll — och allt efter omständigheterna odla eller förnöja sin själ med den visdom eller flärd, som i rikt mått flödar ur diverse spalter. —

Förresten är det litet själviskt av er make att inte låta er få ha litet sällskap i form av besök. Bed edra flickvänner — för sådana finnas väl — tillbringa sina semestrar hos er, det blir trevligare än totalt främmande. Låt sen den stränge maken få sig en trevlig bridge med er och er gäst, så skulle jag känna det manliga

släktet bra illa, om han inte blev rätt så förnöjd till sinnes, vad det led. Men jag ger honom fullkomligt rätt i, att konstant främmande i hemmet är ett Otyg (stort O). Med kollegial hälsning

Annan landsortsfru.

Glöd under askan.

(Slut fr. föreg. n:r.)

Fru Amalia som är trött på äktenskapet med en man som försommars henne har genom tidsningsannons inlett korrespondens med en okänd man som tycks sympatisera med henne. De ha överenskommit att stämna möte på Operan.

Hon slog sig ned en stund i en länstol, slöt ögonen och sökte tänka tillbaka på gångna tider, på sina flickår, på sina första drömmar om en blivande make. Hon tänkte på när hon ännu var en ung flicka i kort klänning och med härlfläta på ryggen. Hon erinrade sig sin mor och hennes kysst före avfärden till vigseln i kyrkan. Och nu hade hennes liv nästan förrunnit... Vartill hade allt detta tjänat?... Alla dessa drömmar, förhoppningar, önskingar? Varför hade ett sådant liv blivit henne beskärt? Vad kunde väl vara förfärligare än detta hennes ensamma liv?... Vad var det väl för mening i detta barnlösa äktenskap med en man som inte älskade henne?

Och så framställde sig plötsligt en fråga... den kom smygande helt tyst och stilla som om någon saktat lutat sig fram över henne och viskat i hennes öra:

"Men hur skulle det bli om Georg, din make, älskade dig?"

Klockan på väggen slog halv sju. Ekipaget väntade vid porten. Amalia reste sig, tjänstflickan hjälpte henne på med hatt och kapp — och långsamt, liksom hade hon bjudit allt det förflutna farväl, gick hon nedför trappan och satte sig i vagnen.

Teatern strålade av ljus. Alla loger och platser på parkett och på raderna voro upptagna. Det jämna sorlet av röster verkade sövande och lugnande. Amalia lyssnade inte till uvertyren och såg nästan inte vad som försiggick på scenen, hon bara stirrade på de vita anleten som skyntade fram i mörkret och tänkte på att bland alla dessa för henne främmande

Likheten mellan smör och Vandenberghs växt margarin ligger i kvaliteten — olikheten i priset.

Oatine

ANSIKTET FÅR ETT HARMONISKT UTTRYCK OCH VERKAR VÄL VÄRDAT, om Ni dagligen masserar eller ingnider det med OATINE, ty huden rensas från smuts och damm vid avtorkningen, och den stimuleras, skyddas och göres mjuk samtidigt. Alla åldrar använda OATINE med samma fördel, ty huden läkes och näres snabbt. Begär uttryckligen OATINE, "Hvit burk — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2: 50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5: —.

Oatine SNOW

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingniding och avtorkning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å Kr. 2: 50 och Kr. 5: —.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.

Nederlag: Stockholm, Luntmakaregatan 79. Tel. Vasa 142 24.

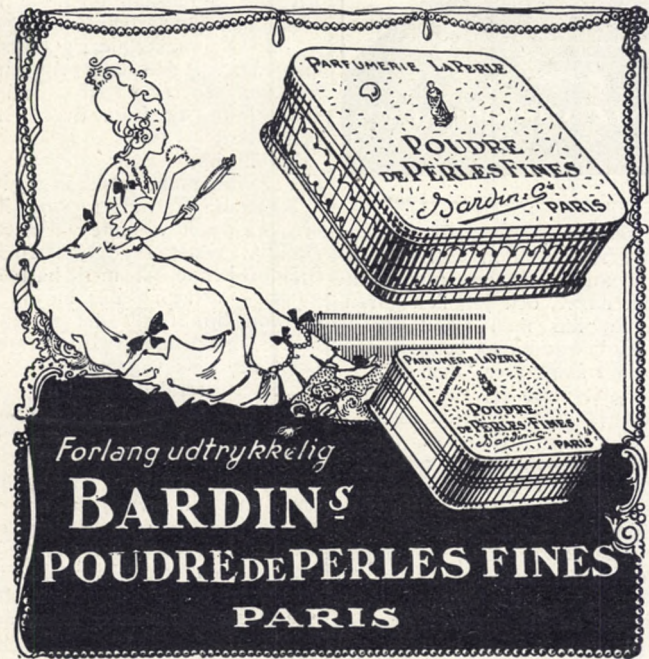

MED OBETYDLIGT ARBETE
få linoleummattor, bonade möbler och golv
en varaktig och vacker glans, då de bonas med

GAHNS BONVAX.
Absolut fritt från frätande
eller eljest skadliga ämnen.

NAMNET GAHNS
ÄR EN GARANTI FÖR
FÖRSTKLASSIGT FABRIKAT.

TILLVERKARE:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA
KUNGL. HOVLEVERANTÖR.

Fås i alla Parfymaffärer, Apotek och Färghandlare.
Engros-Depot Madsen & Wivel, Köpenhamn.

ANTIKA MÖBLERINGAR

ombesörjes bäst genom

HULTKRANTZ RENOVERINGSATELIER & KONSTHANDEL
Mästersamuelsgatan 7, Stockholm. Tel. 304 27.
Köper och försäljer även i kommission.

Beställ inte

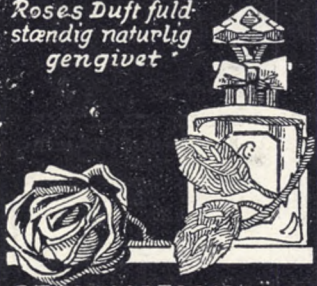
Edra förstoringar genom ombud, utan
vänd Eder direkt till en pålitlig firma.
Vi utföra alla slags förstoringar.
N. & T. ANDERSSON
Drottningholmsvägen 7, Stockholm.
Telefon Kungsh. 4726.
Noggrant arbete. Billiga priser.

Tvätt och Strykning

emottages. Gardiner tvättas, spänns
och strykas. Tvättcentralen, Tunnelge-
tan 17, Sthlm. Tel. 22 59. Norr 1 17.

Rosa centifolia

Den markerade
Roses Duft fuld-
ständig naturlig
gengivet

J.F. SCHWARZLOSE-SÖHNE
BERLIN

Originalflaskor i etui kr. 4.50, 2.—
Parfym, Tvålar, Hårvatten,
Crème m. m. parfymrad m.
Rosa centifolia fås i alla fi-
nare parfymaffärer.
Parfymerade kort gratis.
Ensamförsäljare för Skandinavien
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

människor borde även "han", den
för henne obekante och dock hen-
ne så närstående, befinna sig. Un-
der avvaktan på första aktens slut
grep hon krampaktigt om stjärken
på den vita nejliska som hon höll
i handen.

Nu föll ridån... Publiken ap-
plåderar... Ljuset tändes åter.
Amalia biter ihop tänderna och
reser sig långsamt. Utan att se
sig om står hon med sänkt huvud
som om hon väntade sin dom.
Hennes hjärta klappar hårt... Då
hör hon steg... nej, de gå förbi.
Ånyo steg — närmare — någon
nalkas henne, stannar, vidrör hen-
nes axel — och uttalar hennes
namn!

Hastigt ser Amalia upp. Fram-
för henne står — Georg — tyst
och ytterst förlägen. I hans ansik-
te synas röda fläckar, han är upp-
rörd men hans bruna ögon under
de svarta ögonbrynen ha samma
blida, älskvärda uttryck som en
gång för tjugo år sedan och ett
förborgat, vänligt leende skymtar
fram ur dessa ögon. Tveksamt
talar han:

"Det är jag som brevväxlat med
dig. I dina brev igenkände jag
stilen i min skrivmaskin, där bok-
staven ø är otydlig."

Han talar lågmält och skyggt,
liksom ursäktande sig, särskilt när
han nämner att bokstaven ø är
otydlig. Detta låter ju nästan
skämtsamt. Han fortfar att tala
men Amalia hör inte på honom.
Hon anstränger sig att inte le vid
tanken på det otydliga ø-et i skriv-
maskinen. Georg fortfar:

"Jag kände igen inte bara min
skrivmaskin med alla dess fel. Jag
kände igen än mera, Amalia. Jag
kände igen dina kärleksbekymmer
och alla fel i vårt äktenskapliga
liv... Jag kände igen din själ,
vars hemligheter du sedan länge
inte yppat för mig."

Och i Georgs ord, i ljudet av
hans röst förnam Amalia samma
vänliga, fördolda leende som var-
it så vanligt hos honom under
den första, längesedan svunna
tiden.

"Du tycks vara ledsen över att
det är jag och inte en annan", sa-
de Georg.

Amalia kände en het rodnad
uppstiga i sitt ansikte. Hon böjde
ned huvudet allt djupare och sva-
rade:

"Nej!..."
Och detta "nej" klingade nu all-
deles likt det första "ja", som hon
för så längesedan uttalat.

De satte sig bredvid varandra
på de första lediga platser de kunde
finna. Efter en stunds tystnad
återtog Georg:

"Det är väl ändå inte sant att
du vill skiljas från mig?"

Med ett litet skratt svarade
hon:

"Nej, det är inte sant."

Hon mindes från sina unga år
hur han med alledeles samma ton-
fall och lika misstroget frågat
hennes:

"Det är väl ändå inte sant att
du är kär i en annan?"

Och även då hade Amalia svarat:

"Nej, det är inte sant."

Minnena strömmade fram i
mjuk, böljande skara, dansade
runt i huvudet, buro och vaggade
på lätta vingar forna upplevelser
med deras förglömda fröjder och
hänryckning. Känslorna lågade
upp på nytt med ungdomlig kraft,
det förflutna uppstod igen och
över läpparna framvingades samma
ord av kärlek som de som ut-
talats i svunna tider...

Amalia hörde inte musiken. Den
ljöd i hennes inre, i takt med hen-
nes hjärta, med hennes andhämt-
ning, med den första skälvingen
hos återuppvaknande nya upplev-
elser. I smyg fattade hon sin
mans hand. Stållatigande kysste
han hennes. Och de erforo en
småttande glädje av att sitta till-
sammans här i teatern bland alla
dessa främmande människor och

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjädderränseri

Moderna - Hållbara
Eleganta

Besök vår "äterförsäljare"
å Eder ort.

Vacker ungdomsfrisk by
får Ni av

Björkbalsam.

I ett föredrag om skönhetsvård yttrar
dr. Junger: "En skön hud är den yttre
förklaringen av den inre fysiska män-
niskan. Har huden frisk och livlig färg,
förhöjes isynnerhet hos kvinnan skönhe-
tens glans. Björkbalsam är ett av na-
turens själv erbjudet medel och dess till-
förlitliga verkan förklaras av de för hu-
den välgörande aromatiska och eteriska
oljor den innehåller. Av alla av mig
kända skönhetsmedel förtjänar Björkbal-
sam företräde.
Pris pr flaska Kr. 4: 50.

Parfumerie Royale

Vasagatan 42, Stockholm.

Stomin

Pris: 2:25.

Magmedlet, kraftigt magstärkande,
snabbt aptitgivande och naturligt välgörande.
Beprövat sedan 20 år.

Originalförpackningar å apotek,
drogaffärer eller direkt.

Broschyren 95e tusendet,
om Stomin, sändes gratis.

Fru HEDVIG LINDHOLM

Upplandsg. 68—149, Stockholm.

Polkahår

klippning och skötsel för damer och
barn utföres som specialitet förstklas-
sigt i alal moderna modeller.

Tegnér's Damfrisering

Ingrid Paerén.

Luntmakareg. 99, 2 tr. Stockholm.
Tel. Vasa 13889.

Kom ihåg

att

CARL BROSTRÖMS

Attiksprit o. Vinättika

stå högst i kvalitet.

**LÄMPLIG
PRESENT**

Carl Larssons praktverk

**"SVENSKA KVINNAN
GENOM SEKLEN"**

10 FÄRGTRYCKSPANSCHER

Inbunden med av konstnä-
ren komponerad pärm.

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid
i postanvisning.

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

Aktiebolaget
**Nådhammar-
bodarna**

24 VALHALLAVÄGEN 24
Tel.: N. 209 11, N. 125 40, 310 61.
STOCKHOLM.

Försäljer i parti och minut:
Oskummad mjölk
Barnmjölk (tuberkelfri kontroll-
mjölk) Extra fin visp- och kaffe-
grädd. 1:ma SMÖR.

Rottingstolar iflätas.

Hantverkskemmet för blinda kvinnor.
Klara Ö. Kyrkog. 3, Sthlm. Tel. 133 71.

Bensintvätta

kostymen vid Saltsjöbadens Kem. tvätt.

**SVENSKA
TRYCKERI-
AKTIEBOLAGET**
STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: 21 23, 40 61. Norr 93 o. 993

Telefoner: 72565. N. 6 47
Filialen: Riddaregatan 17

Utför alla slags

**Bok-, Tidnings-,
Illustrations- och
Accidenstryck**

'AKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste
priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgs-
gatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

Génerande hårväxt
arm-, hand- el. fotsvett, finnar och fräk-
nar borttagas. Insänd 60 öre i frim.
och uppgiv vilken åkomma. Magasin
Parisien, Avd. E, Göteborg.

Sjuksköterske Klänningar

ESTER WELIN, Uplandsgatan 19 A.
Stockholm. Telef. N. 91 72.

IDUNS

NYA
FÖLJETONG

börjar
i nästa nummer

“UNGA TRÄD”

av

DOKTOR ALMA SÖDERHJELM

ROMAN FRÅN FINNSKA KRIGET

Postanvisning medföljer detta nummer för att ifyllas och insändas till Iduns Exp. Stockholm.

Pris Kronor 2: 85

Ni erhåller då tidningen per post februari och mars, inberäknat Iduns Vårnummer med omslag i flerfärgstryck.

Prenumeration kan även verkställas å närmaste postkontor eller bokhandel.

”Riddaren i grönt fält”

som vårt här ovan återgivna varumärke brukar betecknas, garanterar att de varor, som säljas under detta varumärke, äro ”HOLMA” fabrikt.

Vad ”HOLMA” innebär, vet varje erfaren husmoder. Hon har själv haft tillfälle konstatera den utomordentliga slitstyrkan, de vackra smakfulla mönstren, den oklanderliga jämnheten i vävnaderna. Hon vet att en HOLMA-duk på bordet alltid pryder sin plats, och hon vet också att HOLMA-handdukarna äro de i längden starkaste och behagligaste.

HOLMA

BORDDUKAR,
SERVIETTER,
HANDDUKAR

HOLMA fabrikt säljes hos välförsedda vävna- och manufakturaffärer.

HOLMA-HELSINGLANDS LINSPINNERI- & VÄFVERI A.-B., MADÄNGSHOLM.

endast känna varandras närhet. Deras ögon möttes, de tryckte sig intill varandra såsom på den längsedan svunna tid från vilken ett långt äktenskapligt liv skilde dem.

Hur länge skulle väl denna lycka räcka?...

Vem kan veta det?

Och vem kan väl förutsäga något om en människas framtid!

Solidaritet mellan husmödrar.

En klagande husmoders röst från en av våra mindre städer.

Man talar gärna om solidaritet, men man ser den sällan finnas. Låt oss t. ex. se på husmödrarna, bland dem skulle solidaritet behövas i många fall. Jag tänker bl. a. på lönerna och dagpenningar till hembiträden och tillfälliga hemhjälp.

Det borde sannerligen fastslås en taxa för husligt arbete, som följdes av så väl arbetsgivare som arbetstagare, så att ett över- eller underbudande ej kunde komma i fråga. Tänk vad detta skulle vara behagligt, då t. ex. en husmoder hade tvätt, hon visste precis, att detta är priset för dagshjälp och likaså, när hon hade någon bjudning: detta skall kokerskan ha, detta uppserskan. Nu går det oftast i stället så till, att den och den frun gärna sticker till en större slant än vad hon tror är det vanliga — bara för att hjälpen skall komma till henne så mycket lättare än till någon annan en annan gång, om situationen skulle vara kritisk och efterfrågan stor.

De många olika kvinnoföreningar, som nu finnas, borde ta upp denna fråga och söka ordna kvinnoarbetet solidariskt och sedan skulle det också vara en hederssak att fastställda taxor tillämpades, så att händelser sådana som att locka bort tjänare från deras nuvarande platser eller den tillfälliga hjälpen för en illojal löneförhöjning ej skulle kunna förekomma.

Ett exempel: En äldre fru hade under flera år haft en hjälpflicka för en månatlig avgift, ej så hög, därför att det ej var mycket att göra hos ifrågavarande

dam och hon hade sitt givna att leva av och följaktligen ej kunde extravagera. Flickan hade i alla händelser alltid visat sig nöjd, snäll och pålitlig — ända tills en dag en förmögen familj kom flyttande till staden med sin familj. Av någon anledning fick frun i denna familj tag i nyssnämnda hjälpflicka och gav henne en dagavlön, som först kom flickan att häpna men sedan lät henne komma underfund med hur dum hon varit, som gått och slitit skor och kläder för en ”spottstyver” hos den gamla damen. Nej, hon skulle skaffa sig flera tillfälliga

Lika verksamt som en ”hästkur”

mot förkylning, huvudvärk, reumatism, ischias etc. är Globoid. Men Globoid har den ovärderliga fördelen att icke skada magen och hjärtat. Hur klen hjärta och hur dålig mage Ni än har — Globoid är absolut ofarligt.

Globoid verkar mildt, men kraftigt. Ett par Globoidtabletter äro nog för att hämma en förkylning och att skänka lindring. En gång provade, komma Globoidtabletterna att ha Edert odelade förtroende och Ni vill aldrig sakna dem i Edert husapotek.

Smakfria och genom sin ovala form äro de lätta att intaga. Globoid fås (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å 1/2 gram till ett pris av kr. 2:30 och 1:25 pr flaska.

hjälpplatser och sluta med den där bundna, dåligt avlönade sysslan hon haft förut! Att detta arbete, som på så sätt väntade henne var mycket tyngre och mera ovisst, betydde ej ett dugg bara pengarna runno in. Att hon på så sätt strandsatte en, som var beroende av henne och bara visat henne vänlighet, betydde heller ingenting nu, när hon fått upp ögonen för guldets makt.

Och hur många exempel av liknande art finns det ej Sverige runt? Ett givet löfte eller ett avtal borde vara en hederssak trots alla lockande sirener, tills tiden för löftet eller avtalet är ute. Men orsaken till dessa snedvridningar på den kvinnliga arbetsmarknaden är nog bristen på kvalificerad arbetskraft på alla de områden, som beröra hemmen, och någon bot härför finnes nog ej förrän hela systemet omlagts.

Marthe.

Hemtrevnad i hemmet.

Några lärdomar från Holland.

I Holland bor man liksom i England i enfamiljshus vanligen av radtyp med trädgård på insidan. Man har där sin egen lilla isolerade värld för sig, vilket är en nödvändighet, på grund av landets täta befolkning. Husen ha oftast tre våningar med kök, matrum och salong eller vardagsrum på bottenvåningen. Arbetsrum och sovrum taga den övriga delen av huset i anspråk, ty varje familjmedlem har om möjligt sitt eget sovrum utan eldstad och med öppna fönster dag och natt. Öppna fönster och stora fönster ofta över hela väggytan, det är holländskt. Jo, visst drar det, men det hör till. Med drag menar man

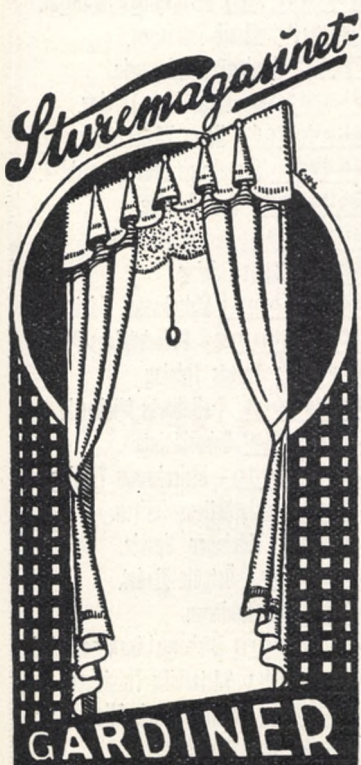
i Holland endast tvärdrag. Förkylningar hör också till om vintern. En professorska öppnade en gång sitt linneskåp och visade mig höga staplar av näsdukar gjorda av gamla lakan. ”Det är holländskt”, sade hon, ”och nödvändigt”. Om kvällarna drar man för alla de tunga gardinerna och draperierna, golv utan mattor är otänkbart, och då är det så varmt och omönat som ingenstades. Denna omönatade känsla får man redan i förstugan av ett holländskt hem. Väggbonader och kopparurnor, ofta från de indiska kolonierna, taylor och väggur finns det nästan alltid och traporna sakna sällan matta.

Försök en gång Kathreiner och Ni skall genast finna, att det har samma härliga arom och smak som bönkaffe

Kathreiner säljes i alla speceri-affärer i paket å 85 och 43 öre.

Kaffet är dyrt — Kathreiner är billigt

i alla tänkbara kvalitéer billigt från STUREMAGASINET, Stureplan 15, Stockholm. Prover sändes på begäran.

Vrickningar

Döda värken med Sloan's Liniment. Ingnidning obehörlig. Det intränger i huden av sig självt, samt borttager svullnader och giver en efterlängtd lindring i samma ögonblick det påstrykes. Botar varje slags värk. Ha en flaska till hands för behov. Fås på alla Apotek.

SLOAN'S LINIMENT

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: Malmö.

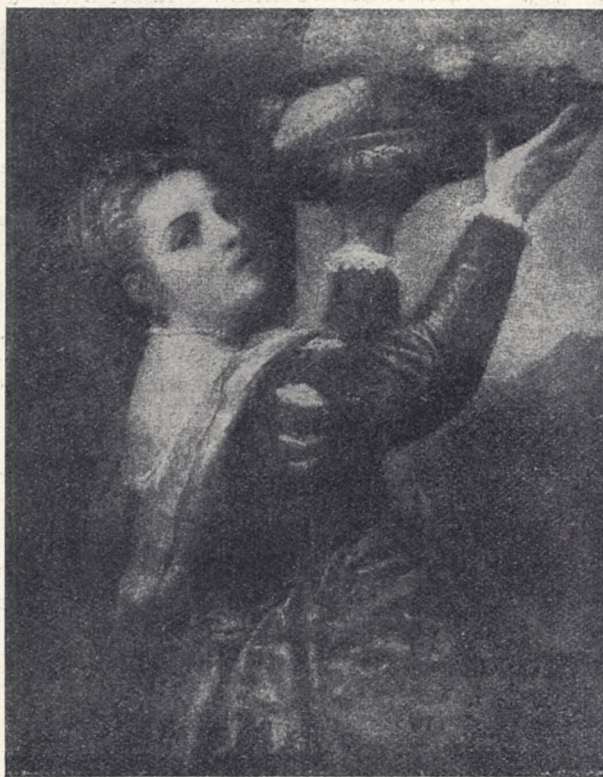
Mottager insättningar å Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkning till högsta gällande ränta.

Fullständig bankrörelse.

En nyttig och välkommen present

för alla husmödrar är alltid

IDUNS KOKBOK

Av ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
12:te upplagan
Kronor 6:—

Fullständigt omarbetad och utvidgad.

Ombärlig för alla svenska hem.

Rikt illustrerad. Trefärgstryck.

Innehåller 1,144 tillförlitliga recept. Anvisningar vid Syltning, Konservering, Dukning och Servering.

Nyhet:

Anvisningar att använda Gasspis eller Gasugn vid alla recept för stekning och bakning.

Rekvirera genast från närmaste Bokhandel eller direkt från

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM
Mot postförskott. Portofritt.

Renhållningen av alla dessa draperier och mattor, jämte de oftast bonade möblerna tager mycket tid och arbetskraft i anspråk, men så äro hemmen också ovanligt väl organiserade. Tvätten skickas alltid bort och maten lagas mycket enklare än hos oss. Konservering förekommer knappast, eftersom frukt och grönsaker äro så billiga året runt. Hushållet underlättas mycket genom de bestämda måltidstimmarna. Alla människor äta nämligen frukost kl. 8, lunch kl. 12—1 och middag kl. 6—7. Kl. 4 och kl. 6 em. dricker man té med ett par småbröd. Detta om man har gäster eller ej. Hos oss sätter man en ära i att ställa till allt möjligt i matväg för att visa att man gärna gör sig besvär för sin gäst. I Holland är det en husmors stolthet, att allt går sin normala gång och extra anordningar göras mera i form av dekorativ belysning och blomster-smyckning än av mat. Vid en middagsbjudning höjer man festligheten med litet vin och några finare frukter, mera väntar ingen.

Häri genom blir kostnaden ej så stor och värdinnan ej så trött redan vid gästernas ankomst, utan hon kan ägna sig åt den andliga underhållningen på ett helt annat sätt.

Kanske är detta en anledning, varför herrarna i Holland så gärna stanna i damernas sällskap, i stället för att genast försvinna till spelbordet.

Ack dessa lugna hemtrevliga aftnar i Holland, där husmodern vid tébordet är familjens sammanhållande element. Man är alltid välkommen till sina vänner vid tétid och då får man té och 2 å 3 småbröd ur en bleckask. Detta är en bisak, samvaron är huvudsaken. Ungdomens vänner komma såväl som de äldres och alla trivas tillsammans.

Vill man vara ensam, så sätter man ut ett stort tryckt kort på dörren eller i fönstret varpå det står "Ingen mottagning" eller "icke hemma".

Doris Cox.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

A. H. har sänt in ett poem "Vadan och varthän?" vars längd tyvärr ej gör det möjligt för införande i sin helhet. Att författaren äger tydlig skaldebegåvning visar eljest dikten varur vi tillåta oss göra följande utdrag:

Från underlandet, det sköna, rika, så talar sagan, vi måste vika, vi drevos ut i svett och möda, i ve och vända vår livskraft öde. Vår vandring gick genom tåredalen,

där intet gives, som lindrar kvalen;
av törst försmäktar den trötte anden,

när solen bränner i ökensanden, och synd och sorgor och skam och resa blev släktets lott på dess bittra resa.

Varthän går färden? Den frågan bränner i vandrarens själ, men ingen känner med visshet målet. Ack, intet svar om det som kommer, och det, som var,

kan stilla tvivlet och hindra plågan.
Varthän går färden? På denna frågan ha släktets vise i tusen år förgäves grubblat; i deras spår vi spana fjärran mot öknens land, men söka fåfängt vår lyckas land.

A. H.

Sanokapslar

äro för nervöst disponerade och svaga personer ett verkligt livselixir, som på kort tid återupprättar nervsystemet, alstrar energi, hälsa och levnadsmod. Undanröjer överansträngningar, missmod och sömnlöshet. För kroppsligt svaga, liksom för alla personer i övergångsåren medför intagandet av 1 Sanokapsel dagligen de mest angenäma och välgörande, bestående verkningar. Anbefallas av läkare. Finnas å alla apotek och kemikalieaffärer i askar å kr. 2.25 och 4.25.

Försök en SANOKUR!

DEN känslan övergår alla andra.

Piska Svält ej

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Edra krukväxter. De leva ej endast av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Färg- och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Arvika: Arvika Nyheter.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Göteborg: Göteborgs Aftonblad.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs-Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skellefteå: Norra Västerbotten.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.

Sollefteå: Nord-Sverige.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Tranås: Tranås Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Uppsala: Tidningen Uppsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonssblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.

Östersund: Östersunds-Posten.

Lediga platser och Platssökande endast 25 öre pr mm.

Minsta avgift 10 mm. 2.50 i postanvisning eller frim.

LEDIGA PLATSER

Lantbrukaredotter eller annan duktig flicka (över 20 år) erhåller plats såsom ensamjungafru i liten familj (ej småbarn) nu tillfälligt bostad i Djursholm, senare i Sockholm. Stort eget rum. Sv. m. betygsskrifter, lönespråk och foto, som återändras, torde sändas till "15 Febr.—1 Mars", Iduns Exp., Stockholm.

Vilken bättre flicka

vill åtaga sig platsen som ensamjungafru i Kalmar? Naturskönt belägen villa med centraluppvärmning och alla bekvämligheter. Eget rum. Lön 30 å 40 kr. pr månad.

Endast absolut frisk, arbetssam, gladlynt flicka, som är fullt kunnig i matlagning och bakning önskas. Svar med foto samt uppgift om ålder och föregående platser till "15 Februari 1925", Iduns exp., f. v. b.

Husmodersbefattningen

vid Kungl. Serafimerlasaretet kungöres ledig till ansökning, som skall ingivas före kl. 12 på dagen den 15 nästa februari och vara åtföljd av läkare- och åldersbetyg samt avskrift av de handlingar, vilka sökande önskar åberopa till styrkande av sin kompetens. Platsen skall tillträdas den 17 mars 1925 eller så snart därefter ske kan.

Löneförmånerna äro 1.560 kr. per år jämte åldersstillägg, som utgå efter 1, 3, 5, 7 och 10 år med för varje gång 10 % å grundlön; dyrtidstillägg enl. statens bestämmelser för regl. verk (f. n. 21%); fritt vivre (2 rum).

Befattningen är reglerad för pensionsrätt i Statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. Sökande, som icke är sjuksköterska, kan dock komma i fråga, om hon besitter synnerliga kvalifikationer för tjänsten. Direktionen.

Vita Bandets Spädbarnshem

i Helsingborg mottager elever för utbildning till barnsköterskor. Fyra månaders kurs. Prospekt och närmare upplysningar på begäran.

Frielever

i Gobelinvävnad emottages hos Amelie Fjæstad, Arvika, Racksta.

Å tyst och stilla herrgård

önskas med första sjukvårdsvan, snäll, god och årlig flicka att ömt sköta och vårda äldre döva och klena dam (ej lam). Svar med lönespråk, betyg o. referenser torde sändas till "A. L.", Sundby Säteri 8, Malmköping.

Tilkännagivande.

En befattning såsom sköterska vid sjukhuset S:t Görans ljustavdelning kungöres härmed till ansökning ledig, och äga hugade kompetenta sökande att senast kl. 12 på dagen den 11 februari 1925 till sekreteraren hos styrelsen för Stockholms stads sjukhus, Vasagatan 11, ingiva sina till styrelsen ställda ansökningar, vilka skola åtföljas av ålders- och tjänstbetyg. Stockholm den 14 januari 1925. Styrelsen för Stockholms stads sjukhus.

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hennens som andra kvinnliga platsannonser av alla med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga arbetsområden kan Ni slag.

Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Stockholm, och Ni erhåller omgående prisuppgift. Minsta avgift 10 mm. 2:50 i postanvisning eller frimärken.

Stadgad barnsköterska

(ej under 25 år) och utexaminerad från Hvita Korset, erhåller genast längre engagemang att sköta spädbarn, som skall uppfödvas med flaska. Ansökan med betyg och foto emottages under sign. "Grevlig familj, Danmark", adr. Annonsbyrån Hugo Krantz, Malmö, f. v. b.

Elevplats

Ledig 15/2 vid Dr. Heijls Sjuk- och Förlösningshem, Stockholm.

Sophiasyster - Diakonissa

eller annan för sköterskeutbildning, barnvård och sjukvård praktiskt och teoretiskt kvalificerad kraft, sökes såsom husmoder för Hvita Korsets Sköterske- & Husmodersskola — i förening med spädbarnshem, barnsanatorium, Medico — mekanisk — Fysikalisk avdelning samt förlösningsavdelning. Skolans lärarepersonal består f. n. — förutom husmodern, — som även är barnmorska (Syster Elsa) av: 1 med. kand., 1 manlig sjukgymnast o. läkareassistent, 1 ex. lant-hushållslärarinna, 1 ex. handarbetslärarinna, 1 ex. ämneslärarinna samt 2 ex. instruktionsköterskor, vilka stå under läkarens, husmoderns och systerlärarens ledning. Befattningen skall tillträdas till våren eller senast den 1 juni, då nuvarande husmoder, som innehaft befattningen sedan 1911, önskar draga sig tillbaka till skolans lantegendom och för skolans räkning endast kvarstå som passiv rådgivande medlem i styrelsen och aktivt deltaga vid svårare förlösningsfall. Kvalificerad sökande bör äga ett bestämt men vänligt sätt, jämnt humorist, god karaktär — önskvärd humoristisk samt god pedagog. Prospekt från skolan sändes franco på begäran. Ansökan åtföljd av betyg, foto och löneprestationer adresseras

Hvita Korset

Tel. 71. ÄLMHULT. Tel. 71.

PLATSSÖKANDE Realbildad,

enkel, musikalisk flicka, kunnig i all slags matl., bakt., kanning, ondulering m.m., önskar plats i familj eller hos dam. Svar till "20 febr. 28 år", Iduns exp. f. v. b.

Ung flicka,

elementarbildad, från bättre hem, önskar plats i familj att som husmoders hjälp deltaga i alla i ett hem förekommande göromål. Är även villig läsa med barn om så önskas. Något sykkning, arbetsam. Svar till "22 år", Iduns exp., f. v. b.

20-årig musikalisk småländska

säker att undervisa i musik, något kunnig i matl. o. bakt. samt något kunnig i kontorsgöromål, önskar lämpl. plats. Familjemedl. ej nödvändigt. Svar till "Arbetsam", Iduns exp., Sthlm f. v. b.

Skolkökslärarinna,

energisk o. arbetsam önskar genast mot fritt vivre plats i hem till omkr. d. 15 mars, som vikarie för husmor eller husföreståndarinna. Svar till "Energisk", Iduns exp. f. v. b.

En frisk, glad, musikalisk

19-års flicka

med realskoleexamen önskar komma i ett bättre hem att under husmoderns ledning deltaga med litet av varje. Någon lön önskvärd. Svar till "Greta", Iduns exp. f. v. b.

Ordentlig flicka,

kunnig i enkl. matl. och bakt., något sykkning, genomgått längre väv- och handarbetskurs, en tid delt. med göromål, å poststation, önskar plats. Gärna hos äldre dam eller herre. Villig till tvätt och städning. Fam.-medl. ej nödvänd. Sv. t. "Plikttrogen", p. r., Borås.

D:r A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsgatan 60, Stockholm Behandling av reumatiska åkommor.

D:r E. Beckmans

HETLUFTSINSTITUT

Rheumatiska åkommor m. m. Fysikaliska kurmetoder i förening m. massage o. rörelsebehandling. Barnhusgatan 12. Vard. utom lörd. 1/3—4. Tel. 105.52. Under sommaren i Södertälje. Tel. 1250.

Gymnastikdirektörsexamen avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs begynner i början av sept. Prosp. Major J. G. Thulin, Lund.

SYSTEM ELSAS FÖRLÖSNINGSHEM

Älmhult (grundat 1906) är välrekommenderat. Enskilda och delade rum för längre eller kortare tid. Ögenerad och trygg vistelse. Billiga taxor och vårdavgifter.

SYSTEM ELSAS SPÄDBARNSHEM ävensom dess praktiska, slitstarka och billiga spädbarnsutrustning rekommenderas. Fullständig provkollektion mot postförskott franco kr. 12:60. Brev besvaras mot porto.

Unga mödrar,

vilka önska återvinna form och spänstighet, behagade förtroendefullt hänvända sig till mig. Kurbehandling fr. 20:— pr vecka.

CLARA SMITT-DRYSELIOUS legitimerad av K. Medicinalstyrelsen. Badläkare. Kungsgatan 17, Stockholm. Rådfr. 2—3 e. m. Norr 29718.

Elektro-Medicol

Kungsgatan 13, N. 244 65. Förmåligaste Fysikaliska Bad-Kuranstalten i Stockholm. Moderna elektriska behandlingsmetoder. Avmagringskuror. Systemet garanteras effektivt och absolut utan konkurrens i Sverige.

Gratis!

Fotoavtryck (en min.) för bedömande av normal eller missbildad fot. Allt för fötterna och deras vård. Utprovas av specialist.

Sjukvårdsmagasinet "SUPERBE", Jakobsbergsgatan 6, STOCKHOLM.

Lärlarinna,

villig att mot fritt vivre deltaga i hushållsgöromål, önskar komma i god familj, helst i stad. Svar till "Familjemedlem E. E.", Iduns exp. f. v. b.

Änkefru

(40-års åld.) duglig och sympatisk, söker värdepennplats till herrgård, vilohem el. dyl., är mycket intresserad av höns- och trädgårdsskötsel, kunnig i allt som hör till ett välordnat hem. Äger ej kapital, men ett större vackert bo. Tacksam för svar är "M. B. våren 1925". Iduns exp. f. v. b.

Ung flicka

i 20-årsåldern önskar komma till gott, bildad hem på landet att vara husmoder behjälplig med förekommande sysslor. Någon lön önskvärd. Svar märkt "Våren 1925", Iduns exp. f. v. b.

Som väverska

på hemslojd eller i familj önskar bättre flicka plats. Är kunnig i sömnad och alla slags handarbeten. Tacksam för svar till "Småländska, snäll och enkel", Iduns exp., f. v. b.

Plats önskas som

husföreståndarinna

eller att förestå ett skolhushåll, av 30-års flicka. Något kunnig i sömnad och handarbete. Svar till "Skånska", Iduns exp., Stockholm f. v. b.

Å prästgård eller berggård

söker ung skånska plats som husmors sällskap och hjälp vid vården av barn (ej under 4 år). Svar märkt "Helst Dalarna", Iduns exp. f. v. b.

Kvinnlig gymnast

önskar plats att sköta herre eller dam. Sjukvårdskunnig. Mot fritt vivre. Helst Stockholms närhet. Sv. till "Gymnast", Iduns exp., Stockholm f. v. b.

Porslins- och Sidenmålning, Gyllenläder, Läderplastik.

Porslin, Färger, Bränning och beställn. emottagas. Individuell undervisning. Tel. N. 13062. Nordberg och Petersons Målar-skola, Smålandsplan 38, Stockholm.

NORMA SÖMNADSSKOLA

STOCKHOLMS PRIVATA Ledes som förut av flerårig lärarinna vid S:ta Birgittaskolan. Begär prospekt. Låga avg. Dag- o. aftonkurser. Anm. dagl. Tel. 34070. Kungsh-torg 5, 2 tr.

Elsa Philips Husmodersskola, Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),

börjar sin 34:de kurs för bildade unga flickor den 28 jan. 1925. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar av bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m. Olika kurser. Exam. lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prosp., ref. och närmare upplysningar på begäran. ELSA PHILIP, STOCKHOLM. Tel. Öst. 13 10.

Trädgårdskurs

för kvinnliga elever vid

Torshäll, Leksand,

1 apr.—31 okt. — 18:e kursen. Extra elever även på kortare tid. Vegetarisk kost. Ref., prospekt och vidare upplysningar på begäran. Riks 194. LILLIE LANDGREN.

Hälsingborgs Husmodersskola,

Villa Stjärneborg.

Värterminen börjar den 29 jan. 1925. HUSMODERSKURS för flickor med högre skolbildning, 4 mån. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, m. m., linnedöm, födoämneslära och hälsolära.

SPECIALKURS i matlagning, 2 mån. Prospekt och närmare upplysningar på begäran.

ASTRID GARDMAN.

TERESA KJELLBERG.

F. d. lärarinnor vid Fackskolan för Huslig Ekonomi, Upsala.

Strengnäs Husmodersskola.

emottagas ännu ett par elever från början av febr. eller senare. Grundlig undervisning. Gott hem. Prospekt o. ref. genom fru M. Braune, Strängnäs. Tel. 898.

Praktisk kurs i trädgårdsskötsel

anordnas för bildade flickor från 1 mars—30 oktober 3 st. växthus finnes, specialitë rosor och violer. Prospekt och ref. på begäran. Anmäl. emottagas snarast möjligt. Elfrida Lenck, Björka handelsträdgård, Motala Verkstad.

OSBY

Hushållsskola

Finare matlagning, bakning, slöjd, vävnad m. m.

I Lanthushållsskolan statsunderstödd och friplater till mindre bemädlade.

Nästa kurs börjar den 1 mars. Prospekt fritt på begäran.

Rektor E. Brolin.

Mattis Kosacks Skola

Arsenalsgatan 14, Stockholm.

Tel. N. 26457.

Sömnad. Handarbeten. Målning.

Annonsera i IDUN!

Bildad flicka

söker plats i fam. att läsa med och tillse barn eller tillhandagå i hushåll. Svar till "M. C.", Iduns exp. f. v. b.

Elementarbildad flicka,

22 år, önskar plats att medfölja familj utomlands som barnfröken el. dyl. Sykkning. Betyg, ref. finnes. Svar till "Mars—April", Iduns exp., Sthlm.

Ung flicka

med gott sätt mot barn, kunnig i finare handarbeten o. enkel klädsömnad önskar plats i familj. Hälst Stockholm. Sv. till "Jönköping", Iduns exp. f. v. b.

Läkare!

Norrländska, 24 år med 4 mån. elevtid å lasarett, samt praktik i privatvård önskar komma till läkaremottagning i Stockholm. Svar till "Villig och pålitlig", Iduns exp. f. v. b.

Söker Ni plats

på något av den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg

att ett beprövat och av tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat använt förfaringsätt är att

annonsera i Idun.

Insänd Eder annons till Iduns Annonsbyrå, Stockholm, och Ni erhåller omgående prisuppgift.

Minsta avgift 10 mm. 2:50 i postanvisning eller frimärken.

Ung, elementarbild. flicka

söker plats som guvernant på landet. Villig att deltaga i husliga göromål. Goda betyg och rek. Svar till "A. L. T.", H. T. Centralen, Göteborg.

I familj!

eller hos ensam dam önskar ung sjukgymnast plats 1 Febr.—1 Juni. Deltar gärna i hushållsgöromål. Svar till "Leg. gymnast", Iduns exp. f. v. b.

PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

Som kamrater

till egen gosse mottagas 1 o. 2 skolgossar till inackord. o. underv. i 1—3 element. klass. Pris 100 kr. Svar "Prästgård S:a Kalmar l.", Kvarnlyckan p. r.

För nervklen dam

finnes inackord, på lantgård i Östergötland, endast två gäster, flerårig vana, referenser fås. Sv. till "Februari", Borensberg p. r.

Gäster

mottagas å Fliseryds Herrgård. Pris 125 kr. pr mån. Alla nutida bekvämligheter, även jakt. 10 min. till station. 4 km. till Ruda. Upplysningar lämnas under adress Anna Molin, Fliseryd Ek-hult, Tel. Fliseryds gård nr 1.

ATT HYRA

1 kl. Ölandsvilla

vid Färjestaden i stor, vacker park, 10 rum, badh., garage, stall. Uthyras förmålligt fullt möblerad av Th. Helleborg, Kalmar.

Som en lek
du får din sko så fin och nätt
om blott du tager det som blankar bäst-

VIKING

Industri A.-B. Viking, Örebro ~ Kungl. Hovleverantör

Wanderström W 31. W

Gyllenhammars
HAVRE-GRÖT

äter
jag
själv
upp!

— och så kan husmodern genom
RICH'S Kaffetillsättning
bidraga till att 50 mill. kr. sparas om året.“

Smaken, hälsan, ekonomin
— allt blir bättre!

RICH'S kaffetillsättning är en förstklassig produkt, framställd under fullt vetenskaplig kontroll.

Innehåller icke koffein och kan därför tålas även av de svagaste magar.

Högsta utmärkelse på 9 utställningar.

A.-B. ALFRED BENZON & Co
MALMÖ · STOCKHOLM · GÖTEBORG